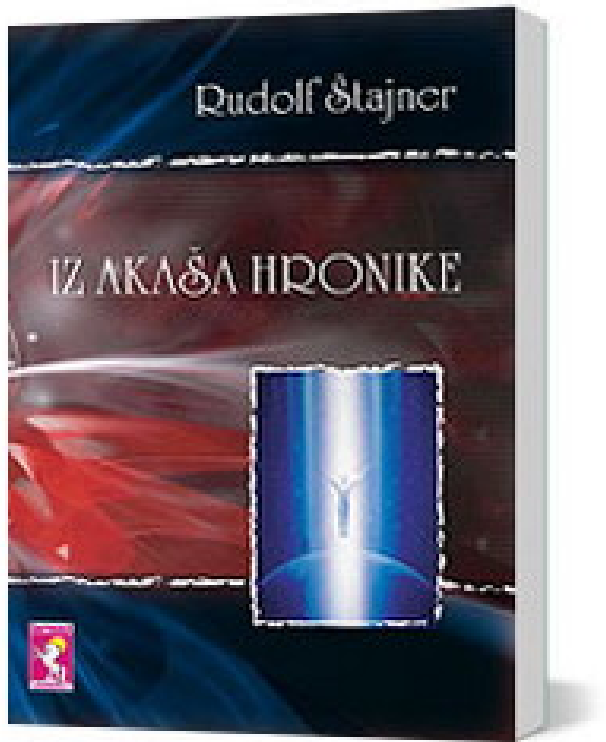

IZ AKAŠE HRONIKE

PREDGOVOR

Sredstvima obične povesti čovek može naučiti samo mali deo od onoga što je čovečanstvo doživelo u praistoriji. Istorijski dokumenti bacaju svetlo na samo nekoliko milenijuma. Ono što nas arheologija, paleontologija i geologija mogu naučiti je vrlo ograničeno. Staviše, sve stoje izgrađeno na spoljašnjim dokazima je nepouzđano. Treba samo posmatrati kako se promenila slika nekog događaja ili naroda, ne tako udaljenog od nas, kada je otkriveno neko novo povesno svedočanstvo. Dovoljno je samo uporediti opise jednog istog zbivanja iz pera različitih istoričara, da bi se ubrzo shvatilo na kakvim se nesigurnim temeljima stoji kada je reč o ovim stvarima. Sve što pripada spoljnom svetu čula podložno je vremenu. I, dalje, vreme razara ono što je nastalo u vremenu. Sa druge strane, spoljašnja istorija je zavisna od onoga što je sačuvano u vremenu. Niko ne može reći da je sačuvano ono što je bitno ako se zadovoljava spoljnim svedočanstvima.

"Sve što nastaje u vremenu ima svoj izvor u večnom. Ali večno nije pristupačno čulnoj spoznaji. Ipak, putevi za percepciju večnog su otvoreni za čoveka. On može razviti sile koje

dremaju u njemu tako da bude u stanju da spozna večno. U knjizi "Kako se stižu saznanja viših svetova" ukazuje se na taj razvoj. Ona takode pokazuje da, na određenom visokom nivou svoje spoznajne moći, čovek može prodreti do večnog izvora stvari, koje nestaju s vremenom. Čovek proširuje svoju spoznajnu moć na ovaj način ako nije ograničen samo na spoljne dokaze u vezi sa znanjem o prošlosti. Tada on može VIDETI u događajima ono što čula ne mogu percipirati, onaj deo koji vreme ne može da uništi. On prodire sa prolazne na neprolaznu povest. Činjenica je da je ta povest pisana drugačijim šlovima od obične povesti. U gnozi i teozofiji to se naziva AKAŠA HRONIKA.

Našim jezikom je moguće dati samo bleđi pojam o toj hronici, pošto naš jezik odgovara svetu čula. Ono što je opisano našim jezikom odmah poprima karakter ovog čulnog sveta. Neiniciranome, koji se još ne može uveriti u realnost odvojenog duhovnog sveta putem svog vlastitog iskustva, onaj ko je iniciran izgleda kao vizionar, ako ne i nešto gore. Onaj koji je stekao sposobnost percepcije duhovnog sveta putem svog vlastitog iskustva, dolazi do spoznaje prošlih događaja u njihovom večnom karakteru. Oni ne stoje pred njim poput mrtvog svedočanstva iz prošlosti, nego se pojavljuju u punom ŽIVOTU. U nekom smislu, ono što se odigralo dešava se pred njim.

Oni koji su inicirani u čitanje takvog živog pisma mogu gledati unatrag u mnogo udaljeniju prošlost od one koju prikazuje spoljašnju povest i - na bazi direktne duhovne percepcije - oni takode mogu opisati mnogo pouzdanije one stvari koje govore spoljni povesni događaji. Da bi se izbegao mogući nesporazum, treba reći da duhovna percepcija nije nepogrešiva. Ova percepcija takode može grešiti, može videti na jedan netačan način, krivi način. Niko nije slobodan od greške na ovom polju, bez obzira na to koliko visoko on stajao. Zato ne treba prigovarati kada saopštenja ne odgovaraju jedno drugome, mada su predanost i tačnost posmatranja ovde mnogo veće nego u spoljnom svetu čula. Ono što različiti inicirani mogu izvestiti o istoriji i praistoriji u BITNOM će se slagati.

Takva istorija i praistorija i postoje u stvari u svim misterijskim školama. Ovde je slaganje za mileni-jume tako potpuno da se sklad koji postoji između spoljašnjih istoričara za čak i jedno stoleće ne može s tim ni da se uporedi. Inicirani opisuje BITNO isto stvari u svim vremenima i na svim mestima.

Posle uvoda, dato je nekoliko poglavlja iz Akaša hronike. Najpre će biti opisani oni događaji koji su se odigrali kada je takozvani atlantski kontinent još postojao između Amerike i Evrope. Taj deo površine naše Zemlje nekad je bio kopno. Danas on čini dno Atlantskog okeana. Platon govori o poslednjem ostatku tog kopna, o ostrvu Posejdonu, koje je ležalo zapadno od Evrope i Afrike. U "Priči o Atlantidi i izgubljenoj Lemuriji" od W. Scott-Elliotta, čitalac može naći da je dno Atlantskog okeana nekad bio kontinent i da je to za oko milion godina bila pozornica civilizacija koja je, za sigurno, sasvim različita od ovih naših modernih. Tu je i podatak da su poslednji ostaci tog kontinenta potonuli u desetom milenijumu pre Hrista. Ovoj sadašnjoj knjizi je cilj da da informacije koje će dopuniti ono što je rekao Scott-Elliott. Dok on više opisuje spoljašnje događaje kod naših atlantskih predaka, ovo delo je usmereno više ka tome da se zabeleže neki detalji u vezi sa duhovnim karakterom i unutrašnjom prirodom uslova pod kojima su oni živeli. Zbog toga se čitalac mora u imaginaciji vratiti do perioda koji je trajao mnogo milenijuma. Međutim, ono što je ovde opisano nije se odigralo samo na kontinentu koji je sada pokriven vodama Atlantskog okeana, nego isto tako i u susednim područjima onoga što su danas Azija, Afrika, Evropa i Amerika. Ono što se zbivalo kasnije na ovim područjima razvilo se iz te ranije civilizacije.

DANAS sam još prisiljen da ćutim o izvorima informacija koje su date. Onaj ko uopšte bilo šta zna o ovim izvorima razumeće zašto to tako treba da bude. Ali, mogu se zbiti događaji koji će prekinuti ovu ćutnju, možda vrlo skoro. Koliko mnogo znanja koje je sakriveno u teozofskom pokretu može postepeno da se saopšti zavisi u potpunosti od stava naših savremenika. Sada sledi prvi od rukopisa koji se ovde može dati.

[NAŠI PRECI SA ATLANTIDE](#)

Naši preci sa Atlantide mnogo su se više razlikovali od današnjeg čoveka nego što to može zamisliti onaj čije je

znanje potpuno ograničeno na svet čula. Ova razlika ne proteže se samo na spoljnu pojavu nego i na duhovne sposobnosti. Njihovo znanje, njihova tehnička umeća, u stvari, čitava njihova civilizacija, razlikovali su se od onoga što se danas može posmatrati. Ako se vratimo natrag do prvih razdoblja atlantskog čovečanstva, nalazimo mentalnu sposobnost koja je sasvim različita od naše. Logičan razum, moć aritmetičkog računanja, na čemu počiva sve što se danas proizvodi, toga uopšte nije bilo kod prvih Atlantida. S druge strane, oni su imali visoko razvijenu MEMORIJU. Ta memorija je bila jedna od njihovih najistaknutijih mentalnih sposobnosti. Na primer, Atlantidanin nije računao kao mi, koji učimo određena pravila pa ih posle primenjujemo. "Tablica množenja" je nešto sasvim nepoznato u vreme Atlantide. Niko nije utisnuo u svoj intelekt da je tri puta četiri 12. Kada je trebalo da izvede takvo računanje on je to mogao jer se sećao identičnih ili sličnih situacija. On se SEĆAO kako je to bilo u prethodnim prilikama. Treba samo shvatiti da svaki put kada se razvija nova sposobnost u nekom organizmu, stara sposobnost gubi snagu i oštrinu. Današnji čovek je superiorniji od Atlantidana u logičnom razmišljanju, u sposobnostima da kombinuje. S druge strane, memorija se pogoršala. Danas čovek misli u pojmovima, a Atlantidanin je mislio u slikama. Kad bi se slika pojavila u njegovoj duši on bi se setio veoma mnogo sličnih slika koje je već doživeo. On je usmeravao svoj stav prema tome.

Iz tog razloga je sve učenje u to vreme bilo različito od onoga stoje kasnije nastalo. Nije se računalo da bi se decu opremila sa pravilima, da bi se izoštrio njihov razum. Umesto toga, život se predstavljao u slikama, tako da bi se kasnije deca što je moguće više mogla setiti kada budu morala da deluju pod određenim u slovima. Kada bi dete odraslo i trebalo da ude u život, za sve što je trebalo da radi moglo se setiti nečeg sličnog što mu je prezentirano tokom njegovog odgoja. Najviše uspeha se postizalo kada bi nova situacija bila slična onoj koja je već viđena. U totalno novim uslovima Atlantidanin se morao osloniti na eksperiment, dok moderan čovek, što se toga tiče, mnogo uštedi zbog činjenice da je opremljen pravilima. On ih može lako primeniti u onim situacijama koje su nove za njega. Atlantski sistem školovanja pružao je jednoličnost svemu u

životu. U dugim razdobljima radile su se sve stvari ponovo i ponovo na isti način. Verna memorija nije dozvoljavala da se razvije bilo šta što je čak izdaleka slično brzini našeg današnjeg napretka. Radilo se samo ono što se uvek pre toga "videlo". Nije se razmišljalo, samo se prisećalo. Nije autoritet bio onaj koji je mnogo naučio, nego pre onaj koji je mnogo doživeo i zbog toga se mogao mnogo toga setiti. U atlantskom razdoblju bilo je nemoguće za nekoga da odlučuje o nekoj važnoj stvari pre nego navrši određenu dob. Imalo se poverenja samo u osobu koja je mogla gledati unatrag na dugo iskustvo.

Ono što je ovde rečeno ne važi i za inicirane i za njihove škole. Jer, oni su bili ispred razvojnog stadija njihovog razdoblja. Za pristup u takve škole, odlučujući faktor nije bila dob, nego da li je u prošlim inkarnacijama molitelj stekao sposobnosti za primanje više mudrosti. Poverenje kojese imalo u inicirane i njihove predstavnike za vreme atlantskog razdoblja, nije bilo zasnovano na bogatstvu njihovog ličnog iskustva, nego pre na drevnosti njihove mudrosti. U slučaju iniciranog, personalnost je prestajala da bude od bilo kakvog značaja. On je bio potpuno u službi VEČNE mudrosti. Zbog toga se karakteristične crte pojedinog razdoblja ne mogu primenjivati na njega.

Dok moć logičnog razmišljanja nije bila prisutna među Atlantidanima (naročito onim ranijim - neiniciranim), u svojoj visokorazvijenoj memoriji oni su posedovali nešto što je davalo poseban karakter svemu što su radili. Ali drugi su uvek bili povezani sa prirodom snage jednog čoveka. Memorija je bliža dubljoj prirodnoj bazi čoveka od razuma i u vezi s njom su razvijene druge snage koje su bile još bliže onima podređenih prirodnih bića nego što su savremene ljudske snage. Tako su Atlantidani mogli kontrolisati ono što se naziva ŽIVOTNA SILA. Kao što se danas toplotna energija izvlači iz ugljena i transformiše u pokrećujuću snagu za naša prevozna sredstva, tako su Atlantidani znali kako da stave energiju klijanja organizma u službu svoje tehnologije. Može se steći ideja o ovome iz sledećeg. Pomislite na jezgru semenke žita. U njoj leži energija koja spava. Ova energija uslovljava da stabljika nikne iz jezgre.

Priroda može probuditi tu energiju koja počiva u semenci. Moderan čovek to ne može svojom voljom uraditi. On mora zakopati semenku u zemlju i prepustiti buđenje silama prirode. Atlantidanin je mogao da uradi nešto drugo. On je znao kako se može menjati energija gomile žita u tehničku snagu, kao što moderni čovek može menjati toplotnu energiju gomile uglja u takvu snagu. U Atlantidi se biljke nisu gajile samo za hranu nego takođe i da bi se energije koje spavaju u njima iskoristile u trgovini i industriji. Isto kao što mi imamo mehanizme za transformisanje energije iz uglja u dinamičku energiju u našim lokomotivama, tako su Atlantidani imali mehanizme za transformaciju. Oni su u njima, tako reći, spaljivali semenke biljaka i u njima je životna sila bila transformisana u tehnički upotrebljivu snagu. Vozila Atlantidana, koja su lebdela na maloj udaljenosti od zemlje, bila su pokretana na ovaj način. Ova vozila su se kretala na visini nižoj od planinskih lanaca u atlantskom razdoblju i imala su mehanizme za kormilarenje pomoću kojih su se mogla podići iznad tih planinskih lanaca.

Mora se zamisliti da su se tokom vremena ti uslovi na našoj Zemlji vrlo mnogo izmenili. Danas, gorepomenuta vozila Atlantidana bila bi potpuno beskorisna. Njihova korisnost je zavisila od činjenice da je vazdušni pokrivač koji okružuje Zemlju bio mnogo gušći nego stoje sada. Ne treba sada ovde da se bavimo time da li je, s obzirom na današnja naučna uverenja, moguće lako zamisliti takvu veću gustoću vazduha. Zbog same svoje prirode, nauka i logično mišljenje ne mogu nikad odlučiti staje moguće ili nemoguće. Njihova je jedina funkcija da objasne ono što je ustanovljeno iskustvom i posmatranjem. Gore spomenuta gustoća vazduha je isto tako sigurna za okultno iskustvo kao što može biti bilo koja današnja činjenica koja proizlazi iz čulnih zapažanja.

Jednako je, međutim, sigurna i činjenica, možda čak još neobjašnjiva za savremenu fiziku i herniju, daje u to vreme VODA na zemlji bila mnogo razrednija nego danas. Zbog te razrednosti vode mogla se usmeriti energija klijanja koju su Atlantidani koristili u tehničke svrhe koje su danas nemoguće. Kao rezultat povećane gustoće vode, postalo je nemoguće da se ta energija pokreće i usmerava na način kao što je nekad bilo moguće. Iz toga se dovoljno jasno nameće zaključak da je

civilizacija atlantskog perioda bila bitno različita od naše. Takođe treba razumeti da je fizička priroda jednog čoveka sa Atlantide bila sasvim različita od one savremenog čoveka. Atlantidanin je uzimao u sebe vodu koja je iskorišćavana pomoću životne sile sadržane u njegovom telu na način sasvim različit od onog koji je moguć u današnjem fizičkom telu. Zbog toga je Atlantidanin mogao svesno da upotrebljava svoje fizičke snage na potpuno različit način od današnjeg čoveka. On je imao, takoreći, sredstva da poveća fizičke snage u sebi kada mu je to bilo potrebno za ono što je radio. Da bi se stekao tačan pojam o Atlantidanima mora se znati da su njihove ideje o umoru i iscrpljenosti bile sasvim drugačije od ovih današnjeg čoveka.

Jedno naselje na Atlantidi - kao što mora biti očito iz svega što smo opisali - imalo je karakter koji nikako nije bio nalik na onaj modernog grada. U takvom naselju sve je bilo suprotno onome danas, jer je sve još bilo u povezanosti s prirodom. Mogla bi se izdaleka dati približna slika ako bi se reklo da je u prvim atlantskim periodima - negde u sredini treće podrse - naselje sličilo vrtu u kojem su kuće bile izgrađene od drveća sa vesto isprepletenim granama. Rad koji su stvarale ljudske ruke u to je vreme izrastao iz prirode. I sam čovek se osećao potpuno povezan s prirodom. Zbog toga je i njegov odnos prema društvu bio sasvim drugačiji nego danas. Na kraju krajeva, priroda je zajednička svim ljudima. Ono što je Atlantidanin izgrađivao na bazi prirode to je smatrao za zajedničku svojinu kao što današnji čovek misli da je jedino prirodno smatrati za svoju privatnu svojinu ono što je upravo njegovo, što je njegova inteligencija stvorila za njega.

Onaj kome je bliska ideja da su Atlantidani raspolagali takvim duhovnim i fizičkim snagama kao što je opisano takođe će razumeti da bi se čovečanstvo u još ranijim vremenima moralo prikazati u slikama koje će ga još manje podsećati na ono što je navikao da vidi oko sebe. Ne samo ljudi nego i okolna priroda ogromno su se promenili tokom vremena. Biljni i životinjski oblici postali su različiti. Sve što je zemaljska priroda bilo je podvrgnuto transformacijama. Nekad nastanjeni predeli Zemlje razrušeni su, drugi su nastali.

Preci Atlantidana su živeli u području koje je nestalo, a čiji je glavni deo ležao južno od sadašnje Azije. U teozofskim spisima, oni su nazvani Lemurijanci. Nakon što su prošli kroz različite stupnjeve razvoja, većinom su nazadovali. Oni su postali zakržljali ljudi, čiji potomci i danas naseljavaju neke delove zemlje, kao takozvana divlja plemena. Jedino je mali deo lemurijanskog čovečanstva bio sposoban za dalji razvoj. Iz ovog su se dela formirali i Atlantidani.

Kasnije se odigralo nešto slično. Najveći deo populacije na Atlantidi je nazadovao, a iz malog dela potiču takozvani Arijevci koji obuhvataju današnje civilizovano čovečanstvo. Prema nomenklaturi duhovne nauke, Lemurijanci, Atlantidani i Arijevci su temeljne rase čovečanstva. Ako se zamisli da su dve takozvane temeljne rase postojale pre lemurske i da će još dve postojati iza Arijevaca u budućnosti, dobija se ukupno SEDAM rasa. Jedna rasa se uvek izdiže iz druge na način na koji smo ukazali govoreći o Lemurijancima, Atlantidanima i Arijevcima. Svaka temeljna rasa ima fizičke i mentalne karakteristike koje su sasvim različite od onih prethodne rase. Dok su, recimo, Atlantidani imali naročito razvijenu memoriju i sve što je u vezi s njom, u današnje vreme je zadatak Arijevaca da razviju sposobnost mišljenja i svega što je s tim povezano.

U svakoj temeljnoj rasi mora se proći takođe kroz različite stupnjeve. Uvek postoji sedam od njih. U početku perioda identificiranog sa temeljnom rasom, njene glavne karakteristike su počivale na mladenačkim uslovima. Polagano rase stižu zrelost i na kraju dolazi do opadanja. Populacija temeljne rase je zbog toga podeljena u sedam podrasa. Ali ne srne se shvatiti da jedna podrasa odmah nestane kada se nova razvija. Svaka može ostati za sebe dugo vremena dok se druge razvijaju pored nje. Tako uvek postoje populacije koje pokazuju različiti stupanj razvoja, a koje žive jedna pored druge na Zemlji.

Prva podrasa Atlantidana se razvila iz vrlo naprednog dela Lemurijanaca koji su imali visoki evokacioni potencijal. Sposobnost memorije se pojavljivala jedino u rudimentima kod Lemurijanaca i to samo u poslednjem periodu njihovog razvitka. Mora se zamisliti da Lemurijanac nije mogao sačuvati

svoje ideje. Dok god je morao formirati ideje o onome što je doživljavao on nije mogao sačuvati te ideje. On je odmah zaboravljao ono što je sebi predstavio. Ipak, to što je živeo u određenoj civilizaciji, što je na primer imao oruđa, podizao građevine i tako dalje - to on nije imao zahvaljujući svojim vlastitim moćima poimanja, nego mentalnoj sili u njemu, koja je bila INSTINKTIVNA. Međutim, ne bi se smelo misliti da je to bilo poput današnjeg životinjskog instinkta, već se radi o nečem drugačije vrste.

Teozofski spisi nazivaju prvu podrasu Atlantidaंना imenom Rhomoahalci. Memorija te rase bila je prvobitno usmerena prema živim čulnim impresijama: boje koje je oko videlo, zvukovi koje je uvo čulo, imali su drugi postefekt u duši. Ovo je bilo izraženo u činjenici da su Rhomoahalci razvili OSEĆAJE za koje njihovi preci Lemurijanci nisu znali. Na primer, privrženost onome što se doživelo u prošlosti deo je tih osećaja. Sa razvojem memorije povezan je razvoj JEZIKA. Sve dok čovek nije mogao sačuvati ono što je prošlo, komunikacija o onome što se doživelo nije se mogla odigravati kroz medij jezika.

Pošto su se u poslednjem lemurskom periodu pojavili prvi počeci memorije, takođe je moguće da je u to vreme sposobnost imenovanja onoga što se videlo i čulo imala svoj začetak. Jedino ljudi koji imaju sposobnost sećanja mogu koristiti ime koje je dato nečemu. Atlantski period je zbog toga period u kojem se odigrava razvoj jezika. Sa jezikom je ustanovljena veza između ljudske duše i stvari izvan čoveka. On je proizveo govornu reč unutar sebe i ta govorna reč je pripadala objektima spoljnog sveta. Nova veza se takođe formirala između ljudi pomoću komunikacija kroz jezični medij. Istina je da je sve to postojalo tek u mladenačkom obliku kod Rhomoahalaca, ali ih je to ipak jako razlikovalo od njihovih lemurskih predaka.

Snage duša ovih prvih Atlantidaंना još su posedovale nešto od sila prirode. Ti ljudi su bili uže povezani sa bićima prirode koja ih je okruživala nego što su bili njihovi naslednici. Njihove duševne snage su bile povezanije sa silama prirode nego današnjeg čoveka. Tako je govorna reč koju su proizvodili

imala nešto od snage prirode. Oni nisu samo IMENOVALI stvari, nego je u njihovim recima nad stvarima kao i nad njihovim sudrugovima postojala snaga. Rhomoahalac nije samo bila reč koja je imala ZNAČENJE, nego isto tako i snagu. Magična moć reči je nešto što je bilo daleko istinitije za ondašnje ljude nego što je to za današnjeg čoveka. Kada bi Rhomoahalac izgovorio reč, ta bi reč razvila snagu sličnu onoj koju ima objekt na koji se ukazuje. Zbog toga se u to vreme recima moglo lečiti, one su mogle ubrzati rast biljaka i pripitomiti bes životinja i obavljati druge slične funkcije. *Ovo* sve je postepeno gubilo na snazi kod kasnijih podrasa Atlantida. Moglo bi se reći da je početna punoća snage postepeno izgubljena. Rhomoahalcima su osećali da je ovo obilje moći dar moćne prirode i njihova veza sa prirodom bila je religioznog karaktera. Za njih je jezik bio nešto posebno sveto. Zloupotreba nekih zvukova, koji su posedovali važnu snagu, bila je nezamisliva. Svaki je čovek osećao da bi takva zloupotreba morala njemu prouzrokovati ogromno zlo. Dobra magija takvih reci preokrenula bi se u svoju suprotnost; ono što bi donelo blagoslove da je korišćeno za dobro donelo bi štetu onome ko bi to koristio za zlo. U nekoj vrsti nevinih osećaja, Rhomoahalcima su pripisivali svoju snagu ne toliko sebi koliko BOŽANSKOJ PRIRODI koja deluje unutar njih.

Ovo se promenilo kod druge podrase, takozvanih Thavatlis naroda. Ljudi ove rase su počeli osećati svoju vlastitu vrednost. Ambicija, svojstvo nepoznato Rhomoahalcima, pojavila se među njima. MEMORIJA je u određenom smislu primenjena na pojam zajedničkog života. Onaj koji je mogao gledati unatrag na određena zbivanja, tražio je od svojih drugova da te događaje prepoznaju. On je tražio da njegova dela u memoriji budu sačuvana. Na bazi te memorije dela, grupa ljudi koja je pripadala nekoj zajednici izabrala bi jednog za vođu.

Razvila se jedna vrsta kraljevskog staleža. Ovo prepoznavanje bi ostalo sačuvano čak iza smrti. MEMORIJA, sećanje na pretke ili na one koji su stekli zasluge u životu razvijala se dalje. Iz toga je kod nekih plemena nastala neka vrsta religijskog poštovanja mrtvih, kult predaka. Ovaj kult se nastavio u mnogo kasnija vremena i poprimio najrazličitije oblike. Među

Rhomoahalcima čovek se cenio samo po tome koliko je mogao zadobiti poštovanja u određenom momentu na osnovu svoje snage. Ako je neko od njih želio sećanje na ono što je napravio ranije, on je novim delom morao pokazati da još poseduje svoju staru snagu. On je morao prizivati stara dela iz sećanja pomoću novih. Ono što je učinjeno nije bilo na ceni za njega. Tek je druga podrasa posmatrala lični karakter čoveka do izvesne tačke u kojoj je uziman u obzir njegov prošli život radi procenjivanja tog karaktera.

Daljnja posledica memorije za zajednički život čoveka bila je činjenica da su se grupe ljudi držale zajedno po sećanju na zajednička dela. U početku je formacija grupe zavisila potpuno od prirodnih sila, od zajedničkih predaka. Čovek kroz svoj um nije dodavao ništa onome što je priroda napravila od njega. Sada je snažna osoba privukla brojne ljude za zajednički poduhvat i sećanje na zajedničke akcije formiralo je socijalnu grupu. Ta vrsta socijalnog zajedničkog života se potpuno razvila tek kod treće podrase, kod Tolteka. Zbog toga su ljudi ove rase ti koji su prvi osnovali ono što se naziva zajednica - komuna, koja se prenosila iz jedne generacije na sledeću. Otac je sada predavao sinu ono što je pre živelo jedino u sećanju savremenika.

Dela predaka NIJE SMEO ZABORAVITI čitav niz potomaka. Ono što je predak uradio to su cenili njegovi potomci. Međutim, mora se shvatiti da su u tim vremenima ljudi zaista imali snagu da prenesu darove na svoje potomke. Za odgoj, povrh svega, smatrano je da daje život kroz žive slike. Efikasnost takvog odgoja imala je osnove u ličnoj snazi koja je zračila iz odgojitelja. On nije brusio snagu mišljenja, nego je u suštini razvijao one nadarenosti koje su bile više instinktivne vrste. Kroz takav sistem edukacije sposobnosti oca su uopšteno prenošene na sina.

Pod takvim je uslovima LIČNO ISKUSTVO sticalo sve veću i veću važnost kod treće podrase. Kad bi se jedna grupa ljudi odvojila od druge da bi osnovala novu komunu, nosila je sa sobom sećanje na ono što je doživela na staroj sceni. Međutim, u isto vreme je postojalo nešto u tom sećanju što toj grupi nije odgovaralo, što nije osećala s lakoćom. Zbog toga je

ona pokušavala nešto novo. Tako su se uslovi poboljšavali sa svakim od ovih novih osnova. Bilo je prirodno imitirati ono što je bolje. To su činjenice koje objašnjavaju razvoj ovih naprednih komuna u periodu treće podrase opisane u teozofskoj literaturi.

Stečena lična iskustva naišla su na podršku kod onih koji su bili INICIRANI u večne zakone duhovnog razvoja. Snažne vode i sami su bili inicirani, tako da je lična sposobnost mogla zadobiti potpunu podršku. Kroz svoju ličnu sposobnost čovek se polagano priprema za inicijaciju. On mora najpre razviti svoje snage odozdo da bi mu prosvetljenje odozgo moglo biti dato. Na ovaj način bili su inicirani kraljevi i vođe na Atlantidi. Ogromna snaga je bila u njihovim rukama i oni su bili veoma poštovani.

Ali u toj činjenici leži takode i razlog za slabljenje i propadanje. Razvoj memorije je doveo do velikog isticanja snage ličnosti (personalnosti). Čovek je želeo da kroz svoju snagu RAČUNA S NEČIM. Sto je snaga postajala veća, to je on želeo više da je upotrebi za sebe. Tako je došlo do zloupotrebe tih snaga. Kada se posmatraju mogućnosti Atlantidana koje rezultiraju iz njihovog majstorstva nad životnom silom, može se razumeti da je ova zloupotreba neizbežno imala ogromne posledice. Velika snaga prirode mogla se staviti u službu ličnog egoizma.

To je u punoj meri postignuto kod četvrte podrase, prvobitnih Turamanaca. Članovi ove rase, koji su bili podučeni u majstorstvo nad gorepomenutim snagama, često su ih koristili da bi zadovoljili svoje sebične želje i prohteve. Ali, korišćene na takav način, te snage uništavaju jedna drugu u svojim recipročnim efektima. To je kao da stopala tvrdoglavo hoće da nose čoveka napred, dok njegov torzo želi ići nazad.

Takva destruktivna posledica mogla se zaustaviti jedino pomoću razvoja više sposobnosti u čoveku. To je bila sposobnost mišljenja. Logično mišljenje ima obuzdavajući efekat na sebične lične želje. Početak logičnog mišljenja treba potražiti kod pete podrase, kod prvobitnih Semita. Ljudi su počeli prevazilaziti samo sećanje prošlosti i U PORED I VATI

različita iskustva. Sposobnost prosuđivanja se razvila. Želje i apetiti su bili regulisani u skladu sa sposobnošću prosuđivanja. Počelo se RAČUNATI, kombinovati. Čovek je naučio da radi sa mislima. Ako se pre odricao svake želje, sada bi se najpre pitao da li misao može odobriti tu želju. Dok su ljudi četvrte podrase divlje jurili prema zadovoljenju svojih apetita, oni u petoj podrasi su počeli slušati unutrašnji glas. Ovaj unutrašnji glas proverava apetite, iako on ne može uništiti zahteve sebične osobe.

Tako je peta podrasa prenela impulse za akciju unutar ljudskog bića. Čovek želi da se nagodi u sebi da li nešto mora ili ne srne da uradi. Ali ono što je tako zadobijeno unutra, s obzirom na sposobnost mišljenja, izgubljeno je s obzirom na kontrolu spoljašnjih prirodnih sila. Sa ovom, gore pomenutom, kombinirajućom mišlju, on može biti majstor jedino nad silama mineralnog sveta, ali ne nad životnom silom. Peta podrasa je stoga razvila misao na Štetu kontrole životne sile. Ali, upravo kroz to se proizvela klica daljnjeg razvoja čovečanstva. Sada su ličnost, ljubav za sebe i čak potpuna sebičnost mogli rasti slobodno, jer sama misao koja dela potpuno unutra, i ne može da više izdaje direktne naredbe prirodi, nije sposobna proizvesti takve razarajuće posledice kao što je to ranije mogla zloupotrebljena snaga.

Iz ove pete podrase izdvojio se najnadareniji deo koji je preživeo nestajanje Četvrte temeljne rase i formirao klicu pete, Arijevske rase, čija je misija - potpuni razvoj sposobnosti mišljenja. Ljudi šeste podrase, Akadijci, razvili su sposobnost mišljenja još više nego oni pete. Oni su se razlikovali od takozvanih prvobitnih Semita po tome su ovu sposobnost koristili na sveobuhvatniji način.

Rečeno je: dok je razvoj sposobnosti mišljenja sprečio da zahtevi sebične osobe imaju iste razarajuće posledice kao kod ranijih rasa, on ih nije uništio. Prvobitni Semiti su bili skloni tome da se prema okolnostima odnose onako kako ih je usmeravala njihova sposobnost mišljenja. Inteligencija je bila merilo samih apetita i želja. Promenili su se uslovi života. Ako su prošle rase bile sklone da priznaju vodom onoga čija su dela ostavila dubok utisak na njihovo sećanje, ili onoga ko je

mogao gledati unatrag na život bogat sećanjima, sada je ova uloga preneseta na INTELIGENTNOGA. Ako je pre bilo odlučujuće ono što je živelo u jasnom sećanju, sada se smatralo kao najbolje ono što je bilo najuverljivije za misao. Pod uticajem memorije čovek se ranije držao čvrsto za nešto sve dok ne bi uvideo da je to neadekvatno, i u tom je slučaju potpuno prirodno bilo da onaj koji je bio u poziciji da izleči izrazi želju da bi mogao uvesti neku inovaciju.

Znači, kao rezultat sposobnosti mišljenja razvila se ljubav prema inovacijama i promenama. Svako je želeo da napravi ono što mu je njegova inteligencija sugerisala. Zbog toga su kod pete podrase počeli prevladavati nemirni uslovi, a u šestoj su doveli do toga da se osetila potreba da se uporno mišljenje pojedinca svede pod opšte zakone. Veličina komune treće podrase bila je zasnovana na činjenici da su zajednička sećanja dovela do reda i harmonije. U šestoj, ovaj red se morao uvesti pomoću stvorenih zakona. Tako u ovoj Šestoj podrasi treba tražiti početak regulacije prava i zakona.

Za vreme treće podrase, do odvajanja grupa ljudi dolazilo je jedino kada bi oni bili ISTERAN1 iz svojih komuna, takoreći, jer se nisu više ugodno osećali u uslovima koji su prevladavali kao rezultat memorija. U šestoj je ovo bilo prilično drugačije. Računajuća sposobnost mišljenja tražila je novo kao takvo i navodila je čoveka na poduhvate i nove početke. Akkadijci su zbog toga bili preduzimljivi ljudi sa sklonošću za harmonizaciju. Trgovina je naročito uticala na rastuću sposobnost mišljenja i prosuđivanja.

Kod sedme podrase, Mongola, sposobnost mišljenja je takode razvijena. Ali karakteristike ranijih podrasa, naročito četvrte, ostale su prisutne u njima u mnogo većem stupnju nego u petoj i šestoj. Oni su ostali verni osećaju za memoriju. Tako su i došli do uverenja da je ono što je najstarije takode i najrazumnije i da najbolje može odbraniti sebe protiv sposobnosti mišljenja. Istina je da su i oni izgubili majstorstvo nad životnim silama, ali ono što se razvilo u njima kao sposobnost mišljenja takode je posedovalo nešto od prirodne moći ove životne sile. Oni su zaista izgubili moć nad životom, ali nisu nikada izgubili svoju direktnu, naivnu veru u to. Ova sila

je postala njihov BOG i u ime toga su oni radili sve ono što su smatrali ispravnim. Zbog toga su oni svojim susedima delovali kao da ih ova tajna sila poseduje, a oni su joj se predavali u slepoj veri. Njihovi potomci u Aziji i nekim delovima Evrope su manifestovali i još manifestuju mnogo od ovih osobina.

Sposobnost mišljenja usađena u čoveka mogla je postići svoju punu vrednost u odnosu na ljudski razvoj tek kada je primila novi impuls u petoj temeljnoj rasi. Četvrta temeljna rasa, posle svega, mogla je jedino da stavi ovu sposobnost u službu onoga za što je bila i odgojena kroz dar sećanja. Samo je peta podrasa stigla do životnih uslova za koje je pravilno oruđe sposobnost mišljenja.

PRELAZ OD ČETVRTE NA PETU KORENSKU RASU

U ovom poglavlju govorićemo o prelazu od četvrte, atlatske korenske rase, na petu, arijsku, kojoj pripada savremeno civilizovano čovečanstvo. To će jedino pravilno razumeti onaj koji se može prožeti idejom RAZVOJA u punoj meri i značenju. Sve što čovek percipira oko sebe jeste u procesu razvoja. U tom smislu se morala prvo razviti upotreba MISLI, koja je karakteristična za ljude naše pete korenske rase. Ova korenska rasa dovodi polagano i postepeno sposobnost mišljenja do zrelosti. U svojoj misli, čovek odlučuje o nečemu i tada to sprovodi kao posledicu svoje vlastite misli. Kod Atlantidana je ova sposobnost bila tek u začetku. To nisu bile njihove VLASTITE misli, nego one koje su tekle u njih od bića više vrste, koja su uticala na njihovu volju. Njihova je volja, takoreći, usmeravana izvana.

Onaj kome su bliske misli o ovom razvoju ljudskog bića i koji se uči da prihvati zamisao da je čovek - kao zemaljski čovek - bio biće sasvim drugačije vrste u praistoriji, takode će moći da se uzdigne i do pojma o potpuno drugačijim bićima o kojima se ovde govori. Razvoj koji će se opisati trajao je jako dugo. Ono što se prethodno rečeno o četvrtoj korenskoj rasi, Atlantidanima, odnosi se na veliku većinu čovečanstva. Ipak, oni su sledili vode čije su sposobnosti bile mnogo veće od njihovih. Mudrost koju su posedovale ove vođe i snage u njihovoj vlasti nisu se mogli steći nikakvom zemaljskom edukacijom. To s\i im pružila, saopštila viša bića koja ne

pripadaju direktno Zemlji. Zbog toga je bilo jedino prirodno to da je velika masa ljudi osećala svoje vođe kao bića više vrste, kao "glasnike" bogova. Jer ono što su te vode znale i mogle da učine, to se nije moglo postići pomoću ljudskih čula i ljudskim razumom. Oni su bili obožavani kao "božanski glasnici" i ljudi su primali njihove naredbe, zapovedi i njihove pouke. Pomoću bića ove vrste čovečanstvo je poučeno u znanosti, umetnosti i u pravljenju oruđa. Takvi "božanski glasnici" su ili sami usmeravali zajednice ili su poučili ljude koji su bili dovoljno uznapređovali u umetnosti vladanja. Za ove vođe je bilo rečeno da "komuniciraju sa bogovima" i da su ih sami bogovi inicirali u zakone prema kojima čovečanstvo treba da se razvija. To je bila istina.

Na mestima o kojima obični ljudi nisu ništa znali, odigravala se doista ova inicijacija, ovo saobraćanje sa bogovima. Ova mesta inicijacije nazvana su hramovi misterija. Iz njih je usmeravana ljudska rasa.

Zbog toga je ono što se odigravalo u hramovima misterija bilo neshvatljivo ljudima. Jednako malo su oni razumevali namere svojih velikih voda. Posle svega, ljudi su svojim čulima mogli shvatiti jedino ono što se događalo direktno na zemlji, a ne ono što se otkrivalo iz viših svetova za dobrobit Zemlje.

Zbog toga su učenja voda morala biti prikazana, izražena u obliku koji je bio različit od načina na koji se govorilo o zemaljskim događajima. Jezik kojim su bogovi govorili sa svojim glasnicima u misterijama nije bio zemaljski, niti su to bili oblici u kojima su se bogovi otkrivali. Viši duhovi su se pojavljivali svojim glasnicima u "vatrenim oblacima" da bi im rekli kako moraju voditi ljude. Jedino se čovek može pojaviti u ljudskom obliku; bića čije su sposobnosti daleko iznad ljudskih moraju se otkriti u oblicima koji se ne nalaze na Zemlji.

Pošto su bili najsavršeniji među svojom ljudskom braćom, "božanski glasnici" su mogli primiti ovakva otkrovenja. Oni su već ranije prošli ono što je većina ljudi još morala doživeti. Oni su samo u određenom smislu pripadali svom ljudskom rodu. Oni su mogli poprimiti ljudski oblik, ali su njihove duhovno-mentalne sposobnosti bile nadljudske vrste. Tako su oni bili božansko-ljudska hibridna bića. Mogli bi se takode opisati kao

viši duhovi koji su poprimili ljudska tela da bi pomogli čovečanstvu da ide napred na njegovom zemaljskom putu. Pravi dom ovih bića nije bila Zemlja.

Ova božansko-ljudska bića su vodila ljude, a da ih nisu mogli obavestiti o principima po kojima ih usmeravaju. Jer do pete podrase Atlantidana, prvobitnih Semita, ljudi nisu imali apsolutno nikakvih sposobnosti za razumevanje ovih principa. Takva sposobnost je bila sposobnost mišljenja, koja se razvila u ovoj podrasi. Ali ona je evoluirala polako i postepeno. Čak su i poslednje podrase Atlantidana mogle razumeti vrlo malo o principima svojih božanskih vođa. Oni su počeli, isprva sasvim nesavršeno, da imaju PREDOSEĆAJ o tim principima. Zbog toga su oni više nagađali nego što su jasno mislili misli i zakone koje smo pre spomenuli, među njihovim vladajućim institucijama.

Glavni vođa pete atlantske podrase postepeno je pripremao da u kasnijim vremenima, nakon propasti atlantskog načina življenja, može početi novi, koji bi bio potpuno usmeren prema sposobnostima mišljenja. Mora se shvatiti da su na kraju atlantskog perioda postojale tri grupe čovekolikih bića:

1. Gore spomenuti "božanski glasnici", koji su u svom razvoju bili daleko ispred velike mase ljudi i koji su naučavali božanske mudrosti i izvršavali božanska dela;
2. Velika masa čovečanstva, kod koje sposobnost mišljenja baš bila razvijena, iako su oni posedovali prirodne sposobnosti koje su moderni ljudi izgubili; i
3. Mala grupa onih koji su razvijali sposobnost mišljenja.

Iako su postepeno izgubili prirodne sposobnosti Atlantidana kroz ovaj proces, oni su uznapredovali do stupnja na kojem su mogli svojim razmišljanjem shvatiti principe "božanskih glasnika".

Druga grupa ljudi bila je osuđena na postepeno izumiranje. Treću su, međutim, mogla da obuče bića prve vrste da se sama može usmeravati. Iz ove treće grupe je gorespomenuti glavni vođa, kojeg okultna literatura označava sa M A N U, izabrao najsposobnije da bi iz njih poniklo novo čovečanstvo. Ovi

najsposobniji su postojali u petoj podrasi. Sposobnost mišljenja šeste i sedme podrase je već pošla u krivom smeru, u nekom smislu, i nije bila dobra za daljnji razvoj. Morali su se razviti najbolji kvaliteti onih najboljih. Voda je to postigao tako što je izolovao izabrane na određenom mestu na Zemlji - u unutrašnjosti Azije - gde su bili oslobođeni od bilo kakvog uticaja onih koji su ostali iza ili onih koji su skrenuli.

Zadatak koji je vođa sebi nametnuo je bio da dovede svoje sledbenike do tačke gde, u njihovoj vlastitoj duši, sa njihovom vlastitom sposobnošću mišljenja, oni mogu shvatiti principe prema kojima su do sada bili vođeni na način da su to maglovito osećali, a ne jasno shvatali. Ljudi su morali da shvate božanske sile koje su oni nesvesno sledili. Do tada su bogovi vodili ljude pomoću svojih glasnika, sada su ljudi morali ZNATI o tim božanskim bićima. Oni su morali da nauče da posmatraju SEBE kao izvršne organe božanske providnosti.

Izolovana grupa je tako došla do važne odluke. Božanski vođa je bio u njihovoj sredini, u ljudskom obliku. Od takvih božanskih glasnika ljudi su pre primali pouke i naredbe o tome što moraju a što ne smeju raditi. Ljudska bića su bila poučena u znanja koja su govorila o tome šta se može percipirati pomoću čula. Ljudi su maglovito osećali "božansku kontrolu nad svetom", osećali su to u svojim vlastitim akcijama, ali nisu ništa jasno znali o tome.

Sada je njihov vođa govorio na potpuno nov način. On ih je poučavao da su nevidljive snage usmeravale ono što su oni vidljivo imali pred sobom, i da su oni sami bili sluge ovih nevidljivih snaga, te da sa svojim mislima treba da ispune zakone nevidljivih snaga. Ljudi su slušali o natprirodno-božanskom. Oni su slušali daje nevidljivo duhovno stvoritelj i održavalatelj vidljivog fizičkog.

Do sada su oni gledali samo do svojih vidljivih božanskih glasnika, do nadljudskih iniciranih, i kroz njih su komunicirali o tome što se mora, a što se ne sme raditi. Ali sada su smatrani vrednim da im božanski glasnik govori o samim bogovima. Moćne su bile reci koje je on ponovo usađivao u svoje sledbenike: "Do sada ste vi VIDELI one koji su vas vodili,

ali postoje više vođe koje vi ne vidite. Ove vođe su one kojima ste vi podvrgnuti. Vi treba da izvršavate naredbe boga koga ne vidite i treba da slušate onoga o kojemu vi SEBI NE MOŽETE STVORITI NIKAKVE PREDSTAVE". Tako je nova i najviša zapoved došla iz usta velikog vođe, nalažući obožavanje boga kojemu nijedna čulno-vidljiva slika nije mogla nalikovati i stoga se nijedna po njemu nije mogla napraviti. Dobro poznata sledeća zapoved je eho ove velike fundamentalne zapovedi pete korenske rase:

"Ne pravi sebi urezana lika niti kakve slike onoga što je na nebu, ili dole na zemlji, ili u vodama pod zemljom..." (Izlazak 20:31)

Glavnom vođi, Manuu, pomagali su drugi božanski glasnici koji su sprovodili njegove namere za određene grane života i radili na razvoju nove rase. Stvar je bila u tome da se ceo život uredi prema novoj koncepciji božanske uprave sveta. Svugde je ljudske misli trebalo da budu usmerene od vidljivog prema nevidljivom. Život je određen silama prirode. Tok ljudskog života zavisi od dana i noći, od zime i leta, od sunčeve svetlosti i kiše. Čoveku je prikazano kako su ti uticajni vidljivi događaji povezani sa nevidljivim, božanskim snagama i kako se on mora ponašati da bi uredio svoj život u skladu sa tim nevidljivim snagama. U tom smislu trebalo se baviti svim znanjem i svim radom. U putanji zvezda i u vremenu čovek je morao videti božanske odluke, emanaciju božanske mudrošći. Sa tom idejom izučavane su astronomija i meteorologija. Čovek je morao urediti svoj rad, svoj moralni život na takav način da to odgovara mudrim božanskim zakonima. Život je bio određen prema božanskim zapovedima, a tako su istraživane i BOŽANSKE MISLI - u kretanju zvezda i promenama vremena. Čovek je trebalo da dovede svoj rad u sklad sa voljom božanskog providenja kroz žrtvena dela.

Manuova namera je bila da usmeri SVE u ljudskom životu prema višim svetovima. Sve ljudske aktivnosti je trebalo da imaju religiozan karakter. Manu je kroz to želeo uvesti pravi zadatak koji je određen za petu korensku rasu. Ova rasa je morala naučiti da usmerava sebe pomoću svojih vlastitih misli. Ali takvo samoodređenje može voditi do dobra jedino ako se čovek takođe stavi u službu viših snaga. Čovek je trebalo da

koristi sposobnost mišljenja, ali je tu sposobnost mišljenja trebalo žrtvovati tako da se preda božanskom.

Ono što se dogodilo u to vreme može se potpuno razumeti ako se zna da razvoj sposobnosti mišljenja, koji je počeo sa petom podrasom Atlantidana, ima i nešto drugo za nužnu posledicu. U određenim područjima ljudi su došli do posedovanja znanja i umetnosti, koji nisu bili ODMAH povezani sa onim što je gorespomenuti Manu morao smatrati za svoj pravi zadatak. OVO znanje i ove umetnosti bili su na početku bez religijskog karaktera. Oni su došli do čoveka na takav način da on nije mogao misliti ni o čemu drugom nego da ih stavi u službu vlastitog interesa, svojih ličnih potreba... (Za sada nije dozvoljeno da se javno išta objavi o izvoru OVOG znanja i OVIH umetnosti. Zbog toga se ovde mora izostaviti deo iz Akaša hronike.)

Takvom znanju pripada, na primer, i znanje o korišćenju vatre u ljudskim aktivnostima. U prvim atlantskim vremenima čovek nije koristio vatru pošto mu je, za njegovu upotrebu, bila na raspolaganju životna sila. Ali, tokom vremena, on je bio sve manje i manje u poziciji da koristi tu silu, pa je zbog toga morao naučiti da pravi oruđe, alate iz takozvanih beživotnih objekata. U tu svrhu on je upotrebio vatru. Slični uslovi su prevladali u odnosu na druge prirodne sile.

Tako je čovek naučio da koristi takve prirodne sile bez da je bio svestan njihovog božanskog porekla. Bilo je predviđeno da tako bude. Čovek se nije smeo ni na koji način PRISILITI da dovede u vezu ove stvari, koje su služile njegovoj sposobnosti mišljenja, sa božanskim uređenjem sveta. On je pre to trebalo da uradi svojevolejno u mislima. Manuova namera je bila da dovede ljude do tačke gde će oni nezavisno, iz unutrašnje potrebe, dovesti takve stvari u vezu sa višim uređenjem sveta. Ljudi su mogli IZABRATI da li žele da koriste taj uvid koji su stekli čisto u duhu ličnog, vlastitog interesa ili u religioznoj službi višeg sveta.

Ako je čovek ranije bio prisiljen da gleda sebe kao kariku u božanskoj vladi sveta, po kojoj mu je na primer data dominacija nad životnom silom, bez toga da je morao koristiti

sposobnost mišljenja, on je sada mogao upotrebiti prirodne sile bez toga da je usmeravao svoje misli prema božanskom. Nisu svi ljudi koje je Manu sakupio oko sebe bili dorasli toj odluci, nego samo nekoliko od njih. Od tih nekoliko je Manu stvarno mogao formirati jezgro nove rase. On se s njima povukao da bi ih dalje mogao razviti, dok su se drugi pomešali sa ostatkom čovečanstva.

Iz ovog malog broja ljudi koji su se na kraju našli okupljeni oko Manua potiče sve ono što do danas tvori istinsko jezgro napretka pete korenske rase. Takođe se iz ovog razloga dve karakteristike provlače kroz čitav razvoj pete korenske rase. Jedna od tih karakteristika je svojstvena onim ljudima koji su podstaknuti višim idejama, koji sebe smatraju decom božanske univerzalne snage; druga pripada onima koji sve stavljaju u službu ličnog interesa, egoizma.

Mala grupa sledbenika je ostala na okupu kod Manua, dok nisu dovoljno ojačali da deluju u novom duhu, dok njeni članovi nisu mogli krenuti van da donesu ovaj novi duh ostatku čovečanstva, preostalom od drugih rasa. Prirodno je da je ovaj duh, novi duh poprimio različit karakter među različitim ljudima, prema tome kako su bili razvijeni u različitim područjima. Ostatak starih karakteristika se stopio sa onim što su ih Manuovi glasnici prenosili u različite delove sveta. Tako je nastala raznolikost novih kultura i civilizacija.

Izabrane su najsposobnije osobe iz kruga oko Manua za postepenu direktnu inicijaciju u njegovu božansku mudrost, tako da oni mogu postati učitelji drugih. Tako je starim božanskim glasnicima dodata nova vrsta iniciranih. Sastojala se od onih koji su razvili svoju sposobnost mišljenja na zemaljski način kao što su njihovi sudrugovi to uradili. Predašnji božanski glasnici - takode i Manu - nisu to radili. Njihov razvoj je pripadao višim svetovima. Oni su uveli svoju mudrost u zemaljske uslove. Ono što su oni dali čovečanstvu bio je dar "odozgo". Pre sredine atlantskog perioda ljudi nisu bili dospeli do tačke na kojoj bi svojim vlastitim snagama mogli dokučiti šta su božanske odluke. Sada - u naznačeno vreme trebalo je da oni dostignu ovu tačku. Zemaljsko mišljenje se

trebalo uzdići do pojma božanskog. Ljudski inicirani su ujedinili sebe sa božanskim.

Ovo predstavlja važnu revoluciju u razvoju ljudske rase. Prvi Atlantidani još nisu imali izbora da li hoće ili ne da smatraju svoje vode za božanske glasnike. Jer ono što su oni postizali pokazivalo se kao delo viših svetova. Nosilo je pečat božanskog porekla. Tako su glasnici atlantskog perioda bili bića posvećena svojom snagom, okružena sjajem koji je ova snaga njima podelila. Sa spoljašnje tačke gledišta, ljudi koji su inicirani u kasnija vremena bili su ljudi među ljudima. Ali su oni ostali u vezi sa višim svetovima i njima su dolazila otkrovenja i manifestacije božanskih glasnika. Jedino izuzetno, u krajnjoj nuždi, oni su koristili određene snage koje su dobili odozgo. Tada su izvodili dela koja ljudi nisu mogli objasniti pomoću zakona koje su poznavali i zbog toga su ih s pravom smatrali za čuda.

Ali u svemu ovome je postojala viša namera da se čovečanstvo postavi na svoje noge, da potpuno razvije sposobnost mišljenja. Danas su ljudi koji su inicirani posrednici između ljudi i viših snaga, a jedino inicijacija može nekoga osposobiti za komuniciranje sa božanskim glasnicima.

Ljudi koji su inicirani, sveti učitelji, postali su vode ostatka čovečanstva u početku pete korenske rase. Veliki kraljevi-sveštenici u praistoriji, o kojima se ne govori u istoriji, već pre u svetu legendi, pripadaju ovim iniciranim. Sve više i više su božanski glasnici odlazili sa zemlje i ostavljali vodstvo ovim iniciranim ljudima, kojima su međutim pomagali u reci i delu. Da nije tako bilo, čovek ne bi nikada mogao postići slobodnu upotrebu sposobnosti mišljenja. Svet je pod božanskim vodstvom, ali čovek nije prisiljen da to prizna, on to mora shvatiti i razumeti svojim slobodnim razmišljanjem. Kada on dođe do ove tačke, inicirani će mu postepeno obelodaniti svoje tajne. Ali to se ne može odjednom dogoditi.

Čitav razvoj pete korenske rase predstavlja polagano napredovanje do ovog cilja. Na početku je sam Manu vodio svoje sledbenike kao decu. Tada je vodstvo postepeno preneseno na ljude koji su inicirani. Danas se napredak sastoji

još od mešavine svesnog i nesvesnog delovanja i mišljenja ljudi. Tek na kraju pete korenske rase, kada kroz šestu i sedmu podrasu dovoljno velik broj ljudi bude sposoban da primi znanje, tada će im se najveći među iniciranimi moći otvoreno otkriti. Tada će ovaj inicirani biti sposoban da primi i preuzme glavno vodstvo upravo kao što je Manu to uradio na kraju četvrte korenske rase. Tako se obrazovanje pete korenske rase sastoji u tome da veći deo čovečanstva postane sposoban slobodno da sledi ljudskog Manua kao što je začetak ove pete korenske rase sledio onog božanskog.

LEMURSKA RASA

U ovom poglavlju će se prikazivati odlomak iz Akaša hronike koji se odnosi na vrlo udaljen praistorijski period u razvoju čovečanstva. Ovaj period prethodi onom što smo ga ranije prikazali. Mi se ovde bavimo trećom ljudskom korenskom rasom, za koju se u teozofskim knjigama kaže da je obitavala na lemurskom kontinentu. Prema tim knjigama, ovaj kontinent je bio smešten južno od Azije, a protezao se približno od Cejlona do Madagaskara. Prostori onog što su danas južna Azija i delovi Afrike takode su mu pripadali.

Iako se odgonetavanje Akaša hronike preduzelo sa svom mogućom pažnjom, treba naglasiti da se nigde ne srne zahtevati dogmatsko shvatanje. Ako se krene tako, a čitanje stvari i događaja tako udaljenih od sadašnjosti nije lako, prevođenje onoga što se videlo i odgonetnulo u jezik današnjice predstavlja gotovo nesavladivu prepreku.

Podaci će biti dati kasnije. Oni će biti razumljiviji kada se svede rasprava o čitavom lemurskom periodu i takode o periodu naše pete korenske rase sve do današnjeg vremena. Stvari koje se ovde saopštavaju su iznenađujuće čak i za okultistu kad ih čita prvi put - iako reč "iznenađujuće" nije sasvim precizna. Zbog toga okultista treba da ih saopštava tek nakon najbrižljivijeg pručavanja.

Četvrta, atlantska, korenska rasa sledi nakon takozvane LEMURSKOJ RASI. Za vreme njenog razvoja zbili su se događaji od vrlo velike važnosti u odnosu na Zemlju i ljude. Ovde će, međutim, najpre biti nešto rečeno o karakteru ove korenske

rase NAKON ovih događaja, i tek onda će se raspravljati i o ovom drugom. Sve u svemu, MEMORIJA se još nije bila razvila u ovoj rasi. Dok su ljudi mogli imati ideje o stvarima i događajima, ove ideje nisu ostajale u sećanju. Zbog toga oni još nisu imali jezik u pravom smislu. Ono što su mogli izgovarati bili su pre neki prirodni zvukovi koji su izražavali njihove osećaje, ugodu, radost, bol, itd., ali koji nisu označavali neke spoljne objekte.

Međutim, njihove ideje su imale sasvim različitu snagu od onih kod kasnijih ljudi. Kroz ovu snagu su oni delovali na svoju okolinu. Drugi ljudi, životinje, biljke i, čak, neživotni objekti mogli su osećati *ovo* delovanje i na njih se moglo uticati samo idejama. Tako su Lemurijanci mogli saobraćati sa svojim sudrugovima bez potrebe za jezikom. Ovo saobraćanje se sastojalo u nekoj vrsti "čitanja misli". Lemurijanac je dobijao snagu svojih ideja direktno iz objekata koji su ga okruživali. Ona mu je pricala iz energije rasta biljaka i životne sile životinja. Na ovaj način on je RAZUMEO biljke i životinje u njihovoj unutrašnjoj aktivnosti i životu. On je čak razumeo fizikalne i hemijske sile neživotnih objekata na neki način. Kada je nešto gradivo, on nije trebalo najpre da računa granicu opterećenosti drvenog debla, težinu kamena, on je mogao VIDETI koliko može podneti deblo, gde bi kamen s obzirom na njegovu težinu pristajao a gde ne. Tako je Lemurijanac gradivo bez inženjerskog znanja na bazi svoje sposobnosti imaginacije koja je delala sa sigurnošću neke vrste instinkta.

Šta više, u velikoj meri, on je imao moć nad svojim vlastitim telom. Kad je bilo potrebno on je mogao povećati snagu svoje ruke pomoću jednostavnog voljnog napora. Na primer, on je mogao podići ogromne terete koristeći samo svoju volju. Ako je kasnije Atlantidaninu potpomagala njegova kontrola nad životnom silom, Lemurijancu je pomagala njegova kontrola nad voljom. On je bio - ovaj izraz ne sme se krivo interpretirati - rođeni čarobnjak u svim poljima nižih ljudskih aktivnosti.

Cilj Lemurijanaca je bio razvoj volje, razvoj sposobnosti imaginacije. Obrazovanje dece je bilo potpuno usmereno prema tome. Dečake su očvršćavali na rigorozan način. Oni su morali naučiti da podnesu opasnosti, da savladaju bol, da

izvršavaju smela dela. Oni koji nisu mogli podneti mučenja, koji nisu mogli prevladati opasnosti, nisu se smatrali za korisne članove čovečanstva. Oni su prepuštani mogućnosti da propadnu pod ovim naporima. Ono što Akaša hronika pokazuje kada je reč o podizanju dečaka prevazilazi sve što savremeni čovek može zamisliti u svojim najsmelijim predstavama. Podnošenje topline, čak prženje vatrom, probadanje tela šiljastim predmetima, bili su sasvim uobičajeni postupci.

Odgajanje devojaka je bilo drugačije. Mada se žensko dete takođe očvršćavalo, sve je usmeravano prema razvoju njene jake imaginacije. Na primer, bila je izložena oluji da mirno oseti njenu strašnu lepotu, bez straha je morala da prisustvuje borbi muškaraca, ispunjena jedino osećajem uvažavanja snage i moći koje je videla pred sobom. Zbog toga su razvijane sklonosti za sanjanje i maštu kod devojke, i one su bile visoko cenjene. Pošto nije postojala memorija, ove sklonosti nisu mogle degenerisati. Ove predodžbe sna ili mašte trajale su onoliko koliko su bile podstaknute odgovarajućim spoljnim uzrokom. Tako su one imale realnu bazu u spoljnim stvarima. One se nisu gubile u dubinama bez dna. To su bili, takoreći, mašta i san same prirode, stavljeni u žensku dušu.

Lemurci nisu imali nastambi u našem smislu reči, osim u njihovim poslednjim razdobljima. Živeli su tamo gde im je priroda za to pružila priliku. Pećine koje su koristili samo bi preinačili i proširili koliko je bilo potrebno. Kasnije su sami gradili takve pećine i u to su vreme razvili veliku veštinu za takve konstrukcije. Ne treba misliti da oni nisu gradili i više umetničke konstrukcije. Ali one nisu služile kao nastambe. U najranijim vremenima začela se njihova težnja da daju stvarima prirode veštački oblik. Bregove bi premodelovali na takav način da je oblik pružao čoveku radost i zadovoljstvo. Kamenje bi postavljali jedno na drugo iz istog razloga ili da bi ga koristili u određenim aktivnostima. Mesta gde su se deca očvršćavala bila su okružena zidovima takve vrste.

Pri kraju ovog razdoblja, građevine koje su služile za kultivisanje "božanske mudrosti i božanske umetnosti" postajale su sve impozantnije i ukrašenije. Ove ustanove su se razlikovale u svakom pogledu od onoga što su kasnije bili

hramovi, jer su one predstavljale obrazovne i naučne institucije u isto vreme. Onaj za koga bi se zaključilo da je sposoban, bio bi iniciran u nauku o univerzalnim zakonima i rukovanje njima. Ako je Lemurijanac bio rođeni čarobnjak, taj talenat je ovde bio razvijen u umetnost i uvid. Jedino su mogli biti prihvaćeni oni koji su, kroz sve vrste discipline, stekli sposobnosti da svladaju sebe do najveće mere. Za sve druge ono što se događalo u ovim institucijama bilo je najdublja tajna. Ovde se učilo da se upoznaju i kontrolišu sile prirode kroz direktnu kontemplaciju o njima. Ali učenje je bilo takvo da su se u čoveku sile prirode menjale u sile volje. Ovde se zbog toga moglo izvršiti ono što priroda obavlja.

Ono što je kasnije čovečanstvo postiglo pomoću razmišljanja i računanja, u to je vreme imalo karakter instinktivne aktivnosti. Međutim, ovde ne bi smela da se koristi reč instinkt u smislu u kojem je to uobičajeno primenjivati u životinjskom svetu. Jer, aktivnosti lemurskog čovečanstva su bile daleko iznad svega što životinjski svet može proizvesti kroz instinkt. One su čak stajale daleko iznad onoga što je čovečanstvo od tada steklo u području umetnosti i nauke kroz memoriju, razum i imaginaciju. Ako se mora koristiti izraz za ove institucije koji bi olakšao njihovo razumevanje, one bi se mogle nazvati "Visoke škole (za razvoj) snage volje i vidovite snage imaginacije".

Iz njih su nastajali ljudi koji bi u svakom pogledu postajali vladari nad drugima. Danas je teško recima dati pravilan izraz svih ovih prilika. Jer, sve se na zemlji promenilo od tog vremena. Sama priroda i ceo ljudski život su bili drugačiji, zbog toga što su se ljudski rad i odnos čoveka sa čovekom veoma razlikovali od onoga što je danas uobičajeno.

Vazduh je bio mnogo gušći, čak i u kasnijim atlantskim vremenima, a voda mnogo reda. A ono što tvori čvrstu koru naše današnje Zemlje nije još bilo tako tvrdo kao što je kasnije postalo. Svet biljaka i životinja se bio razvio samo do vodozemaca, ptica i nižih sisara, a što se tiče vegetacije do onoga što je nalik našim palmama i sličnom drveću. Međutim, svi su ti oblici bili drugačiji od onoga kakvi su danas. Ono što danas postoji jedino u malim oblicima bilo je tada razvijeno do gigantskih veličina. U to su vreme naše male paprati bile

drveće i tvorile goleme Šume. Sadašnji viši sisari nisu postojali. S druge strane, veliki deo čovečanstva je bio na tako niskom stupnju razvoja da se ne bi mogli označiti drugačije nego kao životinje. Ono što je ovde opisano odnosi se samo na mali deo čovečanstva. Ostatak je živeo svoj život u animalizmu. Po svom spoljnom izgledu i svom načinu života ti životinjski ljudi bili su sasvim različiti od ove male grupe. Oni nisu bili bitno drugačiji od nižih sisara koji su im, u nekom pogledu, sličili po obliku.

Mora se reći nešto više o značenju spomenutih mesta sa hramovima. Ono što je kultivirano nije stvarno bila religija. To je bila "božanska mudrost i umetnost". Čovek je osećao da je ono što mu je dato bilo direktan dar od duhovnih univerzalnih sila. Kada bi primio ovaj dar smatrao se za "slugu" ovih univerzalnih sila. On se osećao "pročišćen" od svega neduhovnog. Ako se želi govoriti o religiji na ovom stupnju razvoja čovečanstva, mogla bi se nazvati "RELIGIJOM VOLJE". Religijska naravnost i predanost leže u činjenici da je čovek čuvao njemu darovane moći kao striktnu, božansku "tajnu" i da je vodio život kroz koji je posvećivao svoju moć. Osobe koje su imale takve moći drugi su posmatrali sa velikim strahopoštovanjem i obožavanjem. A to strahopoštovanje i obožavanje nisu bili izazvani zakonima ili nečim sličnim, nego direktnom snagom koju su ove osobe upotrebljavale. Neinicirani je, naravno, stajao pod magičnim uticajem iniciranoga. Bilo je takode prirodno da su inicirane smatrali za posvećene osobe. Jer, oni su u svojim hramovima učestvovali u direktnoj kontemplaciji o aktivnim silama prirode. Gledali su u stvaralački rad prirode.

Doživljavali su zajedništvo sa bićima koja su sagradila sam svet. Ovo zajedništvo se može nazvati druženje sa bogovima. U kasnijim vremenima je ova komunikacija morala postati drugačija, pošto ljudska imaginacija, ljudski duh, preuzimaju druge oblike.

Od posebne je važnosti nešto što se pojavilo tokom razvoja Lemurije, a posledica je činjenice da su žene živele na goreopisani način. One su usled toga razvile posebne ljudske moći. Njihova sposobnost imaginacije, koja je bila u skladu sa

prirodom, postala je baza za viši razvoj života ideja. One su primale sile prirode u sebe, gde su one ostvarivale povratni efekat u duši. Tako su formirane klice memorije. Sa memorijom se takođe rodila sposobnost da se formiraju prvi i najjednostavniji moralni pojmovi. Razvoj volje među muškarcima na početku nije imao nikakve veze s tim. Čovek je instinktivno sledio ili impuls prirode ili uticaje koji su zračili od iniciranih.

Iz načina života žena nastale su prve ideje o "dobru" i "zlu". One su počele voleti neke od stvari koje su izvršile naročit uticaj na imaginaciju i zazirati od drugih. Dok je kontrola koju su vežbali muškarci bila usmerena više prema spoljašnjem delovanju snaga volje, prema manipulacijama silama prirode, kod žena se razvilo delovanje kroz dušu, kroz unutrašnje, lične sile čoveka. Razvoj čovečanstva se jedino ispravno može razume ti ako se uzme u obzir da su prvi napredak u životu imaginacije ostvarile žene. Razvoj povezan sa životom imaginacije, sa stvaranjem memorije, običaja koji su tvorili seme za život zakona, za neku vrstu morala, došao je sa te strane. Ako je muškarac video i upotrebljavao sile prirode, žena je postala prvi njihov INTERPRETATOR. To je bio poseban novi način življenja kroz razmišljanje koje se ovde razvilo. Ovaj način je imao nešto mnogo ličnije nego onaj kod muškaraca. U svojoj duši žena je bila pristupačna drugoj vrsti duhovnih snaga. One su više govorile o elementu osećaja u svojoj duši, manje duhovnom, o onome čemu je čovek bio izložen. Tako da je tu od muškaraca zračio efekat koji je bio više "prirodno-božanski", a od žena više "duševno-božanski".

Razvoj kroz koji je prošla žena za vreme lemurskog perioda rezultirao je time da je s pojavom sledeće - atlantske - korenske rase na zemlji, njoj pripala važna uloga. Do toga je došlo pod uticajem visokorazvijenih bića, koja su bila upućena u zakone formiranja rasa i bila sposobna da usmeravaju postojeće sile ljudske prirode na takve puteve da bi mogla nastati nova rasa. Posebno ćemo spomenuti ta bića kasnije. Za sada će biti dovoljno da se kaže da su oni posedovali nadljudska znanja i moć. Oni su tada izdvojili malu grupu iz lemurskog čovečanstva i odredili im da budu preci dolazeće atlantske rase.

Mesto gde su to uradili bilo je izabrano u tropskoj zoni. Pod njihovom kontrolom i usmeravanjem ljudi ove grupe su podučavani da kontrolišu prirodne sile. Oni su bili vrlo snažni i znali su kako da zadobiju najrazličitija blaga na zemlji. Mogli su da obrađuju polja i koriste plodove za svoju hranu. Razvili su karaktere jake volje kroz disciplinu kojoj su bili podvrgnuti. Samo u maloj meri su se razvili njihove duše i njihova srca. Međutim, oni su se razvili među ženama. Kod žena su se mogli pronaći memorija i mašta i sve povezano s time.

Gore pomenute vođe su delovale tako da se grupa podeli na manje podgrupe. Oni su postavili žene u uloge da određuju i utemeljuju ove grupe. Kroz svoje sećanje, žena je stekla sposobnost da iskustva i događaje iz prošlosti učini korisnim za budućnost. Ono što se pokazalo od koristi juče ona je koristila danas, shvatajući da će to takode biti korisno sutra. Zbog toga su od nje poticale institucije za društveni život. Pod njenim uticajem razvili su se pojmovi "dobra" i "zla". Kroz svoj misaoni život ona je stekla razumevanje za prirodu. Iz posmatranja prirode u njoj su se razvile ove ideje prema kojima je usmeravala akcije muškaraca. Vođe su usmerile stvari na takav način da je kroz DUŠU žene, tvrdoglava priroda, jedra snaga muškarca oplemenjena i profinjena.

Naravno da se sve ovo moramo sebi predstaviti kao dečje početke. Reči našeg jezika odmah prizivaju ideje koje su preuzete iz života sadašnjice.

Pomoću probuđenog duševnog života žena, vođe su najpre razvile duševni život muškaraca. U naseobini koju smo opisali, uticaj žene je zbog toga bio vrlo velik. Kod njih se išlo po savet kada je trebalo interpretirati (protumačiti) znakove prirode. Međutim, celokupnim vladanjem njihovog duševnog života još su dominirale "skrivenne" ljudske duševne sile. Stvar se ne opisuje sasvim tačno, nego približno, ako se govori o somnambulnom kontempliranju kod ovih žena (proročice iz grčke mitologije). U određenim višim snovima obelodanjivane su im tajne prirode i one su dobijale impulse za svoje akcije. Sve je za njih bilo puno života i pokazivalo im se u duševnim snagama i pojavama. One su se predavaie misterioznom tkanju svojih duševnih sila. Ono što ih je teralo na akcije bili su

"unutrašnji glasovi" ili ono što su im kazivale biljke, životinje, kamenje, vetar i oblaci, šapat drveća.

Iz ovog stanja duše potiče ono što se može nazvati ljudskom religijom. Duhovno u prirodi i u ljudskom životu postepeno je postalo predmet obožavanja i poštovanja. Neke žene su stekle posebnu nadmoć jer su iz naročito misterioznih dubina mogle protumačiti ono što je svet sadržavao.

Tako se među takvim ženama i moglo dogoditi da se ono što je unutar njih živelo premetne u neku vrstu prirodnog jezika. Jer početak jezika leži u nečem što je slično pesmi. Energija misli je transformisana u čujni zvuk. Unutrašnji ritam prirode je zvučao sa usana "mudrih" žena. Oko takvih žena se okupljalo; i u njihovim - pesmi sličnim rečenicama - osećalo se izražavanje viših snaga.

Ljudsko poštovanje bogova počelo je sa takvim stvarima. U tom periodu ne može biti govora o "smislu" onoga što je izgovoreno. Zvuk, ton i ritam su percipirani. Nije se zamišljalo ništa uz to, nego je u duši apsorbovana snaga onoga što se čulo. Ceo proces je bio pod rukovodstvom viših voda. Oni su inspirisali "mudre" sveštenice tonovima i ritmovima na način o kojem se sada ne može dalje diskutovati. Tako su mogli postići oplemenjujući efekat na duše muškaraca. Može se reći da je na ovaj način prvo probuđen istinski život duše.

O ovom području u Akaša hronici se nude prekrasne scene. Jedna od njih će biti opisana. Mi smo u šumi, blizu moćnog stabla. Sunce je upravo izašlo na istoku. Palmi slično drvo, oko koga su uklonjena druga stabla, baca veliku senku. Sveštenica, licem okrenuta istoku, u ekstazi, sedi na sedištu napravljenom od izuzetnih prirodnih objekata i biljaka. Polako, u ritmičkom nizu, nekoliko čudnih, stalno ponavljanih zvukova silazi sa njenih usana. Brojni muškarci i žene sede u krugovima oko nje, lica izgubljenih u snovima, apsorbujući unutrašnji život iz onoga što čuju.

I druge scene se takođe mogu videti. Na slično uređenom mestu sveštenica "peva" na sličan način, ali njeni zvukovi imaju u sebi nešto moćnije, snažnije. Ljudi oko nje se pokreću

u ritmičkim plesovima. Jer to je bio drugi način na koji je "duša" ušla u čovečanstvo. Misteriozni ritmovi koji se čuju u prirodi imitirani su pokretima udova. Zbog toga se i osećalo JEDNIM sa prirodom i sa snagama koje deluju u njoj.

Mesto na zemlji na kome su postavljeni temelji za dolazeću rasu ljudi bilo je posebno prilagođeno za tu svrhu. To je bilo mesto gde je još nemirna zemlja postala prilično mirna. Jer Lemurija je bila nemirna. Povrh svega, sama zemlja u to vreme nije imala kasniju gustoću. Retku zemlju su posvuda podrivale vulkanske sile koje su izbijale u manjim ili većim tokovima. Moćni vulkani su postojali gotovo svuda razvijajući stalno destruktivnu aktivnost. Ljudi su bili naviknuti da se obračunavaju sa tom vatrenom aktivnošću u svemu što su radili. Oni su takode koristili vatru u svom radu i različitim napravama. Njihovi poslovi su često bili takvi da im je vatra prirode služila kao baza na isti način kao što je to veštačka vatra u ljudskom radu danas. Kroz aktivnost ove vulkanske vatre došlo je do destrukcije lemurske zemlje. Dok je deo Lemurije iz koje se razvila rasa predaka Atlantidana imao vruću klimu, on je bio sve u svemu slobodan od vulkanskih aktivnosti.

Ljudska priroda se mogla razvijati spokojnije i mirnije ovde nego na drugim područjima Zemlje. Sve više je napuštan nomadski način života prošlih vremena i stalna naselja su postajala sve brojnija.

Mora se sebi predočiti da je u to vreme ljudsko telo bilo još vrlo savitljivo i elastično. To telo je još menjalo oblik kad god se menjao unutrašnji život. Nedugo pre, ljudi su još sasvim različiti što se tiče njihovog spoljnog izgleda. U to vreme spoljni uticaji regija i klime su bili još odlučujući kada je reč o izgledu ljudi. Jedino je u opisanoj naseobini čovekovo telo u većoj meri postalo izraz njegovog unutrašnjeg duševnog života. Staviše, ova naseobina je imala naprednu, spolja plemenitije formiranu rasu ljudi. Mora se reći da su kroz stvari koje su radili vode stvarno stvorile ono što je pravi ljudski lik. To se odvijalo sasvim polagano i postepeno. Događalo se tako da je najpre razvijan duševni život čovekov, a da se još meko i savitljivo telo tome prilagođavalo.

To je u skladu sa zakonom razvoja čovečanstva da, kako se nastavlja napredak, čovek ima sve manje i manje oblikujućeg uticaja na svoje fizičko telo. To fizičko ljudsko telo je u stvari poprimilo prilično nepromenljiv oblik tek sa razvojem sposobnosti razuma i sa otvrdnjavanjem stena, minerala i metalnih formacija Zemlje povezanih sa ovim razvojem. Jer u lemurijskom a čak i u atlantskom periodu kamenje i metali su bili mnogo mekši nego kasnije.

Ovo nije suprotno činjenici da postoje potomci poslednjih Lemurijanaca i Atlantida koji danas imaju oblike koji su čvrsti, stalni kao i kod ljudskih rasa koje su se kasnije formirale. Ovi ostaci su se morali prilagoditi promenjenim uslovima okoline na Zemlji i tako su postali krući. Upravo to je bio razlog za njihovo nestajanje. Oni se nisu transformisali iznutra; umesto toga, njihova manje razvijena unutrašnjost je bila prisiljena da prede u krutost izvana i to je dovelo do stagnacije. Ova stagnacija je stvarno vraćanje natrag, jer je unutrašnji život takode degenerisao pošto se nije mogao ispunjavati unutar krute spoljne telesne strukture.

Životinjski život je bio izložen još većoj promenljivosti. Mi ćemo kasnije govoriti o životinjskim vrstama koje su postojale u vreme razvoja čoveka i o njihovom nastanku, kao i o razvoju novih životinjskih oblika nakon što je čovek formiran. Ovde ćemo samo reći da su se postojeće životinje, životinjske vrste stalno transformisale i da su se razvijale nove. Ova transformacija je, naravno, bila postepena. Razlozi za transformaciju leže delimično u promeni mesta i načina života. Životinje su imale sposobnost izvanredno brzog prilagođavanja na nove uslove. Savitljivo telo je menjalo svoje organe srazmerno brzo, tako da su nakon više ili manje kratkog perioda potomci neke životinjske vrste tek neznatno ličili na svoje pretke. Isti je slučaj bio - čak i u većoj meri - kod biljaka. Najveći uticaj na transformaciju biljaka i životinja vršio je sam čovek.

To je bilo istina bez obzira na to da li je on instinktivno organizme doveo u takvu okolinu da su oni poprimili određene oblike ili je to postizao eksperimentima u uzgajanju. Transformirajući uticaj čoveka na prirodu je bio neizmerno velik u to

vreme, u poređenju sa današnjim uslovima. To je bilo naročito izraženo u naseobini koju smo opisali. Jer tu su vode usmerile ovu transformaciju na način kojeg ljudi nisu bili svesni. To je izvedeno do takvog stepena da su ljudi kada bi ostavljali naseobinu da bi osnovali različite atlantske rase, mogli poneti sa sobom visoko razvijeno znanje o uzgoju životinja i biljaka. Rad na uzgajanju na Atlantidi je u suštini bio posledica tako donetog znanja. Ali ovde se mora ponovo naglasiti da je to znanje imalo instinktivan karakter. Ono je u osnovi ostalo takvo među prvim atlantskim rasama.

Nadmoć ženske duše, kako je opisano, bila je naročito jaka u poslednjem lemurskom periodu i nastavila se u atlantska vremena, za vreme kojih se pripremala četvrta podrasa. Ali ne srne se zamisliti da je to bio slučaj sa celim čovečanstvom. To je bilo tačno samo za onaj deo populacije zemlje iz kojeg su kasnije nastale stvarno napredne rase. Ovaj uticaj je imao najjači efekat na sve ono što je kod čoveka "nesvesno". Razvoj određenih stalnih pokreta, prefinjenije čulne percepcije, osećaj za lepo, dobar deo oseta i osećaja za opšti život koji je zajednički za sve ljude - sve to je isprva zračilo iz duhovnog uticaja žene. Nije preterivanje ako se izveštaji iz Akaša interpretiraju hronike na takav način da se izjavi: "Civilizovani narodi imaju telesni oblik i izraz, kao i određene osnove fizičko-duševnog života, koje im je žena utisnula".

U sledećem poglavlju vratićemo se na ranije periode razvoja čovečanstva za vreme kojih je populacija zemlje još pripadala samo jednom polu. Potom će biti opisan razvoj dva pola.

[PODELA NA POLOVE](#)

Kao što se ljudski oblik iz onih vremena, koja su vrlo drevna, razlikovalo od oblika današnjeg čoveka, kao što je opisano u prethodnim poglavljima, to se odnosi i na uslove koji su još različitiji ako se ide još dalje natrag u prošlost čovečanstva. Jer tek su se tokom vremena razvijali oblici muškarca i žene iz starijeg bazičnog oblika u kojem ljudska bića nisu bila niti jedno niti drugo, već pre oboje odjednom. Onaj ko hoće da pojmi ove enormno daleke periode prošlosti mora međutim da se potpuno oslobodi uobičajenih pojmova nastalih iz onoga što čovek vidi oko sebe.

Vremena na koja sada bacamo pogled unatrag leže negde pre sredine epohe koja je u prošlim odlomcima označena kao lemurska. U to vreme se ljudsko telo još sastojalo od mekih savitljivih materijala. Drugi oblici zemlje su takode bili meki i savitljivi. Suprotno od njenog kasnijeg stvrdnutog stanja, zemlja je tada bila još u fluidnom stanju. Kad se u to vreme ljudska duša utelovala u materiju, ona je mogla prilagoditi ovu materiju sebi u mnogo većem stupnju nego kasnije. Do toga da duša preuzima muško ili žensko telo dolazi usled činjenice da je razvoj spoljne zemaljske prirode prisiljava na to. Dok materijalne supstance još nisu postale krute, duša je mogla prisiliti te supstance da se podvrgavaju njenim zakonima. Time je na telo vršen uticaj njene vlastite prirode. Ali kada je materija postala gušća duša se morala podvrgnuti zakonima koje je utisnula u materiju spoljna zemaljska priroda. Dok je duša još mogla kontrolisati materiju ona je formirala svoje telo ne kao muško ili žensko, nego mu je davala osobine koje su obuhvatale oboje istovremeno. Jer, duša je istovremeno i muško i žensko. Ona u sebi nosi obe dve prirode. Njen muški element se odnosi na ono što se naziva VOLJA, njen ženski element na ono što se naziva IMAGINACIJA.

Spoljašnje formiranje zemlje je imalo za posledicu to da je telo poprimilo jednostrani oblik. Muško telo je poprimilo oblik koji je uslovljen elementom volje, a žensko telo, s druge strane, nosi pečat imaginacije. Tako je došlo do toga da dvopolna, muško-ženska duša, boravi u jednopolnom, muškom ili ženskom telu. Tokom razvoja telo je poprimilo oblik koji je određen spoljašnjim zemaljskim silama, tako da vise nije moglo bilo moguće da duša izlije ćelu svoju unutrašnju energiju u svoje telo. Duša je morala zadržati nešto od ove energije unutar sebe i mogla je da pusti samo jedan svoj deo da utiče u telo.

Ako se produži sa Akaša hronikom, postaje očigledno sledeće. U drevnom periodu se ljudski oblici pojavljuju pred nama kao meki, savitljivi i sasvim različiti oblici od onih kasnijih. Oni još nose prirodu muškarca i žene unutar sebe u jednakom stupnju. Tokom vremena materijalne supstance postaju gušće, ljudsko telo se pojavljuje u dva oblika, jedan koji počinje nalikovati

kasnijem obliku muškarca, a drugi obliku žene. Dok se ova razlika još nije bila pojavila, svako ljudsko biće je moglo proizvesti drugo ljudsko biće iz sebe. Oplodnja nije bila neki spoljašni proces, nego nešto što se odigravalo unutar samog ljudskog tela. Time što je postalo muško ili žensko, telo je izgubilo ovu mogućnost samooplodnje. Moralo je delovati skupa sa drugim telom da bi proizvelo drugo ljudsko biće. Podela na polove se odigrala u periodu kada je zemlja ušla u određeno razdoblje svog zgušnjavanja. Gustoća materije utiče na deo reproduktivne sile. Taj deo sile koji je još aktivan ima potrebu za spoljnom nadopunom kroz suprotnu silu drugog ljudskog bića. Duša, međutim, mora zadržati deo svoje ranije energije unutar sebe, kako u muškarcu tako i u ženi.

Ona ne može koristiti ovaj deo u fizičkom spoljašnjem svetu. Taj deo energije je sada usmeren prema unutrašnjosti čoveka. On ne može izići van, pa je stoga slobodan za unutrašnje organe. Ovde nastupa važan element, važan momenat u razvoju čovečanstva. Ranije onome što se naziva duh, sposobnost mišljenja, nije bilo mesta u čoveku. Jer ta sposobnost nije mogla da nađe bilo kakav organ za svoje funkcionisanje. Duša je prema spolja upotrebila svu svoju energiju da bi izgradila telo.

Ali sada energija duše, koja nema spoljno zaduženje, može da se udruži sa duhovnom energijom i kroz to udruživanje se razvijaju oni organi u telu koji će kasnije napraviti od čoveka misaono biće. Tako je čovek dobio mogućnost da deo energije, koji je ranije upotrebljavao za stvaranje bića poput sebe, upotrebi da bi usavršio svoju vlastitu prirodu. Sila pomoću koje čovečanstvo formira mozak za mišljenje u suštini je ista ona pomoću koje se čovek sam oplodavao u drevna vremena. Cena misli je jednopolnost. Time što više nisu sami sebe oplodavala, nego su oplodivali jedni druge, ljudi su mogli usmeriti deo svoje produktivne energije unutar sebe postajući tako misaona stvorenja. Iako muško i žensko telo, svako za sebe, predstavljaju nesavršeno spoljno utelovljenje duše, time postaju savršena stvorenja iznutra.

Ova transformacija čoveka se odigravala vrlo polagano i postepeno. Malo-pomalo se mladi jednopolni muški ili ženski oblici formiraju pored starih dvopolnih oblika.

Ponovo se u čoveku odigrava neka vrsta oplodnje kada on postaje stvorenje obdareno duhom. Unutrašnji organi koji se mogu izgraditi pomoću viška duševne energije oplodeni su duhom. U sebi je duša dvostrana: muško-ženska. U drevna vremena je ona takode formirala svoje telo na ovoj osnovi. Kasnije je ona mogla formirati svoje telo samo tako što je prema spolja delovala zajedno sa drugim telom, te stoga sama duša dobija sposobnost i deluje zajedno sa duhom. Kada je reč o spoljnom, čovek se ubuduće oplodava izvana, a o unutrašnjem, iznutra kroz duh. Može se reći da muško telo danas ima žensku dušu, žensko telo mušku dušu. Ova unutrašnja jednostranost čoveka kompenzovana je oplodnjem kroz duh, pomoću duha. Tako su čovek i žena različiti u svom spoljasnjem obliku: u unutrašnjosti je njihova jednousmerenost zaokružena u harmoničnu celinu. Iznutra su se duh i duša stopili u jedno.

Na mušku dušu u ženi delovanje duha je žensko, i tako je čini muško-ženskom; na žensku dušu u muškarcu delovanje duha je muško, i tako je čini takode muško-ženskom. Dvopolčeznja za znanjem je proistekla iz činjenice da duša razvija unutarnje organe, mozak, itd., pomoću čega stiče posedovanje znanja. To je posledica okolnosti da deo energije duše nije više usmeren prema van, nego prema unutra. Nadljudska bića, međutim, koja nisu sprovela ovo deljenje svojih duhovnih sila, usmeravaju celu energiju svoje duše prema van. Zbog toga je ta sila njima na raspolaganju takode vani za oplodivanje putem duha, koji "čovek" usmerava unutra ka razvoju organa spoznaje.

I, sada, ta sila pomoću koje se jedno ljudsko biće okreće prema van da bi delovalo zajedno sa drugima jeste LJUBAV. Nadljudska bića su usmerila svu svoju LJUBAV prema van da bi pustili tok univerzalne mudrosti u svoje duše. "Čovek" je postao senzualan (čulan) i zbog toga je njegova ljubav postala čulna. On iz spoljašnjeg sveta povlači deo svoje prirode koji usmerava prema unutrašnjem razvoju. I tako nastaje ono što

se naziva sebičnost. Kad je postao muškarac ili žena u fizičkom telu "čovjek" se mogao predati samo delom svog bića, s drugim delom se izdvojio od sveta oko sebe. On je postao sebičan. I njegove akcije prema van su postale sebične, njegova težnja prema unutrašnjem razvoju je takode postala sebična. On je voleo zbog toga jer je ŽELEO i, poput toga, on je mislio jer je ŽELEO mudrost.

Nesebične prirode koje sve vole, vode, nadljudska bića, stajale su nasuprot čoveku koji je još bio detinjasto sebičan. Duša, koja kod ovih bića nije boravila u muškom ili ženskom telu, sama po sebi je muško-ženska. Ona voli bez ŽELJE. Takva je nevina ljudska duša pre podele na polove, ali u ono vreme to ona nije mogla razumeti pošto je još bila na nižem stupnju, stupnju snolike svesti. Duša nadljudskih bića takode voli na taj način, ali sa RAZUMEVANJEM zbog svog odmaklog razvoja. "Čovek" mora proći kroz sebičnost da bi stekao nesebičnost ponovo na višem stupnju gde će, međutim, biti udružena sa potpuno jasnom svešću.

Zadatak nadljudskih priroda, velikih vođa, bio je da utisnu u mladog čoveka svoj vlastiti karakter LJUBAVI. Oni su to mogli uraditi samo kada je reč o onom delu duhovne energije koji je bio usmeren prema van. Tako je nastala ČULNA LJUBAV To je stoga posle dica aktivnosti duše u muškom ili ženskom telu. Čulna ljubav je postala sila fizičkog ljudskog razvoja. Ta ljubav spaja muškarca i ženu u meri u kojoj su oni fizička bića. Na toj ljubavi počiva napredak fizičkog čovečanstva.

Nadljudska bića su imala moć samo nad tom ljubavlju. Onaj deo ljudske duševne energije koji je usmeren na unutra i koji treba da donese spoznaju silaznim putem kroz Čula - taj deo je bio izvan moći TIH nadljudskih bića. Međutim, ta bića se nikada sama nisu spustila do razvoja odgovarajućih unutrašnjih organa. Ona su mogla uputiti impuls prema van s ljubavlju, jer je ljubav koja je delovala prema van bila deo njihove vlastite prirode. Zbog toga se raskrtilo prozor između njih i mladog čovečanstva. Ljubav, na početku u čulnoj formi, mogli su da usade u čoveka Beni Elohim, ali mu znanje nisu mogli dati, jer njihovo vlastito znanje nije nikada prošlo silazni put kroz unutrašnje organe koje je čovek sada razvijao. Oni nisu mogli

govoriti nijednim jezikom koji bi stvorenje sa mozgom moglo razumeti.

Unutrašnji organi čoveka koji su gore pomenuti, postaju zreli za kontakt sa duhom tek na određenom stupnju zemaljskog postojanja negde u sredini lemurskog perioda, mada su se već nekompletno formirali na mnogo ranijem stupnju razvoja. Jer duša je već prošla kroz fizičko utelovljenje u prošlim vremenima. Živela je u gustoj supstanci, ne na Zemlji nego na drugim nebeskim telima. Detalji o tome biće dati kasnije. Sada ćemo samo reći da su zemaljska bića ranije živela na drugoj planeti, gde su se u skladu sa prevlađujućim uslovima razvila do tačke na kojoj su bila kada su stigla na Zemlju. Ona su sa sebe skinula supstance prethodne planete poput odeće i, na stupnju razvoja koji su tako stekli, ostale su čiste duševne klice sa sposobnošću da percipiraju, osećaju itd. - ukratko, da vode taj snoliki život koji im je ostao svojstven u prvim stupnjevima njihovog zemaljskog postojanja.

Ranije pomenuta nadljudska bića, vođe u polju ljubavi, već su na prethodnoj planeti bila tako savršena da se nisu morala spuštati do toga da razvijaju rudimente unutrašnjih organa.

Ali bilo je drugih bića, ne tako visoko razvijenih kao ove vođe ljubavi, koja su na prethodnoj planeti bila još ubrajana među "ljude", iako su u tom periodu bila ispred ljudi. Tako su oni na početku formiranja Zemlje više uznapredovali od čoveka, ali su još bili na stupnju na kojem se znanje mora sticati kroz unutrašnje organe. Ta su bića bila u naročitom položaju. Bila su previše napredovala da prođu kroz fizičko ljudsko telo, muško ili žensko; s druge strane, nisu toliko napredovala da mogu delovati kroz punu vidovitost poput vođa ljubavi. Ona još nisu mogla da budu BIĆA LJUBAVI, nisu mogla biti "ljudi". Tako su mogli nastaviti svoj razvoj samo kao polunadljudska bića, u čemu su im pomagali ljudi. Mogli su govoriti sa stvorenjima sa mozgom, jezikom koji su ovi mogli razumeti. Time je stimulisana ljudska duševna energija koja je bila okrenuta na unutra i mogla se povezati sa znanjem i mudrošću.

Tako se mudrost ljudske vrste prvi put pojavila na Zemlji. "Polunadljudska bića", gorepomenuta, mogla su da koriste ovu mudrost da bi za sebe postigla ono savršenstvo koje im je još nedostajalo. Na taj način su postali oni koji su stimulisali (pobudili) ljudsku mudrost. Zbog toga se nazivaju NOSIOCIMA SVETLOSTI (Lucifer). Mlado čovečanstvo je tako imalo dve vrste voda: bića ljubavi i bića mudrosti. Ljudska priroda je bila uravnotežena između ljubavi i mudrosti, kada je poprimila svoj sadašnji oblik na Zemlji. Pomoću bića ljubavi, ljudska priroda je bila stimulisana prema fizičkom razvoju, a pomoću bića mudrosti prema usavršavanju UNUTRAŠNJE prirode.

Kao posledica fizičkog razvoja, čovečanstvo napreduje iz generacije u generaciju, formira nova plemena i rase, kroz unutrašnji razvoj pojedinci rastu prema unutrašnjem savršenstvu, postaju znalci, mudri ljudi, umetnici, tehničari itd. Fizičko čovečanstvo iskoračuje velikim korakom iz rase u rasu: svaka rasa predaje svoje čulne perceptivne osobine sledećoj, kroz fizički razvoj. Tu vlada zakon nasleđivanja. Deca nose u sebi fizičke karakteristike očeva. Iza toga leži proces duhovno-duševnog usavršavanja koji se jedino može odigravati kroz razvoj same duše. S time mi stojimo pred zakonom razvoja duše unutar zemaljskog postojanja. Taj razvoj je povezan sa zakonom i misterijom rađanja i smrti.

POSLEDNJI PERIODI PRE PODELE NA POLOVE

Sada ćemo opisati stanje čoveka pre njegove podele na muško i žensko. U to vreme se telo sastojalo od meke savitljive mase. Volja je tada imala mnogo veću moć nad tom masom nego kasnije. Kad se čovek odelio od svoje roditeljske biti on se pojavio kao stvarno artikulisan (jasan) organizam, ali nekompletan. Daljnji razvoj organa se odigravao izvan roditeljskog bića. Mnogo od onoga stoje kasnije sazrevalo unutar majčinog organizma u to se vreme dovršavalo izvan njega pomoću sile koja je bila srodna našoj snazi volje. Da bi se dospelo do takve spoljne zrelosti bila je potrebna briga roditeljskog bića. Čovek je stupio u svet sa određenim organima koje je kasnije odbacio. Drugi, koji su bili sasvim nepotpuni u svom prvom pojavljivanju, razvili su se kompletnije. Celi proces je sadržavao nešto po čemu bi se mogao uporediti sa pojavljivanjem, izlaženjem iz jajeta i

odbacivanjem ljuske, ali tu se ne sme misliti na čvrstu ljusku jajeta.

Telo čoveka je bilo toplokrvno. To se mora izričito navesti, jer u još ranijim vremenima je bilo drugačije, kao što će se kasnije pokazati. Sazrevanje koje se odigravalo izvan majčinog organizma događalo se pod uticajem povećane topline kojom se takode snabdevalo izvana. Ali, ne srne se nikako misliti da se to jaje-čovek - kako ćemo ga zvati radi kratkoće - IZLEGAO. Uslovi toplote i vatre na Zemlji u to su vreme bili različiti od onih u kasnijim vremenima. Pomoću svojih moći čovek je mogao ograničiti vatru ili toplotu na određeni prostor. On je mogao, takoreći, kontrahovati (stisnuti), koncentrisati toplotu. On je bio tako u stanju da snabdeva mladi organizam sa toplotom koja mu je bila potrebna za njegovo sazrevanje.

Najviše razvijeni čovekovi organi u to vreme bili su organi kretanja. Današnji osetni organi su bili još sasvim nerazvijeni. Najnapredniji među njima su bili organi sluha i percepcije toplog i hladnog, čulo dodira. Percepcija svetla zaostajala je daleko iza njih. Čovek je došao u svet sa čulima za sluh i dodir, percepcija svetla se razvila nešto kasnije.

Sve štoje ovde rečeno vredi za poslednji period pre podele na polove. Ova podela se odigravala polako i postepeno. Puno pre njenog stvarnog zbivanja, ljudska su se bića već bila razvila na takav način da bi se određen pojedinac rodio sa više muških, drugi sa više ženskih osobina. Svako ljudsko biće, međutim, takode je posedovalo suprotne polne osobine, tako da je bila moguća samooplodnja. Ali samooplodnja se nije mogla uvek ostvariti, zato što je zavisila od uticaja spoljnih uslova u određenim godišnjim dobima. Čovek je uopšteno i u velikom stupnju, bio zavisn od spoljnih uslova. Zbog toga je on morao da reguliše sve svoje institucije u skladu s takvim spoljnim uslovima, na primer, u skladu sa kretanjem Sunca i Meseca. Ali ova regulacija se nije preduzimala svesno u modernom smislu, nego je postizana na način koji se mora nazvati instiktivnim. Time već ukazujemo na duševni život čoveka toga vremena.

Ovaj duševni život ne može se opisati kao pravi unutrašnji život. Fizičke i duševne aktivnosti i osobine nisu bile strogo

odeljene. Spoljni život prirode duša je i dalje doživljavala. Svaki pojedini poremećaj u okolini delovao je snažno, naročito na čulo sluha. Svaki poremećaj, svaki pokret se čuo. U svojim kretanjima vetar i voda su govorili čoveku "većitim jezikom", "jezikom večnosti". Na taj način njega je prožimala percepcija misteriozne aktivnosti prirode. Ova aktivnost je odjekivala u njegovoj duši. Njegova vlastita aktivnost bila je eho ovih impresija. Živeo je među takvim tonalnim kretanjima i izražavao ih pomoću svoje volje. Na taj je način on bio podstican na sve svoje dnevne poslove.

Uticaji koji deluju na dodir na njega su delovali u nešto manjem stupnju. Ali, oni su takođe igrali važnu ulogu. On je "osećao" okolinu u svom telu i delovao prema tome. Na osnovu takvih uticaja na dodir on je mogao reći kada je šta i kako morao raditi. On je na osnovu njih znao kada se treba odmarati. U njima je spoznao i predupređivao opasnosti koje bi mu ugrožavale život. U skladu s tim uticajima, on je regulisao uzimanje hrane.

Ostatak duševnog života se odvijao na način sasvim različit od onog u kasnijim periodima. U duši su živele SLIKE spoljnih objekata, ne pojmovi o njima. Na primer, kada bi čovek stupio iz hladnijeg u topliji prostor, pojavila bi se određena obojena slika u njegovoj duši. Ali ova obojena slika nije bila ni u kakvoj vezi sa bilo kojim spoljnim objektom. Ona je nastala u jednoj unutarljivoj sili koja je bila srodna volji. Takve su slike stalno ispunjavale dušu. To se može uporediti samo sa tekućim čovekovim impresijama u snu. U to vreme slike nisu bile potpuno nepravilne, nego su se odigravale po nekom zakonu. Zbog toga se, u odnosu na to stanje čovečanstva, pre može govoriti o jednoj slikovitoj svesti nego o snolikoj svesti. Uglavnom su velikim delom ovu svest ispunjavale obojene slike. Ali to nije bila jedino. Tako je čovek lutao kroz svet, učestvovao u događajima sveta kroz svoj sluh i dodir, ali je u njegovom duševnom životu je ovaj svet bio odražavan u slikama, koje nisu bile nalik onome što je postojalo u spoljnom svetu. Radost i žalost su bile udružene sa slikama duše u mnogo manjem stupnju nego što je danas slučaj sa idejama ljudi koji reflektuju svoje percepcije spoljnog sveta. Istina je da je jedna slika budila sreću, druga neugodnost, jedna

mržnju, druga ljubav, ali ovi osećaji su bili mnogo bledeg karaktera.

S druge strane, nešto drugo je podsicalo jake osećaje. U to vreme čovek je bio mnogo aktivniji nego kasnije. Sve u njegovoj okolini, kao i slike u njegovoj duši, stimulisalo ga je na aktivnost, na kretanje. Kada se njegova aktivnost mogla nastaviti bez prepreka, on je doživljavao zadovoljstvo, ali kad bi ta aktivnost bila ometana na bilo koji način, on je osećao negodovanje i neugodnost. Odsutnost ili prisutnost prepreka njegovoj volji određivali su sadržaj njegovih oseta, njegovu radost i bol. Ova radost, ili ova bol, ponovo su se pojavljivale - objavljivale u njegovoj duši u svetu živih slika. Svetle, jasne, lepe slike živele su u njemu kad je mogao biti potpuno slobodan u svojim akcijama, a tamne, izobličene slike su se pojavljivale u njegovoj duši kada bi bila ometana njegova kretanja.

Do sada je opisivan prosečan čovek. Kod onih koji su se razvili u vrstu nadljudskih bića, duševni život je bio drugačiji. Njihov duševni život nije imao ovaj instinktivan karakter. Preko svojih čula zvuka i dodira oni su percipirali dublje misterije prirode, koje su mogli svesno protumačiti. U udarima vetra, u šuštanju lišća i drveća, njima se otkrivala MUDROST prirode. Slike u njihovim dušama nisu predstavljale samo refleksije spoljnog sveta, nego su bile nalik duhovnim snagama sveta. Oni nisu percipirali čulne objekte, nego duhovna bića.

Na primer, prosečan čovek je doživljavao strah, i jedna ružna, tamna slika bi se pojavila u njegovoj duši. Preko takvih slika nadljudska bića su primala informaciju i otkrovenje o duhovnim bićima sveta. Procesi prirode im se nisu pojavljivali kao zavisni od neživotnih prirodnih zakona, kao što je to slučaj sa današnjom naukom, nego pre kao delovanje duhovnih bića. Spoljna realnost nije još postojala, jer nije bilo spoljnih čula. Ali duhovna realnost je bila pristupačna višim bićima. Duh ih je obasjavao kao što danas sunce obasjava fizičko oko čoveka - u tim bićima, spoznaja je bila ono što se može nazvati intuitivno znanje u najpotpunijem smislu te reci. Kod njih nije bilo nikakvog kombinovanja ni spekulisanja, već neposredna percepcija aktivnosti duhovnih bića. Zbog toga su nadljudska bića mogla

primati saopštenja iz duhovnog sveta direktno u svoju volju. Oni su svesno usmeravali druge ljude. Oni su primili svoju misiju iz duhovnog sveta i delovali su prema tome.

Kada je došlo vreme u kojem su se odelili polovi, ova bića su smatrala da im je zadatak da deluju na novi život u skladu sa svojom misijom. Od njih je zračila regulacija polnog života. Sve što se odnosi na reprodukciju čovečanstva nosi svoj pečat od njih. U tome su oni delovali sasvim svesno, ali su drugi ljudi mogli osećati ovaj uticaj jedino kao da je u njih usađen instinkt. Polna ljubav je bila usađena u čoveka poput neposrednog prenosa misli. Na početku su sve njene manifestacije bile najplemenitijeg karaktera. Sve u ovom području što je nosilo u sebi ružan karakter dolazi iz kasnijih vremena, kada ljudi postaju nezavisniji i kada su pokvarili početni čist impuls. U ta starija vremena nije bilo zadovoljavanja seksualnog impulsa samo radi sebe samih. Tada je sve bilo žrtvena služba za nastavak ljudskog postojanja. Reprodukcija se smatrala za svetu stvar, za službu koju čovek duguje svetu. Žrtveni sveštenici su usmeravali i regulisali ono što se dešavalo na tom području.

Drugačije vrste su bili uticaji polunadljudskih bića. Oni se nisu razvili do tačke da budu u stanju da prime otkrovenja duhovnog sveta u potpuno čistom obliku. Zajedno s tim impresijama iz duhovnog sveta pojavljuju su takođe efekti čulne zemlje među njihovim duševnim slikama. Prava nadljudska bića nisu primala nikakve impresije radosti i boli kroz spoljni svet. Ona su se potpuno predala otkrivanjima duhovnih snaga. Mudrost im je priticala kao što svetlost dolazi čulnim bićima. Njihova je volja bila usmerena jedino prema delovanju u skladu s ovom mudrošću. U tom je delovanju ležala njihova najveća radost. Njihova se priroda sastojala od mudrosti, volje i aktivnosti. Kod polunadljudskih bića je to bilo drugačije. Oni su osećali impulse da prime utiske izvana, i sa zadovoljenjem tog impulsa oni bi povezali radost, a sa njegovim izjalovljenjem, neugodnost.

Ovim bićima spoljni utisci nisu bili ništa drugo nego potvrde duhovnih otkrovenja. Oni su mogli gledati u svet a da ne primaju išta više do same refleksije onoga što su već primili iz

duha. Polunadljudska bića su naučila nešto NOVO i zbog toga su ona mogla postati vode ljudi kada su se u ljudskim dušama same slike promenile u sličnosti i pojmove o spoljnim objektima. To se dogodilo kada je deo prvotne reproduktivne energije čoveka krenuo iznutra, u vreme kada su se razvila bića sa mozgom. Sa mozgom je čovek takode dobio sposobnost da pretvori spoljne čulne utiske i u pojmove. Mora se zbog toga reći da su poljunadljudska bića dovela čoveka do tačke usmeravanja njegove unutrašnje prirode prema osetilnom spoljnom svetu. Njemu nije bilo dozvoljeno da direktno otvori slike svoje duše čistim duhovnim uticajima.

Sposobnost stalnog nastavljanja ove vrste postojanja usadila su u njemu nadljudska bića kao jedan instinktivni impuls. Duhovno, on bi trebalo da nastavi sa nekom vrstom snolikog postojanja da nisu intervenisala polunadljudska bića. Kroz njihov uticaj su slike njegove duše usmerene prema čulnom, spoljnom svetu. On je postao biće koje je bilo sebe svesno u svetu čula. Tako je došlo do toga da je čovek mogao svesno usmeravati svoje akcije u skladu sa svojom percepcijom u svetu čula. Pre toga je on delovao iz neke vrste instinkta. On je bio opčinjen svojom spoljnom okolinom i snagama viših individualiteta, koji su radili na njemu. Sada je on počeo slediti impulse i uticaje svojih pojmova. Time je za čoveka postao moguć slobodan izbor. To je bio početak "dobra" i "zla".

Pre nego nastavimo u ovom smeru, treba reći nešto što se tiče čovekove okoline na Zemlji. Uz čoveka su postojale životinje, koje su za SVOJU vrstu bile na istom stupnju razvoja kao i on. Prema sadašnjim idejama mogu se uvrstiti u reptile (gmizavce). Pored njih su postojali niži oblici životinjskog života. Postojala je bitna razlika između čoveka i životinje. Zbog još savitljivog tela, čovek je mogao živeti samo na onim područjima Zemlje koja još nisu bila prešla u najkrući materijalni oblik. A na tim područjima su s njim živeli životinjski organizmi koji su imali slično elastično telo. Ali na drugim područjima su živele životinje koje su već imale gušća tela i takode su razvile odeljenu polnost i čula.

Odakle su one došle, to će biti kasnije objašnjeno. Ove životinje se nisu dalje mogle razviti zbog toga što su njihova

tela prebrzpreuzela ovu gušću materijalnost. Neke od tih vrsta su izumrle, a neke su se razvijale kao vrste sve do savremenih oblika. Čovek je mogao doći do viših oblika jer je ostao na područjima koja su odgovarala nje govom stanju u to vreme. Njegovo je telo ostalo tako gipko i meko da je on mogao razviti organe koji je trebalo da budu oplođeni duhom. Sa tim je razvojem njegovo spoljašnje telo došlo do tačke gde je moglo preći u gušću materijalnost i postati zaštitni ovoj za osetljive duhovne organe.

Međutim, nisu sva ljudska bića stigla do te tačke. Bilo je vrlo malo onih koji su bili napredni. Oni su bili prvi prožeti duhom. Drugi to još nisu bili. Da ih je duh prožeo, oni bi se mogli razviti jedino nepotpuno zbog još nepotpunih unutrašnjih organa. Zbog toga su ova ljudska bića bila prisiljena da se dalje razvijaju bez duha. Treća vrsta je došla do tačke na kojoj su slabi duhovni impulsi mogli delovati u njima. Oni su zastali između dve druge vrste. Njihova mentalna aktivnost je ostala tupa. Njih su morale voditi više duhovne snage. Svi mogući prelazni oblici su postojali između ove tri vrste. Daljnji razvoj je sada bio jedino moguć u onom delu ljudskih bića koja su stekla više oblike na uštrb drugih.

Najpre je potpuno neinteligentne trebalo napustiti. Mešanje s njima u svrhu reprodukcije spustilo bi više razvijene dole na njihov nivo. Zato je sve čemu je dat um bilo od'eljeno od njih. Time su oni nazadovali sve više i više ka životinjskom nivou. Tako su se pored čoveka razvile čoveku slične životinje. Čovek je na svom putu ostavio deo svoje braće iza sebe da bi se on sam mogao više uzdići. Taj proces nikada nije doveden do kraja. Među ljudima sa tupljim mentalnim životom oni koji su stajali nešto više mogli su napredovati jedino ako su se uzdigli do druženja sa višim, a odelili se od onih koji su bili manje obdareni duhom. Jedino tako su oni mogli razviti tela koja bi bila pogodna da prime pun ljudski duh.

Nakon nekog vremena fizički razvoj je došao do određene tačke zastoje, u kojoj je sve što je ležalo iznad te granice pripadalo ljudskom. U međuvremenu, uslovi života na Zemlji su se promenili na takav način da se više nisu stvarala životinji slična stvorenja, ali su ona bila takva da u tom obliku nisu bila

u stanju da prežive. Stoga su se probila natrag u životinjski svet, ili su izumrla, ili su preživela u različitim višim životinjama. Zbog toga se te životinje moraju posmatrati kao bića koja su se morala zaustaviti na ranijem stupnju razvoja. Ona nisu mogla izdržati u obliku koji su imala u vreme odeljivanja, nego su prešla sa višeg na niži nivo. Tako su majmuni u stvari ljudi prošle epohe koji su nazadovali. Dok je čovek nekad bio nesavršeniji nego što je danas, majmuni su nekad bili savršeniji nego sada.

Ono što je ostalo na polju ljudskoga, prošlo je kroz sličan proces, ali unutar ovih ljudskih granica. Na mnoga divlja plemena treba gledati kao na degenerisane potomke ljudskih oblika koji su nekad bili više razvijeni. Oni nisu potonuli do životinjskog nivoa, nego samo do varvarstva.

Besmrtni deo čoveka je duh. Prikazano je kada je duh ušao u telo; pre toga, duh je pripadao drugim područjima. On se mogao udružiti sa telom tek kada je ono steklo određeni stupanj razvoja. Jedino ako se potpunosti razume kako je došlo do ovog udruživanja, može se prepoznati značenje rađanja i smrti i može se razumeti priroda večnog duha.

[HIPERBOREJA I POLARNA EPOHA](#)

Sledeći odlomci iz Akaša hronike vraćaju nas natrag ka počecima perioda koji su bili pre onih što su opisani u poslednjim poglavljima. S obzirom na materijalističke ideje našeg vremena, rizik koji mi preuzimamo sa OVIM saopštenjem je možda čak veći nego onaj koji se odnosi na ono što je opisano u prethodnim odlomcima. Danas se takva razmatranja lako mogu suočiti sa optužbama za fantaziranje i neosnovano špekulisanje. Kad se zna kako ljudi mogu biti daleko od uzimanja ovih stvari za ozbiljno, tim pre ako su odgojeni naučno u savremenom smislu, tada jedino svest da se saopštava verno u skladu sa duhovnim iskustvom može voditi onoga koji piše o tome. Ovde se ne govori ništa što nije bilo pažljivo proučeno sredstvima koja pruža duhovna nauka. Naučnik samo treba da bude isto tako tolerantan prema duhovnoj nauci kao što je ova prema naučnom načinu mišljenja.

Uporedite moj "Welt - und Lebensanschauungen im neunzehnten Jahrhundert" (Pojmovi o svetu i životu u 19. stoleću) gde mislim da sam pokazao da sam sposoban da cenim materijalističko-naučni pogled.

Za one koji, međutim, naginju prema stvarima duhovne nauke, voleo bih da iznesem posebnu napomenu koja se tiče odlomaka koji su ovde dati. U onome što sledi biće naročito važnih stvari, a sve to pripada periodima koji su daleka prošlost. Odgonetavanje Akaša hronike nije baš jednostavno u tom području.

Autor ove knjige ni na koji način ne smatra da mu treba slepo verovati. On samo želi da izvesti o onome što su mu njegovi najpredaniji napori omogućili da otkrije. On će sa dobrodošlicom primiti svaku korekciju koja bude bazirana na kompetentnom znanju. On se oseća prisiljenim da objavi - saopšti ove događaje koji se odnose na razvoj čovečanstva pošto znakovi vremena to zahtevaju. Štaviše, dugi period vremena ovde je morao biti opisan u glavnim crtama da bi se pružio opšti pogled. Mnogi daljnji detalji o onome na šta se sada samo ukazuje, uslediće kasnije.

Odlomci iz Akaša hronike mogu se prevesti jedino sa teškoćama na naš svakodnevni, obični jezik. Oni se lakše saopštavaju u simboličnom, znakovnom jeziku koji se koristi u misterijskim školama, ali još nije dozvoljeno saopštavanje tog jezika. Zbog toga se čitalac moli da ima obzira prema onome što je tamno i teško se može razumeti, i da se bori za razumevanje, upravo kao što se pisac borio za opšterazumljiv način prikazivanja. Mnoge poteškoće u čitanju će biti nagrađene kada se baci pogled na duboke misterije, važne ljudske enigme na koje se ukazuje. Pravo samoznanje čoveka je, posle svega, rezultat ovih "Akaša zapisa" koji su za duhovnog naučnika isto tako pouzdana realnost kao što su planinski lanci i reke za čulno oko. Greška u percepciji je naravno moguća, ovde i tamo.

Treba zabeležiti da se u ovom delu govori samo o razvoju čoveka. Paralelno s tim, naravno, teče razvoj drugih prirodnih carstava, mineralnog, biljnog, životinjskog. U sledećim odlomcima biće reci o tome. Tada će se više govoriti o onome

što će pojasniti ovu raspravu koja se tiče čoveka. S druge strane, ne može se kazivati o razvoju drugih zemaljskih carstava u smislu duhovne nauke, dok se ne opiše postepeni razvoj i napredak čoveka.

Ako se prati razvoj Zemlje još dalje unatrag nego što je to urađeno u prošlim raspravama, dolazi se do još profinjenijih materijalnih uslova na našoj planeti. Supstance koje su kasnije postale krute bile su prvobitno u tekućem, još ranije u gasovitom, a u još udaljenijoj prošlosti, u najfinijem (eteričnom) stanju. Smanjivanje temperature je prouzrokovalo stvrdnjavanje supstanci. Ovde ćemo se vratiti do najfinijeg eteričkog stanja supstanci našeg zemaljskog boravišta.

Čovek je stupio na Zemlju u ovoj epohi njenog razvoja. Pre toga, on je pripadao drugim svetovima, o kojima ćemo kasnije raspravljati. Sad jedino treba ukazati na onaj koji je bio neposredno pre. To je bio takozvani astralni ili duševni svet. Bića ovog sveta nisu imala spoljnu (fizičku) telesnu egzistenciju. Nije to imao ni čovek. On je već razvio slikovitu svest koja je spomenuta u prošlom odlomku. On je imao osećaje i želje. Ali sve to je bilo izgrađeno u duševnom telu. Jedino bi vidovito oko moglo percipirati takvog čoveka.

Sve više razvijena ljudska bića toga vremena su stvarno posedovala vidovitost, mada je ona bila sasvim mutna i slična snu. To nije bila samosvesna vidovitost.

Ova astralna bića u određenom smislu su precizni čoveci. Ono što se danas naziva "čovek" nosi u sebi samosvesni DUH. Ovaj duh se sjedinio sa bićem koje se razvilo iz astralnog pretka oko sredine lemurskog perioda. Na to ujedinjenje je već ukazano u prethodnim odlomcima. U opisu toka razvoja čovekovih predaka do perioda koji ovde sledi, raspravljajući se ponovo o toj stvari detaljnije.

Duševni ili astralni precizni čoveci su preneseni na profinjenu ili eteričnu zemlju. Grubo govoreći, oni su usisali u sebe profinjenu supstancu poput sunđerica. Time što su postali prožeti supstancom, oni su razvili eterska tela. Ona su imala izduženi eliptičan oblik, u kojem su udovi, koji je trebalo kasnije da budu oblikovani, već bili naznačeni delikatnim

zasenjivanjem supstance. Svi procesi u ovoj masi bili su čisto fizičko-hemijski, ali je njima dominirala i regulisala ih duša.

Kada je takva masa supstance došla do određene veličine ona se rascepila u dve mase, od kojih je svaka bila slična obliku iz kojeg je nastala, i u svakoj su se odvijali isti procesi kao i u početnoj masi supstance.

Svaki novi oblik je bio isto toliko nadaren duhom kao i materinsko biće. To je bilo moguće zbog činjenice što nije postojao neki određeni broj ljudskih duša koje su stupile na zemaljsku scenu, nego je to pre bila vrsta duševnog stabla koje je moglo proizvesti bezbroj pojedinačnih duša iz svog zajedničkog korena. Kao što biljka uvek nanovo i? bija iz bezbrojnog semena, tako se pojavljivao duševni život, život i nebrojenim mladicama koje su nastajale stalnim podelama.

Istina je da je od početka postojao usko definisan broj VRSTA duša, o čemu ćemo kasnije govoriti. Ali unutar tih vrsta razvoj se nastavlja na način koji smo opisali. Svaka vrsta duša je poterala bezbrojne izdanke. Sa ulaskom duša u zemaljsku materijalnost, važna promena se odigrala unutar njih samih. Sve dok duše nisu bile povezane ni sa čim materijalnim, niti jedan spoljni materijalni proces nije na njih mogao delovati. Svako delovanje na njih bilo je čisto duševne prirode, ono je bilo vidovito. Oni su tako sudelovali u životu svega što je pripadalo duševnom u njihovoj okolini. Sve što je postojalo u to vreme doživljavalo se na ovaj način. Delovanja kamenja, biljaka, životinja, koji su tada postojali samo kao astralni (poput duše) oblici, osećala su se kao unutrašnji duševni doživljaji.

Sa dolaženjem na Zemlju ovome je pridodato nešto sasvim novo. Spoljni materijalni procesi su uticali na dušu, koja se sada zaodenula u materijalno. Na početku su samo procesi kretanja u ovom materijalnom spoljnom svetu proizvodili pokrete u eterskom telu. Kao što mi danas percipiramo vibracije vazduha kao zvuk, ova eterska bića su percipirala vibracije eterske materije koja ih je okruživala. Takvo biće je u osnovi bilo pojedinačni organ sluha. Ovo čulo se prvo razvilo.

A iz toga se može videti da su se tek kasnije razvili izdvojeni organi sluha.

Sa povećanim zgušnjavanjem zemaljske materije, duhovno biće je postepeno izgubilo sposobnost da oblikuje ovu materiju. Jedino su tela koja su već bila formirana mogla proizvesti nešto slično iz sebe. Nastao je novi način reprodukcije. Biće deteta se pojavilo u formi prilično manjoj od majčinog bića i tek postepeno je naraslo do njene veličine. Dok pre nije bilo organa za reprodukciju, sada su se pojavili.

U to vreme, međutim, nisu više samo fizičko-hemijski procesi bili ti koji su se odigravali u ovim oblicima. Takvi hemijsko-fizički procesi ne bi sada mogli delovati na reprodukciju. Zbog svog zgušnjavanja, spoljna materija nije više bila takva da joj je duša mogla dati život bez posredovanja. Zbog toga je određeni deo unutar oblika ostao izolovan. Ovaj deo je povučen od neposrednog uticaja spoljne materije. Samo telo izvan ovog izolovanog dela biva izloženo ovim uticajima. Ono je bilo u istim uslovima u kojima je celo telo bilo pre toga. U odeljenom detetu, duševni život, duševni elemenat nastavlja delovati. Ovde duša postaje nosilac životnog principa, koji se u teozofskoj literaturi naziva PRANA. Tako se telesni predak čoveka sada pojavljuje obdaren sa dva organa. Jedan je fizičko telo, fizički omot. On je podvrgnut hemijskim i fizičkim zakonima okolnog sveta. Drugi deo predstavlja ukupnost organa koji su podvrgnuti posebnom životnom principu.

Deo duševne aktivnosti se oslobađa na ovaj način. Ta aktivnost više nema nikakve moći nad fizičkim delom tela. Taj deo duševne aktivnosti se sada okreće prema unutra i formira deo tela u posebne organe. Time počinje unutrašnji život tela. Telo više ne učestvuje samo u vibracijama spoljnog sveta, nego ih počinje PERCIPIRATI unutar sebe kao posebne doživljaje. Tu je početna tačka percepcije. Ta percepcija se na početku pojavljuje kao neka vrsta čula dodira. Organizam OSECA pokrete spoljnog sveta, pritisak kojim supstance deluju, i tako dalje. Takođe se pojavljuju počeci percepcije toplote i hladnoće.

Time se dolazi na važan stupanj u razvoju čovečanstva. Neposredni uticaj duše je povučen iz fizičkog tela. Ono se potpuno predalo fizičkom i hemijskom svetu materije. Ono se raspada u momentu kada duša više ne može da dominira njime u svojim aktivnostima. Tada se događa ono što se naziva "smrt". U vezi sa prethodnim uslovima, nije se moglo postavljati pitanje smrti. Kada se odigrala podela, materinski oblik se odražava potpuno u kćerinim oblicima. Jer u njima je čela transformirana duševna energija delovala onako kao što je pre u materijalnoj formi. U podeli nije ostavljeno ništa što ne bi sadržavalo dušu.

Sada to postaje različito. Čim duša više nema nikakve moći nad fizičkim telom, ono postaje podvrgnuto hemijskim i fizičkim zakonima spoljnog sveta, to jest, ono odumire. Aktivnost duše tu ostaje samo kao ono što deluje u reprodukciji i u razvijenom unutrašnjem životu. To znači da su potomci proizvedeni pomoću reproduktivne sile, a u isto vreme ti su potomci obdareni suviškom energije za formiranje organa. U tom smislu se duševno biće stalno obnavlja. Kao stoje pre, u vreme podele, čitavo telo bilo ispunjeno duševnom aktivnosti, tako su organi reprodukcije i percepcije sada njome ispunjeni. Mi stoga govorimo o REINKARNACIJI duševnog života u novorazvijenom kćerinom organizmu.

U teozofskoj literaturi ova dva stupnja razvoja čoveka se opisuju kao prve dve korenske rase naše Zemlje. Prva se naziva polarna, a druga hiperborejska rasa. Treba zamisliti da je perceptivni svet ovih čovekovih predaka bio sasvim drugačiji i neodređen. Samo su se dva tipa današnje percepcije tada već odelila: čulo sluha i čulo dodira. Zbog promena koje su se dogodile u telu, kao i u fizičkoj okolini, čitav ljudski oblik nije više bio sposoban da bude, takoreći, jedno "uvo". Poseban deo tela je ostao u stanju da odražava delikatne vibracije. On se opskrbio materijalnom formom koju je NAŠ organ sluha postepeno razvio. Međutim, maltene celi ostatak tela je nastavio da bude organ dodira.

Može se videti da je do ove tačke čeli proces razvoja čoveka povezan sa promenom u temperaturnim uslovima na zemlji. Toplota u čovekovo okolini bila je ona koja ga je dovela do

opisanog nivoa. Ali sada je spoljna temperatura došla do tačke gde više nije bio moguć daljnji razvoj ljudskog oblika. Unutar organizma sada se razvija akcija nasuprot daljnjem hlađenju zemlje. Čovek počinje da proizvodi svoj vlastiti izvor toplote. Do ove tačke on je delio temperaturu sa svojom okolinom. Sada su se u njemu razvili organi koji su ga osposobili da ostvari potreban stupanj toplote za svoj život. Pre toga, cirkulirajuće supstance koje su kroz njega prolazile bile su zavisne od okoline u tom pogledu. Sada je on sam mogao da razvije toplotu te supstance.

Telesne tekućine su sada postale topla krv. Time je on postigao viši stupanj nezavisnosti kao fizičko biće nego što je pre posedovao. Čitav unutrašnji život postao je aktivniji. Percepcija je još potpuno zavisila od uticaja spoljnog sveta. Ispunjeno svojom vlastitom toplotom, telo je steklo nezavisan FIZIČKI unutrašnji život. Sada je duša unutar tela imala osnovu na kojoj je mogla razviti život koji više nije bio samo sudelovanje u životu spoljnog sveta.

Život duše je kroz ovaj proces povučen u područje zemaljsko-materijalnog. Prethodno, želje, čežnje, patnje, radosti i žalosti duše mogli su se proizvesti pomoću nečeg što je po sebi bilo slično duši. Ono što je sledilo iz drugog duševnog bića probudilo bi simpatiju ili antipatiju u duši, probudilo patnju i tako dalje. Nikakav spoljni fizički objekt nije mogao imati takav efekat. Tek sada je postalo moguće da takvi spoljni objekti imaju značenje za dušu. Jer ona je dozi vela pojačanje unutrašnjeg života, koji se probudio kada je telo proizvelo svoju vlastitu toplotu, kao nešto ugodno, a poremećaj ovog unutrašnjeg života kao nešto neugodno.

Spoljni objekt pogodan da doprinese fizičkoj dobrobiti mogao se ŽELETI, za njim se moglo ŽUDETI. Ono što se u teozofskoj literaturi naziva KAMA- telo želje - postalo je povezano sa zemaljskim čovekom. Objekti čula su sada mogli postati objekti želja. Kroz svoje telo želja čovek postaje vezan za zemaljsko postojanje.

Ovaj proces se zbiva u isto vreme sa velikim događajem u svemiru, s kojim je uzročno povezan. Do ovog trenutka, do ove

tačke nije bilo nikakvog materijalnog odeljivanja između Sunca, Zemlje i Meseca. U svom deloanju na čoveka ovo troje je bilo JEDNO telo. Sada je došlo do odeljivanja, delikatnije supstancijalnosti, koja uključuje sve što je pre omogućavalo da duša deluje na neposredno vitalizirajući način: odelila se kao Sunce, najgrublji deo je izbačen kao Mesec, a Zemlja je u odnosu na svoju supstancijalnost stajala u sredini između ovo dvoje. To odvajanje nije naravno bilo naglo, celi proces je pre postepeno usledio dok je čovek od stadija reprodukcije deljenjem stigao do onog poslednjeg opisanog. Zaista je pomoću univerzalnog procesa, koji je upravo pomenut, došlo do ovog razvoja čoveka.

Sunce je najpre povuklo svoju supstancu iz zajedničkog nebeskog tela. Time je postalo nemoguće da duševni element vitalizira preostalu zemaljsku materiju bez posredovanja. Tada je Mesec počeo da se formira. Tako je Zemlja došla u stanje koje je omogućilo sposobnost percepcije koja je gore karakterizirana.

Zajedno sa ovim procesom razvilo se novo čulo. Temperaturni uslovi na Zemlji postali su takvi da su tela postepeno preuzela fiksirane granice koje su odelile transparentno od neprozirnog. Sunce, koje je izbačeno iz zemaljske mase, preuzelo je svoj zadatak kao davalac svetlosti. U ljudskom telu se razvilo čulo vida. U početku taj vid nije bio takav kakvog danas poznajemo.

Svetlo i tama su delovali na čoveka kao maglovito pobudenje. Na primer, pod određenim uslovima on je doživljavao svetlo kao ugodno, kao unapređujuće za njegov fizički život i tražio gaje, težio prema njemu. U isto vreme njihov duševni život se sam i dalje odvijao u snolikim slikama. U tom životu su se uzdizale i nestajale obojene slike koje nisu imale neposredne veze sa spoljnim objektima. Čovek je još dovodio u vezu te obojene slike sa duhovnim uticajima. Svetle slike pojavljivale su mu se kada bi na njega delovali ugodni duševni uticaji, tamne slike kada bi ga dodirnuli tamni duševni uticaji.

Do sada je opisano ono što je bilo uzrokovano razvojem telesne toplote, kao "unutrašnji život". Ali može se videti da to nije bio unutrašnji život u smislu kasnijeg razvoja čovečanstva. Sve nastupa u stadijumima, uključujući i razvoj unutrašnjeg

života. Kao što je razmatrano u prošlom odeljku, ovaj istinski unutrašnji život počinje tek sa oplodjenjem duhom, kada čovek počinje razmišljati o onome što deluje na njega izvana.

Sve što je ovde opisano pokazuje kako je čovek rastao u uslovima oslikanim u prošlom poglavlju. U biti već se krećemo u periodu koji karakteriše sledeći opis: duša uči sve više i više da na spoljno telesno postojanje primenjuje ono što je pre doživela unutar sebe i povezivala jedino sa duševnim. To se sada događa sa obojenim slikama. Kao pre, ugodna impresija nečeg duševnog bila je povezana sa sjajnim slikama u duši, sada svetla impresija svetla izvana postaje povezana sa takvom slikom. Duša počinje da vidi objekte oko sebe u bojama. To je bilo povezano sa razvojem novih instrumenata vida. Na prošlim stupnjevima, za percepciju svetla i tame telo je imalo oko koje danas više ne postoji (legenda o Kiklopima sa jednim okom je sećanje na ove uslove). Dva oka su se razvila kada je duša počela prisnije povezivati svetlosne impresije izvana sa svojim vlastitim životom. Sa time je nestala sposobnost za percepciju duševnog u okolini. Duša je sve više i više postajala ogledalo spoljnog sveta. Spoljni svet se ponavlja u duši kao slika.

Zajedno sa tim je došlo do podele na polove. Na jednoj strani, ljudsko telo je postalo sposobno samo za oplodjenje od drugog ljudskog bića, na drugoj strani su se razvili fizički "duševni organi" (nervni sistem) kroz koji su se čulne impresije spoljnog sveta ogledavale u duši.

Time je pripremljen ulazak misaonog duha u ljudsko telo.

POČETAK SADAŠNJE ZEMLJE - IZBACIVANJE SUNCA

Sada ćemo slediti Akaša hroniku unatrag u onu daleku prošlost u kojoj je naša sadašnja Zemlja imala svoj početak. Pod rečju "Zemlja" treba podrazumevati ono stanje naše planete koje joj je omogućavalo da nosi minerale, biljke, životinje i ljude u njihovoj današnjoj formi. Jer pre ovog stanja bila su druga u kojima su upravo spomenuta prirodna carstva postojala u prilično drugačijim oblicima. Ono što se sada naziva Zemlja prošlo je kroz mnoge promene pre nego što je moglo postati nosilac naših sadašnjih mineralnih, biljnih, životinjskih i ljudskih svetova. Minerali su, recimo, takode postojali u prošlim

uslovima, ali su oni izgledali sasvim drugačije od ovih sadašnjih. O ovim prošlim uslovima govoriće se kasnije. Sada treba samo da obratimo pažnju na to kako se neposredno prošlo stanje menjalo u sadašnje.

Takva se transformacija može zamisliti u izvesnoj meri ako se uporedi sa prolaskom biljke kroz stanje semenke. Zamislite biljku sa korenom, stabljikom, listovima, cvetovima i plodovima. Ona uzima supstance iz svoje okoline i izlučuje druge. Ali sve što je u njoj supstanca, oblik i proces, nestaje, osim male semenke. Život se razvija prolazeći kroz nju i u sledećoj godini ona se podiže ponovo u istom obliku. Tako je sve što je postojalo na našoj Zemlji u svom prošlom stanju nestalo, samo da bi se izdiglo u svom sadašnjem stanju. Ono što se u prošlom stanju moglo nazvati minerali, biljke, životinje, otišlo je kao što su u biljci koren, stabljika, itd. otišli. Tamo, kao i ovde, ostalo je stanje semenke, iz kojeg se stari oblik nanovo razvija. Sile koje će prouzrokovati da se pojavi novi oblik leže skrivene u semenci.

U periodu o kojem se ovde raspravlja govorimo o jednoj vrsti Zemljine klice. Ona sadrži u sebi klice - sile koje su dovele do sadašnje Zemlje. Ove sile su stečene kroz ranija stanja. Ova Zemljina klica ne srne se, međutim, zamisliti kao gusto materijalna, poput one biljne. Ona je pre bila duševnog karaktera. Ona se sastojala iz te delikatne, savitljive, pokretne supstance koja se naziva "astral" u okultnoj literaturi.

U toj astralnoj klici Zemlje na početku su bili samo ljudski rudimenti. To su rudimenti poslednjih ljudskih duša. Sve što je u prošlim stanjima već bilo prisutno kao mineralna, biljna ili životinjska priroda, bilo je povučeno u ljudske rudimente i postalo ujedinjeno sa njima. Pre nego što čovek dolazi na Zemlju on je DUŠA, astralno biće. Kao takav se on pojavljuje na Zemlji. Zemlja postoji u stanju najprofinjenije supstance, koja se u okultnoj literaturi naziva NAJFINIJI ETER. Odakle ta eterska Zemlja potiče opisaćemo u sledećim poglavljima. Astralna ljudska bića se spajaju sa tim eterom.

Ona utiskuju svoju prirodu u taj eter, da bi on mogao postati slika astralnog ljudskog bića. U tom početnom stanju radi se o

eterskoj Zemlji koja se u stvari sastoji samo od tih eterskih ljudi, koja je jedino njihova smesa. U stvarnosti astralno telo ili duša čoveka najvećim je delom još IZVAN eterskog tela i organizuje se izvana. Za duhovnog naučnika, Zemlja se pojavljuje približno kako sledi. Ona je kugla koja je sastavljena naizmenice od bezbrojnih malih drugih eterskih kugli - eterskih ljudi - i okružena je astralnim omotačem kao što je današnja Zemlja okružena vazдушnim omotačem. U tom astralnom omotaču (atmosfera) živeli su astralni ljudi i odatle su oni delovali na svoje eterske slike. Astralne ljudske duše stvaraju organe u svojim eterskim slikama i proizvode ljudski eterski život u njima. Unutar čitave Zemlje postoji samo JEDNO stanje materije, profinjeni životni eter. U teozofskim knjigama ovo prvo čovečanstvo naziva se prva (polarna) korenska rasa.

Daljnji se razvoj Zemlje odigrava tako da se iz jednog stanja materije razvijaju dva. Gušća supstancijalnost je, takoreći, izlučena i ostavlja redu iza sebe. Gušća supstancijalnost liči na naš današnji vazduh, reda je ona koja uzrokuje da se hemijski elementi razviju iz prethodne neizdiferencirane supstance. Paralelno sa tim, ostatak prošle supstancijalnosti, životni eter, nastavlja da postoji. Samo je deo njega transformisan u takozvano materijalno stanje. Sada mi govorimo o tri supstance unutar fizičke Zemlje. Dok su astralna ljudska bića u Zemljinom omotaču prethodno delovala samo na jednu vrstu supstancijalnosti, ona sada moraju delovati na tri. Ona deluju na njih na sledeći način.

Ono što je postalo slično vazduhu na početku se odupire njihovoj aktivnosti. Ono ne prihvata sve stoje rudimentno prisutno u astralnim ljudima. Kao posledica toga, astralno čovečanstvo se mora podeliti u dve grupe. Jedna grupa radi na vazduhu sličnoj supstancijalnosti i stvara u njoj sliku sebe. Druga grupa može da učini više. Ona može raditi na druge dve supstancijalnosti: može stvoriti sliku sebe koja se sastoji od životnog etera i druge vrste etera koji dovodi do postojanja elementarne hemijske supstance. Ovaj eter će se ovde nazvati hemijski eter. Ova druga grupa astralnih ljudi je stekla svoju višu sposobnost; međutim, to je mogla samo odeljujući se od dela astralne prirode - prve grupe - i osuđujući je na nižu vrstu rada. Da je zadržala unutar sebe sile kojima se postiže taj niži

rad, ona se sama ne bi mogla uzdići naviše. Zbog toga se ovde radi o procesu koji čini razvoj višeg na štetu nečeg drugog, što se odelilo od njega.

Sada se unutar fizičke Zemlje prikazuje sledeća slika. Dve vrste bića su nastale. Prvo, bića koja imaju telo slično vazduhu na kojem izvana rade astralna bića koja mu pripadaju. Ova su bića slična životinjama. Ona tvore prvo životinjsko carstvo na zemlji. Kad bi se ovde opisali oblici ovih životinja, oni bi se današnjem čoveku učinili jako čudni. Njihov oblik, mora se imati na umu, baziran je samo na vazduhu sličnoj supstanci - ni nalik nijednom od životinjskih oblika koji danas postoje. Oni uglavnom imaju daleku sličnost sa ljušturama nekih puževa i dagnji koji danas postoje.

Pored tih životinjskih oblika napreduje razvoj fizičkog čoveka. Astralni čovek, koji se sada više uzdigao, proizvodi fizičku sliku sebe koja se sastoji od dve vrste materije: životnog etera i hemijskog etera. Radi se, dakle, o čoveku koji se sastoji od astralnog tela i radi na sebi u eterskom telu koje se sastoji od dve vrste etera: životnog etera i hemijskog etera. Kroz životni eter ova fizička slika čoveka je obdarena sposobnošću da se reprodukuje, da uzrokuje nastanak bića svoje vlastite vrste iz sebe. Kroz hemijski eter ona razvija određene sile koje su slične današnjim silama hemijskog privlačenja i odbijanja. Time je ova slika

Čoveka u poziciji da privlači određene supstance iz okoline i spaja ih unutar sebe, izlučujući ih ponovo kasnije pomoću odbijajućih sila. Ove supstance, naravno, mogu se jedino uzimati iz životinjskog carstva gore opisanog, i iz ljudskog carstva. Tu nastaje početak prehrane. Tako su ove prve slike čoveka jele životinje i ljude.

Pored tih bića, potomci ranijih bića, sastavljeni samo od životnog etera, nastavili su da postoje, ali su zakržljali, pošto su morali da se prilagode novim zemaljskim uslovima. Nakon što su prošli kroz mnoge transformacije, iz njih se razvijaju jednoćelijska životinjska bića i takode ćelije koje kasnije tvore komplikovanije žive organizme.

Tada se odigrava sledeći proces. Vazduhu slična supstancijalnost se deli na dve, od kojih jedna postaje gušća, slična vodi, dok druga ostaje nalik vazduhu. Hemijski eter se takode deli u dva stanja materije, a jedan od njih postaje gušći i tvori ono što ćemo ovde nazvati svetlostni eter. On obdaruje bića koja ga poseduju darom blistavosti. S druge strane, deo hemijskog etera nastavlja postojati kao takav.

Mi sada govorimo o fizičkoj Zemlji koja je sastavljena od sledećih vrsta materija: vode, vazduha, svetlostnog etera, hemijskog etera i životnog etera. Da bi astralna bića mogla delovati na ove vrste materije, odigrava se drugi proces putem kojeg se viši razvija na štetu nižeg, koji se odeljuje od njega. Time su proizvedena fizička bića sledećih vrsta. Najpre, ona čije se fizičko telo sastoji od vode i vazduha. Potom gruba astralna bića, koja su se razdelila, deluju na njih. Tako je proizvedena nova grupa životinja grublje materijalnosti od onih prethodnih.

Druga nova grupa fizičkih bića ima telo koje se sastoji od vazduha i svetlosnog etera pomešanog sa vodom. To su biljci slična bića, koja su, međutim, po obliku vrlo različita od današnjih biljaka. Na kraju, treća nova grupa predstavlja čoveka toga razdoblja. Njegovo fizičko telo se sastoji od tri vrste etera: svetlosnog etera, hemijskog etera i životnog etera. Ako se uzme u obzir da potomci starih grupa takode nastavljaju da postoje, može se prosuditi kolika je raznolikost živih bića već na tom stupnju zemaljskog postojanja.

Sada sledi jedan važan kosmički događaj. Sunce je izbačeno. Time su određene sile jednostavno napustile Zemlju. Te sile su sastavljene od dela onoga što je do sada postojalo na Zemlji u životnom eteru i u hemijskom i svetlosnom eteru. Ove su sile, takoreći, povučene sa Zemlje. To dovodi do radikalne promene među grupama zemaljskih bića koja su prethodno sadržavala ove sile unutar sebe. Sva su ona pretrpela transformaciju. Ona koja su gore nazvana biljna bića, prva su pretrpela takvu promenu - pretvaranje. Deo njihovih svetlosnih eterskih sila je oduzet od njih. Oni su se otada mogli razviti kao organizmi samo kada bi snaga svetla, koja je povučena iz njih, delovala na njih izvana. Tako biljke dolaze pod uticaj Sunčevog svetla.

Nešto slično se dogodilo sa ljudskim telima. Od tada pa nadalje, njihov je svetlosni eter takođe morao delovati zajedno sa Sunčevim svetlosnim eterom da bi bio sposoban za život. Ali nisu samo ona bića koja su izgubila svetlosni eter bila podvrgnuta tom uticaju: i druga su mu takođe bila izložena. Jer na svetu sve međusobno deluje. Takođe oni životinjski oblici koji su sami sadržavali svetlosni eter prethodno su bili ozračeni od drugih bića na Zemlji i razvili su se pod tim zračenjem. Sada su oni isto tako došli pod uticaj - pod direktni uticaj spoljnog Sunca.

Ljudsko telo je naročito razvilo organe prijemčive na Sunčevo svetlo, to jest, prve rudimente ljudskih očiju.

Posledica izbacivanja Sunca bilo je dalje materijalno zgušnjavanje Zemlje. Kruta materija se razvila iz tekuće, a slično tome se svetlosni eter odelio u drugu vrstu svetlosnog etera i u eter koji telima daje sposobnost da povećaju temperaturu. Time je Zemlja postala entitet koji je razvio toplotu unutar sebe. Sva ova bića su došla pod uticaj toplote. U astralnom elementu ponovo se morao odigrati proces sličan prethodnom: neka su se bića razvila do višeg stupnja na štetu drugih. Grupa bića koja se odelila bila je prilagođena za rad na gruboj, krutoj supstancijalnosti. Sa time se razvio čvrst kostur zemaljskog mineralnog carstva. U početku viša prirodna carstva nisu delovala na ovaj krut mineralni kostur. Tako na Zemlji postoji mineralno carstvo koje je kruto, i biljno carstvo u kome su voda i vazduh najgušće supstance.

U ovom drugom carstvu, kroz zbivanja koja smo opisali, vazdušno telo se zgusnulo do vodenog tela. Tako, takođe, postoje životinje najrazličitijih oblika, neke sa vodenim a druge sa vazdušnim telima. I samo ljudsko telo je izloženo procesu zgušnjavanja. Ono je zgusnulo svoju najkompaktniju telesnost do tačke vodenog stanja. Novorazvijeni toplinski eter kolao je kroz *ovo* vodeno telo. To je tom telu dalo supstancijalnost koja bi se možda mogla nazvati gasovitom. To materijalno stanje ljudskog tela je opisano u delima misterijske nauke kao VATRENA MAGLA. Čovek je bio utelovljen u tom telu vatrene magle.

Sa ovim je razmatranje Akaša hronike došlo do tačke malo pre kosmičke katastrofe uzrokovane izbacivanjem Meseca iz Zemlje.

IZBACIVANJE MESECA (48-52)

Mora biti sasvim jasna činjenica da je tek kasnije čovek poprimio gustu supstancijalnost koju ima danas i da se to odvijalo vrlo postupno. Ako se želi steći ideja o njegovoj telesnosti na nivou razvoja o kojem smo govorili, najbolje bi bilo to učiniti zamišljajući je sličnom vodenoj pari ili oblaku u vazduhu. Ali naravno da se ova ideja približava realnosti na potpuno SPOLJAŠNJI način. Jer vatreno-oblačni "čovek" je iznutra živ i organizovan. Međutim, u poređenju sa onim stoje čovek kasnije postao, treba ga zamisliti na ovom stupnju kao u stanju duševnog sna i kao vrlo mutno svesnog. Sve što se može nazvati inteligencija, razumevanje, razum, nedostaje ovom biću. Pre lebdeći nego koračajući, on se kreće napred, u stvari natrag, na sve strane, pomoću četiri organa koji su slični udovima. Sto se tiče ostalog, nešto je već rečeno o duši ovog bića.

Međutim, ne srne se misliti da su se pokreti ili vitalne aktivnosti ovih bića javljale na iracionalan ili nepravilan način. Suprotno tome, one su bile potpuno pravilne. Sve što se događalo imalo je smisao i značenje. Ali usmeravajuća snaga razumevanja nije bila u samim bićima. Njima je upravljalo razumevanje koje je bilo izvan njih. Viša, zrelija bića nego što su bili oni, okruživala su ih i usmeravala. Jer, važan osnovni kvalitet vatrene magle je bio taj da su se ljudska bića na nivou njihovog postojanja utelovila, ali su u isto vreme viša bića takođe mogla poprimiti telo u njoj i mogla ući u potpuno recipročan odnos sa ljudima.

Čovek je doveo svoje impulse, instinkte i čuvstva do tačke gde su se mogli formirati u vatrenoj magli. Druga spomenuta bića su, međutim, mogla stvarati unutar te vatrene magle pomoću svog razuma i svoje inteligencije, svoje inteligentne aktivnosti. Ta bića su imala više sposobnosti pomoću kojih su dospevala do gornjih područja. Njihove odluke i impulsi su zračili iz tih područja, ali stvarne posledice ovih odluka su se pojavljivale u vatrenoj magli. Sve što su ljudi uradili na Zemlji rezultiralo je

iz pravilnog povezivanja tela od vatrene magle sa onima od ovih viših bića.

Može se reći da je čovek težio da se uzdigne. On je trebalo da razvije kvalitete u vatrenoj magli koji su u ljudskom smislu bili viši od onih koje je pre posedovao. Druga bića su, međutim, težila dole prema materijalnom. Ona su upravo usmeravala svoje kreativne snage kako bi podnosila sve gušće materijalne oblike. To za njih nije predstavljalo degradaciju u širem smislu tog pojma. Mora biti sasvim jasna ova tvrdnja. Veću snagu i sposobnosti zahteva usmeravanje gušćih oblika supstancijalnosti nego kontrolisanje manje gustih. U ranijim periodima svog razvoja, ova viša bića takođe su imala ograničenu moć kao i današnji čovek. Poput današnjeg čoveka, ona su nekada imala moć samo nad onim što se odigravalo "unutar njih".

U to vreme gruba spoljna materija nije im se pokoravala. Sada su ta bića težila prema stanju u kojem su mogla magijskim putem usmeriti spoljašnje događaje. Tako su ona bili ispred čoveka u opisanom razdoblju. Čovek je težio prema gore da bi najpre mogao uteloviti razumevanje u profinjeniju materiju, kako bi ova kasnije mogla delovati prema spoljnom; viša bića su već ugradila razumevanje u sebe u jednom ranijem razdoblju, a sada su primila magijsku snagu da bi mogla da spoje to razumevanje sa svetom oko sebe. Čovek se kretao PREMA GORE kroz stanje vatrene magle, ona su prodirali PREMA DOLE kroz isto stanje, prema proširenju svoje moći.

Naročito one sile, koje čovek poznaje kao sile svojih nižih čuvstava ili impulsa, mogu biti aktivne u vatrenoj magli. Čovek, kao i viša bića, koristi ove sile u stanju vatrene magle. Te sile deluju na takav način unutar gore opisanog čovekovog oblika da čovek može razviti organe koji mu omogućuju da misli i tako da razvija osobnost (ličnost). S druge strane, ove sile rade u višim bićima u ovom stanju na takav način da ih ta bića mogu upotrebiti, ne za sebe same, već da bi stvorili uređaje na Zemlji. Na taj način, oblici koji su slike pravila razumevanja, počinju postojati na Zemlji kroz ova bića. U čoveku se kroz delovanje sila žudnji razvijaju organi ličnog

razumevanja: pomoću istih sila razvijaju se oko njega organizacije ispunjene mudrošću.

Sada bi se moglo zamisliti kako ovaj proces nekako dalje napreduje ili, radije, trebalo bi prikazati ono što je napisano u Akaša hronici a tiče se nešto kasnije tačke tog vremena. U tom trenutku Mesec se odvojio od Zemlje. Ovaj događaj uzrokovao je veliki preokret. Objekti koji okružuju čoveka izgubili su veliki deo svoje toplote. Time su ti objekti ušli u grublju i gušću supstancijalnost. Čovek je morao živeti u ovoj hladnijoj okolini. On je to mogao jedino ako promeni svoju vlastitu supstancijalnost. Sa ovim zgušnjavanjem supstance povezana je promena u obliku. Jer, stanje vatrene magle na Zemlji zamenjeno je potpuno drugim stanjem. Kao posledica, višim bićima koje smo opisali više nije bila na raspolaganju vatrena magla koja im je bila pogodna kao medij za njihovu aktivnost. Sada oni više nisu mogli uticati na one duševne aktivnosti čoveka koje su ranije predstavljale njihovo glavno polje delovanja. Oni su primili moć nad oblicima ljudi koje su sami prethodno stvorili iz vatrene magle.

Ova promena u uticaju teče paralelno sa transformacijom ljudskog oblika. Polovina ovog oblika, zajedno sa dva organa pokretanja, sada postaje niži deo tela, koji funkcioniše uglavnom kao nosilac procesa hranjenja i reprodukcije. Druga polovina ovog oblika je takoreći okrenuta prema gore; druga dva organa pokretanja postaju rudimenti ruku: oni organi koji su na početku služili za prehranu i reprodukciju transformišu se u organe govora i mišljenja. Čovek postaje uspravan. To je neposredna posledica izbacivanja Meseca. Sa Mesecom su nestale sve one sile sa Zemlje kroz koje je čovek za vreme perioda vatrene magle još mogao oploditi sebe i proizvesti bića poput sebe bez spoljašnjeg uticaja. Njegova cela niža polovina - ona koja se često naziva niža priroda - sada dolazi pod racionalno formativni uticaj viših stvorenja.

Ono što su ta bića prethodno mogla uraditi unutar čoveka, kada je masa sila, sada odeljena sa Mesecom, još bila spojena sa Zemljom, to sada moraju organizovati kroz međudelovanje dvaju polova. Zbog toga je razumljivo da inicirani smatraju Mesec simbolom reproduktivne sile. Posle svega, ove sile su,

takoreći, sadržane u njemu. Viša bića koja smo opisali imaju srodnost sa Mesecom i ona su u nekom smislu mesečeva božanstva. Pre odvajanja Meseca i kroz njegovu snagu, ona su delovala unutar čoveka; kasnije su njihove sile delovale izvana na reprodukciju čoveka. Moglo bi se takode reći da su se one plemenite duhovne sile, koje su prethodno delovale na još više čovekove impulse kroz medij vatrene magle, sada spustile da bi delovale svojom moći u području reprodukcije. Zaista plemenite i božanske sile deluju u regulišućoj i organizujućoj akciji na ovom području.

Time je izražena tvrdnja tajne nauke; naime, više, plemenitije božanske sile imaju srodnost sa - prividno - nižim silama ljudske prirode. Reč "prividno" se ovde mora shvatiti u svom punom značenju. Jer, bio bi to potpuno krivi pojam o okultnim istinama ako bi se nešto trebalo videti kao da se bazira na silama reprodukcije kao takvim. Jedino kada čovek zloupotrebi te sile, kada ih prisili da služe njegovim žudnjama i instinktima, tada postoji nešto pogubno u njima, ali ne i onda kada ih on oplemeni kroz uvid da božanska duhovna snaga leži u njima.

Tada će on staviti te sile u službu razvoja Zemlje, a kroz svoje reproduktivne sile on će sprovesti namere viših bića koje smo već okarakterisali. Misterijska nauka uči da čitav ovaj predmet treba oplemeniti, staviti pod božanske zakone, ali da se ne treba kinjiti. To mučenje samo je posledica toga da su okultni principi shvaćeni na potpuno spoljašnji način i izopačeni u krivo shvaćeni asketizam.

Videćemo da je u ovoj svojoj drugoj, gornjoj polovini, čovek razvio nešto na šta viša bića koja smo opisali nemaju nikakvog uticaja. Druga bića stiču sada moć nad ovom gornjom polovinom. U ranijim stupnjevima svog razvoja, ova bića su napredovala dalje od ljudi, ali ne tako daleko kao mesečevi bogovi. Ona nisu mogla delovati svojom snagom u vatrenoj magli. Ali sada, kada je nešto što je njima ranije nedostajalo bilo formirano u ljudskim organima razumevanja kroz vatrenu maglu, nastupa njihovo vreme. U ranijim vremenima, mesečevi bogovi su postigli razumevanje koje je sposobno da deluje prema van. To razumevanje je već postojalo u njima kada je

počeo period vatrene magle. Oni su mogli delovati prema van na zemaljske stvari. U ranija vremena niža bića koja smo upravo spomenuli nisu bila stekla takvo razumevanje koje deluje prema van.

Zbog toga ih je vreme vatrene magle zateklo nepripremljene. Sada je, međutim, prisutno određeno razumevanje. Ono postoji u ljudima. Ova bića su zgrabila to ljudsko razumevanje da bi pomoću njega delovala na zemaljske stvari. Kao što su prethodno mesečevi bogovi delovali na ČITAVOG čoveka, oni sada deluju samo na njegovu nižu polovinu, dok se uticaj upravo spomenutih nižih bića odnosi na njegovu gornju polovinu. Tako čovek dolazi pod dvostruko vodstvo.

U svom nižem delu on je pod moći mesečevih bogova; u svojoj razvijenoj ličnosti (osobnosti), međutim, on dolazi pod vodstvo onih bića koja su ukratko predstavljena pod imenom "Lucifer", imenom svog regenta. Luciferski bogovi tako upotpunjuju svoj vlastiti razvoj koristeći se probuđenim ljudskim snagama razumevanja. Prethodno oni nisu mogli postići ovaj nivo. U isto vreme oni čoveku daju predispoziciju za slobodu, za razlikovanje između "dobra" i "zla". Iako je istina da su ljudski organi razumevanja formirani potpuno pod vodstvom mesečevih bogova, ovi bi ih bogovi ostavili da spavaju, oni nisu bili zainteresovani da ih koriste.

Oni su posedovali svoje vlastite snage razumevanja. Luciferskih bića, iz njihovog vlastitog interesa, ticao se razvoj ljudskog razumevanja i njegovo usmeravanje prema zemaljskim stvarima. Na taj su način oni za ljude postali učitelji svega što se može postići ljudskim razumevanjem. Ali oni nisu mogli biti ništa više nego POBUDITELJI. Oni nisu mogli razviti razumevanje UNUTAR SEBE, nego jedino U ČOVEKU. Tako su se razvila dva smera delovanja na Zemlji. Jedan je poticao direktno od mesečevih božanstva i bio zakonski regulisan i racionalan od samog početka. Mesečevi bogovi su odslužili već svoje naukovanje i bili su sada izvan mogućnosti greške. Luciferski bogovi koji su delovali na ljude morali su tek da prođu svoj put do takvog prosvetljenja.

Sa njihovim vodstvom čovek je morao naučiti da pronade zakone svog bića. Pod luciferskim vodstvom on sam je trebalo da postane kao "jedan od bogova". Ovde se postavlja pitanje: ako u svom razvoju luciferska bića nisu dostigla stepen inteligentnog stvaranja u vatrenoj magli, na kom su se stupnju oni zaustavili? Do koje su tačke u zemaljskom razvoju mogli raditi zajedno sa mesečevim bogovima? Akaša hronika daje informacije o tome. Oni su mogli sudelovati u zemaljskom stvaranju do tačke na kojoj se SUNCE odelilo od Zemlje.

Vidi se da su oni, iako su se bavili nešto nižim radom od mesečevih bogova do tog vremena, ipak pripadali vojsci božanskih stvaralaca. Nakon odeljivanja Zemlje od Sunca, počela je delatnost na Zemlji - rad u vatrenoj magli - za koju su samo mesečevi bogovi, ali ne i luciferski duhovi, bili pripremljeni. Zbog toga nastaje period stanke i čekanja za te duhove. Luciferski duhovi su se mogli prenuti ponovo iz svog stanja počinka tek kad su ljudska bića počela da rade na razvoju svojih organa razumevanja, nakon nestajanja opšte vatrene magle. Jer, stvaranje razumevanja je povezano sa delovanjem Sunca. Svitanje razumevanja u ljudskoj prirodi je raspaljivanje unutrašnjeg Sunca. To je rečeno ne samo u metaforičnom, već takode i u sasvim realnom smislu. Kada je epoha vatrene magle nestala sa Zemlje, ovi su duhovi dobili unutar čoveka priliku da iznova počnu svoju aktivnost, povezanu sa Suncem.

Sada postaje jasno odakle ime Lucifer, to jest, "nosilac svetlosti", i zašto se u misterijskoj nauci ta bića označavaju kao "sunčevi bogovi". Sve što sledi može se razumeti jedino ako se pogleda unazad do perioda pre razvoja Zemlje.

To će biti urađeno u sledećim poglavljima Akaša hronike. Tu će se prikazati razvoj kroz koji su bića povezana sa Zemljom prošla na drugim planetarna pre pojavljivanja na Zemlji. Dalje, upoznaćemo se upoznati sa prirodom "mesečevih bogova" i "sunčevih bogova". Paralelno s tim će postati potpuno jasan razvoj životinjskog, biljnog i mineralnog carstva.

[NEKOLIKO NUŽNIH GLEDIŠTA](#)

Mi ćemo dalje posmatrati razvoj čoveka i bića povezanih sa njim u vremenu koje je pre "zemaljskog razvoja". Jer kada je čovek počeo da sjedinjuje svoju sudbinu sa planetom koja se naziva Zemlja, on je već prošao niz razvojnih koraka u toku kojih se pripremio za zemaljsko postojanje kao takvo. Moraju se razlikovati tri takva koraka, koja su označena kao tri planetarna razvojna stanja. Imena koja se koriste u misterijskoj nauci za ova stanja su razdoblja Saturna, Sunca i Meseca. Postaće očigledno da ove oznake isprva nemaju ništa sa današnjim nebeskim telima koja nose ova imena u fizičkoj astronomiji, iako u ŠIREM smislu veza sa njima postoji, a poznata je naprednom mistiku.

Katkad će se reći da je čovek stanovao na drugim planetarna pre nego što se pojavio na Zemlji. Ali pod tim "drugim planetarna" treba jedino podrazumevati ranija razvojna stanja same Zemlje i njenih stanovnika. Pre nego stoje postala "Zemlja", Zemlja je sa svim bićima koja joj pripadaju prošla kroz tri stanja: Saturnovog, Sunčevog i Mesečevog postojanja. Saturn, Sunce i Mesec tri su utelovljenja Zemlje u prastarim vremenima. Ono što se u ovom smislu naziva Saturn, Sunce i Mesec ne postoji više kao fizička planeta kao što ni prethodna fizička utelovljenja ljudskog bića ne nastavljaju da postoje uz današnja.

Ovaj "planetarni razvoj" čoveka i drugih bića koja pripadaju Zemlji biće predmet sledećih razmatranja Akaša hronike. Time ne želimo reći da pre tri imenovana stanja nije bilo i nekih drugih.

Ali sve što je bilo pre ova tri stanja izgubljeno je u tami koja se, kada je reč o sadašnjem istraživanju misterijske nauke, ne može rasvetliti. Jer ovo istraživanje nije bazirano na spekulaciji, na sanjarenju o samim pojmovima, već na stvarnom DUHOVNOM ISKUSTVU.

Kao što naše fizičko oko može videti van samo do određene granice i ne može gledati preko horizonta, tako "duhovno oko" može gledati samo do određene tačke u vremenu. Misterijska nauka je bazirana na iskustvu i zadovoljava se time da ostane unutar tog iskustva.

Jedino u pojmovnom cepidlačenju pokušava se otkriti šta je bilo "na samom početku" sveta, ili "zašto je u stvari Bog stvorio svet". Za duhovnog naučnika to se pre odnosi na shvatanje da se na određenom stupnju spoznaje više ne postavljaju takva pitanja. Sve što je čoveku potarebno za ispunjenje njegove sudbine na našoj planeti otkriveno mu je unutar duhovnog ISKUSTVA. Onaj koji strpljivo radi na svom putu u iskustvima duhovnih naučnika videće da UNUTAR duhovnog iskustva čovek može postići potpuno zadovoljenje što se tiče ovih za njega životnih pitanja. U sledećim poglavljima će se, na primer, videti kako je potpuno razrešeno pitanje koje se tiče "postanka zla", kao i još mnogo drugog što čovek mora želeći da sazna.

Ni u kom slučaju nije naša namera da damo naslutiti da čovek ne može NIKADA primiti prosvetljenje koje se tiče pitanja o "nastanku sveta" i sličnim stvarima. ON TO MOŽE. Ali da bi bio sposoban da bude prosvetljen, on mora prvo apsorbovati znanje koje je otkriveno UNUTAR neposrednijeg duhovnog iskustva. On tada dolazi do toga da shvati da ova pitanja mora pitati na drugačiji način nego pre.

Što se dublje radi na svom putu u istinskoj misterijskoj nauci to se postaje sve skromniji. Tek tada čovek shvata kako vrlo postepeno mora da bude spreman i vredan za određeni nivo, za određeni uvid. Ponos i arogancija na kraju postaju imena za ljudske osobine koje više nemaju smisla na određenom nivou spoznaje. Kad se iole razume, vidi se kako je neizmerno dug put koji leži pred nama. Kroz znanje se stiže uvid u to "kako se malo zna". Čovek takođe stiže osećaj za ogromnu odgovornost koju preuzima kada govori o natčulnoj spoznaji. Međutim, onaj ko obznanjuje takvo znanje treba da poseduje skromnost i istinski samokriticizam, nepokolebljivu težnju za samospoznajom i krajnju opreznost.

Takve su napomene nužne pošto će sada biti preduzeto uzdizanje prema još višem znanju koje se nalazi u sledećim delovima Akaša hronike.

Pogledima koji će se u sledećim poglavljima otvoriti prema čovekovoj prošlosti, biće dodati drugi o budućnosti. Jer, budućnost se može otkriti istinskoj duhovnoj spoznaji, iako

jedino do stupnja do kojeg je to nužno za čoveka da bi mogao ispuniti svoju sudbinu. Onaj koji nema nikakvih veza sa misterijskom naukom i iz sedišta prosuđivanja svojih predrasuda jednostavno smatra da sve što dolazi iz tog područja pripada fantaziji i snovima - on će najmanje od svega razumeti ovaj odnos sa budućnošću. Mada bi i jednostavno logično posmatranje moglo objasniti ono o čemu se ovde radi. Ali takva logična posmatranja se prihvataju jedino onda kada se ona podudaraju sa ljudskim predrasudama. Predrasude su moćni neprijatelji logike.

Ako se sumpor, kiseonik i vodonik nađu zajedno pod nekim određenim uslovima, mora se proizvesti sumporna kiselina prema neminovnom zakonu. Student hemije može PREDVIDETI ono što se neizbežno mora dogoditi kada se ova tri elementa nađu u dodiru jedan s drugim pod datim okolnostima. Tako je takav student hemije prorok u ograničenom polju materijalnog sveta. Njegovo proroštvo bi se moglo pokazati lažnim samo kad bi se prirodni zakoni iznenada izmenili. Sada duhovni naučnik istražuje duhovne zakone na takav način na koji fizičar ili hemičar istražuje materijalne zakone.

On to radi na onaj način i sa tačnošću kako treba na duhovnom polju. Kao stoje malo verovatno da će se kiseonik, vodonik i sumpor spojiti u nekom budućem vremenu na način suprotan zakonima prirode, tako je malo verovatno da će se bilo šta dogoditi u duhovnom životu što je suprotno duhovnim zakonima. Onaj koji zna duhovne zakone može gledati u uređenost budućnosti.

Upotreba upravo ovog poredenja za proročko predviđanje budućih sudbina čovečanstva ovde je namerna, pošto prava misterijska nauka stvarno shvata ovo predviđanje upravo u ovom smislu. Za onoga koji ima jasan pogled i ideju o ovom uverenju okultizma postaje ispravan prigovor da bilo koja ljudska sloboda nije moguća ako se događaji mogu predvideti u određenom smislu. Ono što se može predvideti jeste ono što je u skladu sa zakonom. Ali, volja NIJE određena zakonom. Kao što je sigurno da se u SVAKOM POJEDINAČNOM SLUČAJU kiseonik, vodonik i sumpor spajaju u sumpornu kiselinu jedino prema određenom zakonu, isto tako je jednako sigurno da

ustanovljavanje uslova pod kojima će zakon delovati može zavisiti od ljudske volje.

Tako će to biti sa velikim svetskim događajima i budućim ljudskim sudbinama. Kao duhovni naučnik, čovek ih predvidi, iako do njih može doći jedino ljudskim izborom. On predviđa ono što se ostvaruje ljudskom slobodom. Sledeća poglavlja će pokazati da je to moguće.

Međutim, čoveku mora biti jasna JEDNA bitna razlika između predviđanja događaja kroz fizičku nauku i onog kroz duhovnu spoznaju. Fizička nauka je bazirana na uvidima razumevanja i zbog toga je njeno proroštvo bazirano samo na intelektu, koji se oslanja na sudove, dedukcije, kombinacije itd. Proroštvo kroz DUHOVNU SPOZNAJU, nasuprot tome, sledi iz stvarnog VIŠEG viđenja ili percipiranja. Duhovni naučnik mora striktno izbegavati i samo predstavljanje sebi bilo čega što bi bilo bazirano na samom razmišljanju, kombinovanju, špekulisanju itd. On ovde mora vežbati dalekosežno odricanje i mora mu biti sasvim jasno da sve špekulisanje, intelektualno filozofiranje itd. predstavljaju zapreku za čoveka, a istinska viša spoznaja počinje tek kada se ova priroda uzdigne do više prirode u čoveku.

Ovde u stvari nije rečeno ništa protiv ovih aktivnosti, koje ne samo da su potpuno opravdane na svom polju, nego su tamo i JEDINO ispravne. U sebi, stvar nije ni viša ni niža. ona je viša ili niža jedino u odnosu na nešto drugo. Ono što je visoko u jednom pogledu, može biti vrlo nisko u drugom. Međutim, ono što se mora shvatiti kroz VIĐENJE NE MOŽE se shvatiti kroz samo razmišljanje ili čak ni kroz najsjajnije intelektualne kombinacije. Osoba može biti tako uvek "domišljata" u običnom smislu te reci, ali ta "domišljatost" joj apsolutno ništa neće pomoći u odnosu na spoznaju natčulnih istina. On se toga čak mora odreći i prepustiti se jedino višem viđenju. Tada će on percipirati stvari bez svog "domišljatog" razmišljanja, kao što percipira cveće na poljima bez daljnjeg razmišljanja. Ne pomaže čoveku da razmišlja o izgledu livade, sav intelekt je tu nemoćan. Isto tako je sa gledanjem u više svetove.

Ovo što se na ovaj proročki način može reći o budućnosti čoveka jeste baza za sve IDEALE koji imaju stvarno, praktično značenje. Da bi imali neku vrednost, ideali moraju biti ukorenjeni tako duboko u duhovnom svetu kao što su prirodni zakoni u prirodnom svetu. Zakoni razvoja moraju biti takvi istinski ideali. Inače, oni izviru iz ushićenog entuzijazma i fantazije, koji su bezvredni, i nikad ne mogu biti ispunjeni.

U najširem smislu, svi veliki ideali svetske povesti su proizišli iz jasne spoznaje. Jer, u krajnjoj analizi, svi ti veliki ideali su potekli od velikih naučnika duha ili iniciranih i onih nižih koji su direktno sude-lovali u razvoju čovečanstvo sami svesno ili - najčešće - NESVESNO, u skladu sa upućivanjem duhovnih naučnika. Sve nesvesno mora na kraju imati svoj početak u nečemu svesnom. Zidar koji radi na kući "nesvesno", usmerava se prema onome što su drugi svesno odredili: mesto gde kuća treba da se izgradi, stil u kome je treba podići, itd. Možda je i to određivanje mesta i stila bilo bazirano na onome o čemu su se opredeljivali ostali nesvesni, ali o čemu neki drugi jesu ili su bili svesni.

Umetnik, na primer, zna zašto pojedini stil zahteva ravnu liniju ovde, zakrivljenu liniju tamo, itd. Onaj ko koristi taj stil za svoju kuću možda ne postaje svestan tog "zašto". To je takode slučaj sa velikim događajima u razvoju sveta i čovečanstva. Iza onih koji rade na određenom polju stoje viši, svesniji radnici, i tako se skala svesti pomera gore i dole.

Iza opšte mase ljudi stoje pronalazači, umetnici, naučnici itd. Iza njih stoje inicirani iz misterijske nauke, a iza njih stoje nadljudska bića. Razvoj sveta i čovečanstva postaje shvatljiv tek kada se razume da obična ljudska svest nije ništa drugo do samo JEDAN oblik svesti, i da postoje viši i niži oblici. Ali ovde se, takode, ne smeju krivo primeniti izraz "viši" i "niži". Oni imaju značenje jedino u odnosu na tačku na kojoj neko slučajno stoji. S tim nije drugačije nego sa "desnim" i "levim". Kad neko stoji na određenom mestu, neki objekti su "desno" ili "levo" od njega. Ako se pomakne malo na "desno", objekti koji su pre bili nadesno, sada su nalevo. Isto je tako sa nivoima svesti koji leže "više" ili "niže" od obične ljudske svsti. Kada se čovek više razvije, menjaju se njegovi odnosi prema drugim

nivoima svesti. Te promene su povezane sa njegovim razvojem. Zbog toga je ovde važno naznačiti takve druge nivoe svesti pomoću primera.

Košnica ili ono veličanstveno zajedništvo utelovljeno u mravinjaku pruža osnovu za takvu naznaku. Zajednički rad različitih vrsta insekata (trutovi, radilice, matice) uređen je na potpuno sistematski način. Podela poslova između nekoliko kategorija može se jedino opisati kao izraz prave mudrosti. Ono što se ovde događa isto je toliko rezultat svesti kao što su čovekove institucije u fizičkom svetu (tehnologija, umetnost, država, itd.) posledica njegove svesti. Međutim, svest u osnovi košnice ili mravinjeg udruženja ne može se naći u istom fizičkom svetu u kojem postoji obična ljudska svest. Ta situacija se može opisati na sledeći način. Čovek se nalazi u fizičkom svetu. Njegovi fizički organi, njegova čitava struktura su takvi da se njegova svest traži najpre takođe u ovom fizičkom svetu. Drukčije je sa pčelinjom košnicom ili mravinjakom. Ovde bi bilo sasvim pogrešno ograničiti se na fizički svet u odnosu na svest o kojoj je reč, kao što je učinjeno u slučaju čoveka.

Ne, ovde se mora reći da se kod otkrivanja uređujućog principa košnice ili mravinjaka ne smemo ograničiti na svet u kojem pčele ili mravi žive u svojim fizičkim telima. U ovom slučaju, "svesni um" mora se tražiti direktno u drugom svetu. Isti svesni um koji u čoveku živi u fizičkom svetu, u slučaju tih životinjskih kolonija mora se tražiti u NATČULNOM svetu. Ako bi se čovek sa svojom svešću mogao uzdići do natčulnog sveta, on bi bio sposoban da pozdravi "mravljeg ili pčelinjeg duha" u punoj svesti kao svoje sestrinsko biće. Vidovnjak to STVARNO MOŽE UČINITI. Tako smo se, u gore datim primerima, susreli sa bićima koja su svesna u drugim svetovima i koji stižu u fizički svet jedino kroz svoje fizičke organe -individualne pčele i mrave. Sasvim je moguće da je svest poput one pčelinje košnice ili mravinjaka postojala u fizičkom svetu u ranijim periodima svog razvoja, kao sada ljudska svest, ali se tada uzdigla i ostavila iza sebe u fizičkom svetu samo svoje organe za akciju, to jest, individualne mrave i pčele.

Takav tok razvoja će se stvarno odigrati u budućnosti u odnosu na čoveka. Na određeni način to se već odigralo među vidovnjacima u sadašnjosti. Da svest savremenog čoveka funkcioniše u fizičkom svetu moguće je usled činjenica da njene fizičke čestice - molekuli mozga i nerava - postoje u sasvim određenom odnosu jedni s drugima. Ono o čemu se raspravljalo mnogo detaljnije u vezi sa drugim stvarima u mojoj knjizi "Kako se stižu saznanja viših svetova" biće takode ukratko navedeno ovde. U toku višeg razvoja čoveka, dolazi do promena u uobičajenoj povezanosti molekula mozga. Oni postaju "labavije povezani", tako da se mozak vidovnjaka stvarno može uporediti sa mravinjakom u nekom pogledu, iako se razdeljivanje ne može anatomski dokazati. U različitim delovanjima sveta ovi procesi se ispoljavaju na sasvim različite načine.

U davno prošlom vremenu, individualni molekuli mravinjaka - to jest, sami mravi - bili su čvrsto povezani, kao što su danas molekuli ljudskog mozga. U to vreme je svest koja im je odgovarala bila u fizičkom svetu, kao što je danas čovekova. Kada ljudska svest otputuje u "više" svetove u budućnosti, povezanost između materijalnih delova u fizičkom svetu biće isto takva kao što je danas između individualnih mrava.

Ono što će se vremenom fizički desiti u svim ljudima, već danas se odigrava u mozgu vidovitog, ali nijedan instrument sveta čula nije dovoljno osetljiv da pokaže labavljenje do kojeg dolazi kroz ovaj predviđeni razvoj. Kao što su među pčelama formirane tri kategorije, kraljice (matice), trutovi i radilice, tako se tri kategorije molekula formiraju u "vidovnjakovom mozgu", molekula koji su stvarno individualna, živa bića, dovedena u svesnu saradnju pomoću svesti vidovnjaka, koja je u višem svetu.

Drugi nivo svesti predstavljen je onim što se obično naziva NARODNI ILI RASNI DUH, a da se ne misli na nešto unutar određenih granica. Za duhovnog naučnika, svest takode postoji u osnovi opštih i mudrih uticaja koji se javljaju u životu zajednice članova naroda ili rase. Kroz okultno istraživanje, otkriva se da je ova svest u drugom svetu, kao stoje slučaj sa svešću košnice ili mravinjaka. Međutim, nema nikakvih organa

za ovu "narodnu" ili "rasnu" svest u fizičkom svetu. Kao što je svest košnice delotvorna kroz fizičke pčele, tako narodna svest deluje pomoću astralnih tela ljudskih bića koja pripadaju narodu. (Ovi organi za ovu "narodnu" ili "rasnu" svest mogu se naći samo u takozvanom astralnom svetu.)

U ovim "narodnim i rasnim duhovima" susrećemo se zbog toga s vrstama bića koja su sasvim drugačija od onih kod čoveka ili u košnici. Mnogo više primera bi se trebalo navesti da bi se jasno pokazalo kako u odnosu na čoveka postoje podređena i superiorna bića. Ali nadamo se da će ono što je dato biti dovoljno da se naznače avenije ljudskog razvoja koje će biti opisane u sledećim poglavljima. Jer razvoj samog čoveka može se jedino razumeti kada se uzme u obzir da se on razvija zajedno sa bićima čija svest postoji u drugim svetovima od njegovog vlastitog. Ono što se događa u njegovom svetu takođe je zavisno od tih bića koja su u vezi sa drugim nivoima svesti i zbog toga se može razumeti jedino ako se ima u vidu ta činjenica.

O POSTANKU ZEMLJE

Kao što individualni čovek mora proći kroz različita stanja posle svog rođenja, kao što se mora uzdići iz ranog detinjstva kroz detinjstvo i tako dalje do dobi zrelog čoveka, tako isto čovečanstvo kao celina mora proći sličan proces. Čovečanstvo se razvilo do sadašnjeg stanja prolazeći kroz druga stanja. Sa metodama vidovitog mogu se razlikovati tri glavna stanja kroz koja je čovečanstvo prošlo u svom razvoju pre nego se odigralo formiranje Zemlje i pre nego što je ova kugla postala scena razvoja. Zbog toga smo mi sada zainteresovani za četvrto stanje u velikom univerzalnom životu čoveka. Za početak ćemo ovde navesti činjenice u vezi s tim. Dublje objašnjenje biće dato u toku opisivanja, onoliko koliko je to moguće recima običnog jezika, a da se ne napusti oblik izražavanja misterijske nauke.

Čovek je postojao pre nego je postala Zemlja. Ali ne sme se zamisliti - kao što je već ranije rečeno - da je on možda pre živeo na drugim planetama i onda se u određeno vreme preselio na Zemlju. Bolje rečeno, Zemlja se razvijala zajedno sa čovekom. Isto kao što je čovek prošao kroz tri glavna stanja

razvoja, tako je prošla i Zemlja pre nego što je postala ono što se sada naziva "Zemlja". Sto se toga tiče, kao što je gore naznačeno, treba se potpuno osloboditi značenja koje savremena nauka pripisuje imenima "Saturn", "Sunce" i "Mesec", ako se želi videti objašnjenje duhovnog naučnika na ovom području u pravom svetlu. Za sada ne treba povezati sa ovim imenima nikakvo drugo značenje od onog direktnog datog u sledećim izlaganjima.

Pre nego što je nebesko telo na kojem se odigrava čovekov život postalo "Zemlja", ono je imalo tri druga oblika, koji se označavaju kao Saturn, Sunce i Mesec. Tako se može govoriti o četiri planete na kojima se odigravaju četiri glavna stanja razvoja čovečanstva. Znači da je pre nego što je Zemlja postala "Zemlja", ona bila Mesec, pre toga Sunce, i još ranije Saturn. Opravdano je, kao što će se videti u sledećim izlaganjima, da se pretpostave tri daljnja glavna stanja kroz koja Zemlja, ili bolje rečeno nebesko telo koje se razvilo u današnju Zemlju, još mora proći. U misterijskoj nauci ona su nazvana Jupiter, Venera i Vulkan. Tako je nebesko telo sa kojim je povezana ljudska sudbina, prošlo kroz tri stanja u prošlosti, sada je u svom četvrtom, a u budućnosti će morati da prođe kroz još tri, dok se ne razviju svi talenti koje čovek ima unutar sebe, dok ne dospe do vrhunca svog savršenstva.

Mora se shvatiti da razvoj čoveka i njegovog nebeskog tela ne ide tako postepeno kao, recimo, prelaz individualnog ljudskog bića iz de-tinjstva u mladost i tako dalje, gde jedno stanje prelazi u drugo, više ili manje primetno. Zapravo postoje određeni prekidi. Saturnovo stanje ne prelazi odmah u Sunčevo stanje. Između Saturnovskog razvoja i Sunčanog razvoja i slično, između sledećih oblika nekog razvoja nebeskog tela na kojem živi čovek, postoje međustanja koja se mogu uporediti sa noći između dva dana ili sa snolikim stanjem biljnog semena pre nego što se ono ponovo razvije u punu biljku.

U imitacijama orijentalnih opisa ovih događaja, savremena teozofija naziva stanje razvoja u kojem se život širi prema van, MANA-VANTARA, a međustanje odmora PRALAYA. U skladu sa terminima evropske misterijske nauke, može se koristiti reč "otvoreni ciklus" za prvo stanje i, s druge strane, "skriveni ili zatvoreni ciklus" za drugo stanje.

Ali druge oznake su takode u opštoj upotrebi. Saturn, Sunce, Mesec, Zemlja itd. su otvoreni krugovi, a razdoblja odmora između njih su "zatvoreni".

Bilo bi sasvim pogrešno misliti da je u razdobljima odmora sav život izumro, iako se danas na takvu ideju može naići u mnogim teozofskim krugovima. Isto tako malo kao što čovek prestaje živeti za vreme svog sna, tako malo njegov život i život njegovog nebeskog tela izumiru u vreme "zatvorenog ciklusa" (Pralava). Jedino je tačno to da se životni uslovi u razdobljima odmora ne mogu percipirati čulima koja su se razvila za vreme "otvorenih ciklusa", kao što za vreme svog sna čovek ne percipira ono što se događa oko njega. Zašto se koristi izraz "ciklus" za razvojna stanja postaće dovoljno jasno tokom sledećih razmatranja. Tek kasnije možemo govoriti o ogromnim vremenskim periodima koji su potrebni za ove "cikluse".

Ukoliko se za trenutak posvetimo razvoju ljudske svesti kroz tok ovih ciklusa možemo pronaći odgovarajuću nit. Sve drugo proizilazi iz tog razmatranja o svesti.

Svest koju čovek razvija za vreme svog života na Zemlji biće nazvana - u skladu sa evropskom misterijskom naukom - "jasna dnevna svest". Ona počiva na činjenici da čovek kroz svoja sadašnja čula percipira stvari i bića sveta i stvara pojmove i ideje koje se tiču ovih stvari i bića pomoću svog razumevanja i svog razuma. On tada deluje u svetu čula prema tim percepcijama, pojmovima i idejama. Čovek je oformio tu svest tek u četvrtom glavnom stanju kosmičkog razvoja; na Saturnu, Suncu i Mesecu ona još nije postojala. Tamo je on živeo u drugim stanjima svesti. Na osnovu toga, mogu se opisati tri prethodna stanja razvoja kao razvijanje nižih stanja svesti.

Saturnov razvoj se odnosi na najniže stanje svesti, Sunčevo stanje je više, tada sledi Mesečeva svest i na kraju Zemaljska. Ove prošle svesti primarno se razlikuju od Zemaljske po dvema karakteristikama, po stupnju jasnoće i po području na koji se proširila čovekova percepcija.

Saturnova svest ima najniži stupanj jasnoće. Ona je potpuno tupa. Teško je dati tačnu predstavu o toj tuposti, pošto je čak i tupost spavanja nešto jasnije od ove svesti. U abnormalnim, takozvanim dubokim stanjima transa, moderni čovek može još zapasti u ovo stanje svesti. Vidoviti u smislu misterijske nauke takode može steći tačan pojam o njoj. Ali on sam ni u kom slučaju ne živi u tom stanju sveti. Suprotno tome, on se uzdiže do mnogo višeg stanja, koje je međutim, u nekom pogledu, slično, tom početnom. Kod običnog čoveka u savremenom zemaljskom stanju, ovo stanje, kroz koje je on nekad prošao, izbrisala je jasna dnevna svest. "Medijum" koji upada u duboki trans je, međutim, prenet unatrag u to stanje, tako da on percipira na isti način na koji su svi ljudi percipirali za vreme "Saturnovog perioda". Ili tokom transa ili nakon buđenja, takav medij može tada izreći iskustva koja su slična onima u Saturnovom stanju.

Mora se biti obazriv i reći "sličan" a ne identičan, jer događaji koji su se odigrali na Saturnu bili su nekada i za svagda su prošli, a samo se događaji koji imaju određenu srodnost s njima još odigravaju u čovekovoju okolini. Oni se mogu samo percipirati "Saturnskom svešču".

Poput medija, vidovnjak u gorenavedenom smislu stiče takvu saturnsku svest, ali uz nju zadržava svoju "jasnu dnevnu svest", koju čovek na Saturnu još nije imao, a koju medij gubi u stanju transa. Takav vidoviti nije u samoj Saturnskoj svesti, ali može stvoriti pojam o njoj.

Dok je ova Saturnska svest u nekim stupnjevima inferiorna onoj današnjoj s obzirom na jasnoću, ona joj je superiorna s obzirom na opseg onoga što ona može percipirati. U svojoj tuposti ona ne samo da može percipirati sve što se događa na njenom vlastitom nebeskom telu do najmanjeg detalja, nego ona takođe posmatra objekte i bića na drugim nebeskim telima koja su povezana sa Saturnom. Ona takođe može delovati određenim uticajem na te objekte i bića. (Skoro da ne treba reći daje to posmatranje drugih nebeskih tela sasvim drugačije od onoga koje preduzima savremeni čovek pomoću svoje naučne astronomije. Ovo astronomsko posmatranje drugih

nebeskih tela je bazirano na "jasnoj dnevnoj svesti" i zbog toga percipira druga nebeska tela izvana.

Saturnska svest, s druge strane, jeste neposredan oset, doživljavanje onoga što se događa na drugim nebeskim telima. Nije baš sasvim tačno, ali je bar približno, ako se kaže da je stanovnik Saturna doživljavao objekte i događaje drugih nebeskih tela - i svog vlastitog - kao što danas čovek doživljava svoje srce i njegove otkucaje ili nešto slično u svom vlastitom telu.

Ova Saturnska svest se polagano razvijala. Kao prvo glavno stanje u razvoju čovečanstva, ona je prošla kroz niz podstanja, koji se u evropskoj misterijskoj nauci nazivaju "mali ciklusi". U teozofskoj literaturi postalo je uobičajeno da se ti "mali ciklusi" nazivaju "krugovi", a njihove daljnje podele - još manji krugovi - "kugle". O ovim sporednim ciklusima biće reci u sledećim razmatranjima. Radi veće jasnoće, mi ćemo ovde najpre slediti glavna razvojna stanja. Trenutno ćemo govoriti samo o čoveku, iako razvoj podređenih i superiornih bića i objekata se odigrava istovremeno sa njegovim vlastitim. Bez obzira na razvoj drugih bića uslediće razmatranje o čovekovom napretku.

Kada je upotpunjen razvoj Saturnske svesti, tada je nastao jedan od dugih perioda odmora (Pralava) koji je gore spomenut. Posle toga se iz čovekovog nebeskog tela razvilo ono što se u misterijskoj nauci naziva "Sunce". Na Suncu su ljudska bića ponovo izronila iz svog sna. Ranije razvijena Saturnska svest je bila u njima prisutna kao predispozicija. Najpre su je oni ponovo razvili iz te klice. Može se reći da je na Suncu čovek ponovio stanje Saturna pre nego što se uzdigao do višeg. Međutim, tu se ne misli na prosto ponavljanje, nego na ponavljanje u drugom obliku. O ovim transformacijama oblika govoriće se kasnije kada bude reći o manjim ciklusima. U to vreme, razlike između individualnih "ponavljanja" takođe će postati vidljive. Sada ćemo opisati samo razvoj svesti.

Nakon ponavljanja Saturnskog stanja, javlja se čovekova "Sunčana svest". Ona je nešto jasnija od prošle svesti, ali je u

odnosu na nju izgubila nešto na širini vizije. U dubokom snu bez snova u svom današnjem životu, čovekovo stanje svesti je slično onome koje je nekad imao na Suncu. Međutim, onaj koji nije vidovit ili medij, ne može percipirati objekte i bića prema Sunčevoj svesti. Sto se tiče transa medija svedenog na ovo stanje, i više svesti pravog vidovitog, taj je slučaj sličan onome što se reklo u odnosu na Saturnsku svest.

Opseg Sunčane svesti je ograničen na Sunce i nebeska tela koja su najuže povezana sa njim. Ova tela i njihove događaje stanovnici Sunca mogu doživeti kao što - uporedimo li još jednom slično kao prethodno - današnji čovek doživljava otkucaje svog srca. Na ovaj je način stanovnik Saturna takođe mogao sudelovati u životu onih nebeskih tela koja nisu pripadala neposrednoj sferi Saturna.

Kada je Sunčano stanje prošlo kroz odgovarajuće podcikluse, ono je takođe ušlo u period odmora. Iz toga se čovekovo nebesko telo budi do svog "Mesečevog postojanja". Pre nego što se uzdigao na više, čovek ponovo prolazi kroz Saturnsko i Sunčano stanje u dva manja ciklusa. Tada on ulazi u svoju Mesečevu svest. O njoj se lakše može steći ideja, jer postoji određena sličnost između ovog stanja svesti i sna ispunjenog snovima. Mora se eksplicitno reći da se ovde ponovo može govoriti jedino o sličnosti, a ne o identičnosti.

Tačno je da je Mesečeva svest sastavljena iz slika kakve se pojavljuju u snovima, ali te slike odgovaraju objektima i događajima oko čoveka na način sličan idejama sadašnje "jasne dnevne svesti". Ali sve u ovoj analogiji još je tupo, u stvari, poput slike. Ovo stanje može da se predstavi približno na sledeći način. Pretpostavimo da Mesečevo biće kreće prema nekom objektu, recimo, prema soli. (Naravno u to vreme nije bilo "soli" u njenom današnjem obliku, ali posle svega, da bi se razumelo, mora se ostati u području slika i sličnosti.)

Ovo Mesečevo biće - preteča današnjeg čoveka - ne percipira neki objekt u vezi sa prostornim prostiranjem i određenom bojom i oblikom izvan sebe; umesto toga, približavanje ovom objektu uzrokuje određenu sliku - sličnu slici u snu -koja nastaje kao da je unutar ovog bića. Ova slika ima određenu

boju koja zavisi od karakteristike objekta. Ako je objekat ugodan Mesečevom biću i koristan za njegovo postojanje, biće obojen svetlo u žutim nijansama, ili u zelenim; ako je objekat neugodan ili je štetan za biće, pojavljuje se obojen poput krvi u crvenim nijansama. Vidoviti danas takode vidi na ovaj način, samo što je on potpuno svestan za vreme ovog gledanja, dok je stanovnik Meseca imao jedino snoliku, mutnu svest. Slike koje su se pojavljivale "unutar" tih stanovnika imale su tačno definisan odnos sa okolinom. Nije bilo ništa samovoljno u njima. Bilo je moguće usmeravati se po njima, delovalo se pod uticajem tih slika kao što se danas deluje pod uticajem čulnih percepcija.

Razvoj ove snolike svesti - treće glavno stanje - bio je zadatak "Mesečevog ciklusa". Kada je "Mesec" prošao kroz odgovarajuće "male cikluse", period odmora "Pralava" ponovo je nastupio. Posle ovoga "Zemlja" je izronila iz tame.

ZEMLJA I NJENA BUDUĆNOST

Na Zemlji se živi četvrto glavno stanje ljudskog razvoja. To je ono stanje svesti u kojem se sada čovek nalazi. Ali pre nego što ga je stekao on, i s njim čela Zemlja, najpre je morao ponoviti jedno za drugim stanja "Saturna", "Sunca" i "Meseca" u tri manja ciklusa (takozvani "krugovi" u teozofskoj literaturi). Čovek sada živi u četvrtom zemaljskom ciklusu. On je već malo prešao sredinu ovog ciklusa. Na ovom stupnju svesti čovek ne percipira više samo na snoliki način slike koje nastaju u njegovoj duši kroz uticaj njegove okoline, već mu se objekti pojavljuju "vani u prostoru". Na Mesecu i takode u stanjima ponavljanja na Zemlji, nastala bi na primer obojena slika u njegovoj duši kada bi se našao u blizini nekog objekta. Čitava svest se sastojala od takvih slika, tonova, itd. koji su proticali i tekli dušom. Tek sa pojavom četvrtog stanja svesti boja se više ne pojavljuje samo u duši, već i na spoljnom, prostorno ograničenom objektu, zvuk više nije samo unutrašnje odjekivanje duše, već i oglašavanje objekta u prostoru.

Zbog toga se u misterijskoj nauci ovo četvrto, zemaljsko stanje svesti takode naziva "objektivna svest". Ona je polako i postepeno formirana u toku razvoja tako što su fizički organi oseta polako nastali i na taj su način najrazličitiji čulni kvaliteti

u spoljnim objektima postali opažajni. Osim osetila koja su se već razvila, postoje i druga još u stanju klice, a ona će se potpuno razviti u sledećem zemaljskom razvoju, što će predstaviti čulni svet u još većoj različitosti nego što je danas slučaj. Postepeni rast ove zemaljske svesti je opisan na prošlim stranicama, a u razmatranjima koja slede taj opis biće upotpunjen u glavnim crtama.

Svet boja, svet zvukova, itd. koji je čovek ranije doživljavao unutar sebe, sada stoji nasuprot njega u prostoru za vreme čovekovog života na Zemlji. Ali, s druge strane, unutar njega se pojavljuje novi svet: svet ideja i misli o objektima. Ova sposobnost tvori bazu za sećanje i samosvest. Jedino čovek koji stvara pojmove može razviti sećanje na ono stoje doživeo, i jedino čovek koji misli dospeva do tačke na kojoj razlikuje sebe od svoje okoline kao nezavisno, samosvesno biće, gde spoznaje sebe kao "Ja". Ne može se govoriti o idejama i mislima u odnosu na Mesečevu svest. Ona se samo sastoji od slika koje smo opisali. Oko sredine Zemaljskog razvoja, iako su se ovi događaji već pripremali u nešto ranijem vremenu, razvila se ova samosvest. Prva tri stupnja koja smo opisali bili su stupnjevi svesti. Četvrti nije samo svest već SAMOSVEST.

Ali unutar samosvesti, sadašnjeg života misli, već se razvija dispozicija prema još višim stanjima svesti. Čovek će proživeti ova stanja svesti na sledećim planetama u koje će se Zemlja promeniti nakon svog sadašnjeg oblika. Nije apsurdno reći nešto o ovim budućim stanjima svesti, a time o životu na sledećim planetama. Jer, pre svega, vidoviti čovek - iz određenih razloga, koji će biti dati na drugom mestu - korača ispred svojih drugova u svom razvoju.

Tako se ova stanja svesti, koja celo čovečanstvo mora steći sa napredovanjem planetarnog razvoja, već razvijaju u njemu u ovo vreme. U svesti vidovitog nalazi se slika budućih stanja čovečanstva. Staviše, tri sledeća stanja svesti su sada već prisutna u svim ljudima u stanju klice, a vidovito istraživanje raspolaže sredstvom za ukazivanje na ono što će nastati iz ovih stanja klice.

Kada se kaže da vidoviti već u sebi razvija stanje svesti do kojeg će se u budućnosti napredovati celo čovečanstvo, to se mora shvatiti uz jedno ograničenje. Vidoviti čovek, na primer, razvija danas gledanje u duhovnom svetu koje će se u budućnosti pojaviti u čoveku na fizički način. Međutim, to buduće fizičko stanje čoveka biće verna slika odgovarajućeg savremenog stanja kod vidovitog. Sama Zemlja će se razviti i zbog toga će se sasvim različiti oblici od onih koji danas postoje pojaviti u njenim budućim stanovnicima, a ti fizički oblici se danas pripremaju u duhovnom i mentalnom.

Recimo, ono što vidoviti danas vidi u obliku svetlosnog oblaka i boje oko ljudskog fizičkog tela kao takozvanu auru, kasnije će se promeniti u fizički oblik, a čulni organi, drugačiji od ovih današnjih, osposobiće budućeg čoveka da percipira druge oblike. Međutim, već danas vidoviti vidi duhovne modele kasnijih materijalnih bića sa svojim duhovnim čulima (na primer, aura). POGLEDU BUDUĆNOST za njega je moguć, iako je vrlo teško dati ideju o karakteru tog pogleda kroz današnji jezik i za današnje ljudske pojmove.

Pojmovi sadašnjeg stanja svesti su bleđi u poređenju sa obojenim i zvučnim objektima spoljnog sveta. Čovek zbog toga govori o pojmovima kao o nečemu što "nije realno". "Sama misao" je suprostavljena objektu ili biću koje je "realno" jer se može percipirati pomoću čula. Ali pojmovi i misli nose unutar sebe mogućnost da ponovo postanu stvarni i slikoviti.

Ako čovek danas govori o pojmu "crvenog" a da nema crveni objekt ispred sebe, tada je taj pojam, takav kakav je, samo bleđa slika stvarnog "crvenila". Kasnije će čovek doći do tačke, gde on više ne može samo pustiti da mu u duši nastane bleđi pojam "crvenog", već će, kada pomisli na "crveno", "crveno" stvarno biti pred njim. On će biti sposoban da STVARA slike, ne samo pojmove. Time će on postići nešto slično onome što je već postojalo kada je reč o Mesečevoj svesti. Ali slike neće u njemu teći i proticati poput snova; umesto toga, on će ih proizvesti u punoj SAMOSVESTI, kao što to radi sa današnjim pojmovima.

Misao o boji biće boja sama, pojam o zvuku biće zvuk sam, i tako dalje. U budućnosti, svet slika će proticati i teći u

čovekovoju duši pomoću njegove vlastite snage, dok ga je za vreme Mesečevog postojanja takav svet slika ispunjavao bez njegovog delovanja. U međuvremenu, neće nestati prostorni karakter objektivnog spoljnog sveta. Boja koja nastaje zajedno s pojmom o boji neće biti samo duševna slika nego će se pojaviti u spoljnom prostoru. Posledica toga će biti to da će čovek moći da percipira objekte i bića koji imaju delikatniju duhovnu i duševnu prirodu, pa se zbog toga oni ne zaodevaju u boje objekata koje se mogu opaziti sadašnjim fizičkim osetilnim organima; međutim, to su objekti i bića koja će se otkriti kroz delikatnije duhovne i mentalne boje i zvukove, a koje će budući čovek moći stvoriti iz svoje duše.

Čovek se približava stanju u kojem će imati SAMOSVESNU SLIKOVITU SVEST pogodnu za takve pojmove. S jedne strane, dolazeći razvoj Zemlje uzdići će sadašnji život pojmove i misli do jednog višeg, delikatnijeg, savršenijeg stanja; s druge strane, samosvesna slikovita svest postepeno će se razviti tokom vremena ovog razvoja. Ona će, međutim, postići pun život u čoveku tek na sledećoj planeti u koju će se Zemlja transformirati, a koja se naziva "Jupiter" u misterijskoj nauci. Tada će čovek moći međusobno da saobraća sa bićima koja su potpuno skrivena od njegovog sadašnjeg osetilnog opažanja. Podrazumeva se da ne samo da život percepcija time postaje potpuno različit, nego se potpuno transformišu i delovanje, osećaji i svi odnosi prema okolini.

Dok danas čovek može svesno uticati samo na osetilna bića, tada će on moći da deluje svesno sa vrlo različitim čulima i silama i moćima; on sam će primati ono što će za njega biti potpuno spoznati uticaji od veoma različitih carstava nego što je to danas slučaj. Na tom stupnju više neće biti nikakvog pitanja o rođenju i smrti u današnjem smislu. Jer do "smrti" se dolazi jedino zbog toga što svest mora da zavisi od spoljnog sveta sa kojim ona saobraća kroz čulne fizičke organe. Kada ovi fizički čulni organi zataje, tada prestaje svaki odnos prema okolini. To znači: čovek "je umro". Međutim, kada je njegova duša bude tako uznapredovala da on više ne prima uticaje iz spoljnog sveta kroz fizičke instrumente, već ih prima kroz slike koje duša stvara iz sebe, tada će duša stići i na tačku gde ona

može nezavisno urediti svoje saobraćanje sa okolinom, to jest, njen život neće biti prekinut protiv njene volje.

Ona tada postaje gospodar nad rođenjem i smrću. Do toga će doći razvijanjem samosvesne slikovite svesti na "Jupiteru". Ovo stanje duše se takođe naziva "psihička svest".

Sledeće stanje svesti do kojeg će se čovek razvijati na sledećoj planeti, "Veneri", razlikuje se od ovog prethodnog po tome da duša sada može stvarati ne samo slike, nego takođe i objekte i bića. To se događa u SAMOSVESNOJ OBJEKTIVNOJ SVESTI ili superpsihičkoj svesti. Kroz slikovitu svest čovek može opaziti nešto od natčulnih bića i objekata i može na njih delovati - vršiti uticaj kroz probuđenje svojih slikovitih pojmova. Ali da bi se dogodilo ono što on želi od takvog natčulnog bića, na njegov podsticaj, to biće mora koristiti svoje vlastite sile. Tako je čovek vladar nad slikama, i može proizvesti delovanje kroz slike. Ali on još nije gospodar nad samim silama. Kada se razvije njegova samosvesna objektivna svest, on će takođe opaziti i uticati na bića; on će ih sam stvarati.

To je tok razvoja svesti: na početku on kreće maglovito, ne percipira se ništa o drugim objektima i bićima, nego samo unutrašnji doživljaji (slike) svoje vlastite duše, tada se razvija percepcija. Napokon se perceptivna svest transformiše u stvaralačku.

Pre nego što stanje Zemlje pređe u život na Jupiteru - nakon četvrtog zemaljskog ciklusa - predstoje još tri manja ciklusa kroz koja treba proći. Oni služe za dalje usavršavanje Zemaljske svesti na način koji će kasnije biti opisan, kada će se govoriti o razvoju manjih ciklusa i njihovih podela za svih sedam planeta. Kada se, nakon perioda odmora (pralava), Zemlja promeni u Jupiter, i kada čovek stigne na tu planetu, tada se četiri prošla stanja - Saturn, Sunce, Mesec i Zemlja - moraju opet ponoviti tokom četiri manja ciklusa, i tek za vreme petog ciklusa Jupitera čovek stiže stanje koje smo gore opisali kao stvarnu Jupiterovu svest. Na odgovarajući način se pojavljuje "Venerina svest" tokom šestog ciklusa na Veneri.

Ovde će ukratko biti naznačena činjenica koja će u kasnijim poglavljima igrati određenu ulogu. Reč je o brzini kojom se odigrava razvoj na različitim planetarna. Jer ona nije ista na svim planetarna. Život teče najvećom brzinom na Saturnu, brzina se onda smanjuje na Suncu, postaje još manja na Meseću i dostiže svoju najsporiju fazu na Zemlji. Na njoj postaje sve sporija i sporija, sve do tačke na kojoj se razvija samosvest. Tada se brzina ponovo povećava. Zbog toga je današnji čovek već prošao vreme najveće sporosti svog razvoja. Život se ponovo počeo ubrzavati. Na Jupiteru će se postići brzina Meseca, a na Veneri Sunca.

Poslednja planeta koja se još može ubrojati u niz zemaljskih transformacija, a koja sledi za Venerom, naziva se "Vulkan" u misterijskoj nauci. Na toj planeti će se postići privremeni cilj razvoja čovečanstva. Stanje svesti u koje čovek ulazi naziva se "pobožnost ili duhovna svest". Čovek će je tako steći u sedmom ciklusu na Vulkanu nakon što je ponovio šest prethodnih stanja. Javno se ne može mnogo reći o životu na ovoj planeti. U misterijskoj nauci se o njemu govori na takav način da se kaže: "Nijedna duša, koja je svojim mišljenjem vezana za fizičko telo, ne može razmišljati o Vulkanu i njegovom životu". To jest, jedino misterijski učenici višeg reda, koji mogu ostaviti svoje fizičko telo i steći natčulno znanje izvan njega, jedino oni mogu nešto naučiti o Vulkanu.

Sedam stupnjeva svesti su tako izraženi u toku razvoja čovečanstva u sedam planetarnih razvoja. Na svakom stupnju, svest sada mora proći kroz sedam podstanja. Oni se ostvaruju u već pomenutim malim ciklusima ("krugovi"). Ta podstanja se nazivaju "životna stanja" u misterijskoj nauci na Zapadu, nasuprot nadređenim stanjima svesti. Ili se kaže da svako stanje svesti prolazi kroz sedam "carstava" ("krugova"). I ponovo svaki mali ciklus mora proći kroz sedam još manjih, koji se nazivaju "stanja oblika" (u teozofiji "kugle"). Za puni ciklus čovečanstva to iznosi sedam puta četrdeset devet ili tri stotine četrdeset tri (343) različitih "stanja oblika". U sledećim razmatranjima će se govoriti o ovom razvoju i pokazaće se da pogled na celinu nije tako komplikovan kao što može na početku izgledati kada se spomene broj 343. Postaće očigledno

kako čovek može istinski razumeti sebe samo onda kada poznaje svoj vlastiti razvoj.

ŽIVOT SATURNA

U jednom od prošlih opisivanja, upoređen je veliki razvoj čovečanstva kroz sedam stanja svesti od Saturna do Vulkana sa napretkom kroz život između rođenja i smrti, kroz detinjstvo pa do starosti. Može se dalje razraditi ovo poređenje. Kao što među savremenim čovečanstvom, ljudi različite dobi ne slede samo jedan za drugim već takođe postoje jedni uz druge, tako je i sa razvojem stanja svesti. Starac, zreli čovek ili zrela žena, mladić, putuju kroz život jedan uz drugog. Tako su čovekovi preci na Saturnu postojali ne samo kao bića sa tupom Saturnskom sveti, nego uz ova i kao bića koja su već razvila viša stanja svesti. Kada je počeo Saturnov razvoj, tamo su već postojale prirode sa Sunčevom sveti, druge sa slikovitom sveti Meseca, one sa svešću sličnoj sadašnjoj čovekovoju sveti, zatim četvrta vrsta sa samosvesnom (psihičkom) slikovitom sveti, zatim peta vrsta sa samosvesnom (superpsihičkom) objektivnom sveti i šesta sa kreativnom (duhovnom) svešću.

Time se iscrpljuju nizovi bića. Nakon stupnja Vulkana, čovek će se još dalje razviti i uzdići u sive maglovite i aljine, tako da unutrašnje oko vidovnjaka gleda na još pet oblika svesti, koji su daleki kao i udaljeni duhovi, čije je opisivanje, međutim, sasvim moguće. Sve u svemu, može se govoriti o DVANAEST stanja svesti.

Saturnski je čovek bio okružen sa jedanaest (11) drugih vrsta bića. Četiri najviše vrste imale su svoje zadatke na nivoima razvoja koji su bili pre života na Saturnu. Kada je počeo ovaj život ta su bića već stigla na tako visoko stanje razvoja da se njihovo daljnje postojanje odigravalo u svetovima koji leže iza domena čoveka. Zbog toga mi ovde ne možemo i ne treba da govorimo o njima. Međutim, druge vrste bića, uz Saturnskog čoveka sedam njih - sve su povezana sa ljudskim razvojem. Oni deluju u njemu kao stvaralačke snage, sprovodeći svoje službe na način kao što će biti opisano na sledećim stranicama.

Kada je počeo razvoj na Saturnu, najuzvišenija od ovih bića već su postigla nivo svesti do kojeg će čovek doći tek nakon svog života na Vulkanu, to jest, visoku stvaralačku (superduhovnu) svesti. Ti "stvaraoci", su takođe nekad morali proći kroz stanja čoveka. To se odigralo na nebeskim telima koja su bila pre Saturna. Međutim, povezanost tih bića sa razvojem čovečanstva trajala je do sredine života na Saturnu. Zbog njihovog uzvišenog delikatnog tela od tračaka, zraka, u mi-sterijskoj nauci se ovi nazivaju "Zračeci životi" ih "Zračeci plamenovi". Pošto je supstanca od koje se njihovo telo sastojalo, imala daleku sličnost sa čovekovom voljom, oni su takode nazvani "Duhovi volje".

Ovi duhovi su stvaraoci čoveka na Saturnu. Iz svojih tela oni su izlili supstancu koja je postala nosilac ljudske Saturnske svesti. Period razvoja tokom kojeg se ovo odigrava zove se prvi mali Saturnski ciklus (u teozofskom jeziku "prvi krug"). Materijalno telo koje je čovek na ovaj način primio je prvi rudiment njegovog kasnijeg fizičkog tela. Može se reći da su "Duhovi volje" tokom prvog Saturnskog ciklusa zasadili klicu fizičkog ljudskog tela i u to vreme je ova klica imala tupu Saturnsku svest.

Iza tog prvog manjeg Saturnskog ciklusa sledi šest drugih. Za vreme ovih ciklusa čovek ne stiže viši stupanj svesti. Ali i dalje se radi na materijalnom telu koje je primio. Druge vrste bića koje su gore naznačene sudeluju u tom radu na najrazličitije načine.

Nakon "Duhova volje" slede bića sa stvaralačkom (duhovnom) svesti, sličnoj onoj koju će čovek steći na Vulkanu. Oni se nazivaju "Duhovi mudrosti". Hrišćanska misterijska nauka ih naziva "Gospodstva" (Kyrioteti), a "Duhove volje" naziva "Prestoli". Tokom drugog ciklusa na Saturnu oni su napredovali u svom razvoju do određenog stupnja; u isto vreme oni rade na ljudskom telu na takav način da mu se ugrađuje "mudar uređaj", racionalna struktura. Tačnije, njihov rad na čoveku počinje ubrzo nakon sredine prvog ciklusa i dovršen je oko sredine drugog.

Treća vrsta duhova sa samosvesnom (suprapsihičkom) objektnom svesti su "Duhovi kretanja" ili "delovanja". U hrišćanskoj misterijskoj nauci oni se nazivaju "Moći" (Dinami). U teozofskoj literaturi se može naći izraz Mahat za njih. Od sredine drugog Saturnskog ciklusa nadalje oni zajednički rade na napredovanju svog vlastitog razvoja i doterivanju ljudskog materijalnog tela, u koje oni ugrađuju sposobnost kretanja i snažnog delovanja. Ovaj zadatak se završava oko sredine trećeg ciklusa na Saturnu.

Nakon ovoga počinje rad četvrte vrste bića, "Duhova oblika". Oni imaju samosvesnu slikovitu svest (psihičku svest). Hrišćansko ezote-rijsko učenje ih naziva "Snage" (Ekskusiji). Kroz njihov rad, ljudsko materijalno telo, koje je pre bilo neka vrsta pokretnog oblaka, poprima ograničeni, plastični oblik. Ovo delovanje "Duhova oblika" završava se oko sredine četvrtog Saturnskog ciklusa.

Tada sledi delovanje "Duhova tame", koji se takode nazivaju i "Duhovi ličnosti" ili "sopstvenosti" (egoizma). U ovom stanju oni imaju svest sličnu današnjoj ljudskoj zemaljskoj svesti. Oni obitavaju u formiranom ljudskom materijalnom telu kao "duše" na sličan način kao što ljudska duša danas obitava u svom telu. Oni su ugradili osetilne organe u telo, a to su klice čulnih organa koje će se kasnije razviti u ljudskom telu tokom razvoja Zemlje.

Međutim, mora se shvatiti da su ove osetilne klice još supstancijalno različite od sadašnjih čulnih instrumenata čoveka. Zemaljski čovek ne bi mogao percipirati kroz takve čulne klice. Za njega, slike čulnih instrumenata moraju najpre proći kroz prefinjeno etersko telo, koje se oblikuje na Suncu, i kroz astralno telo, koje zahvaljuje svoje postojanje Mesečevom razvoju. (Sve ovo će postati jasno u sledećim poglavljima.) Ali "Duhovi ličnosti" mogu uzeti slike "čulnih organa" u svoju vlastitu dušu na takav način da, pomoću njih, oni mogu percipirati spoljne objekte, kao što to radi čovek za vreme svog Zemaljskog razvoja. U svom radu na ljudskom telu, "Duhovi ličnosti" prolaze kroz svoj vlastiti "stupanj čovečanstva". Tako su oni "ljudi" od sredine četvrtog do sredine petog Saturnskog ciklusa.

Ovi duhovi su ugradili sopstvenost, egoizam u čovekovo telo. Pošto su oni stekli svoje stanje čovečanstva tek na Saturnu, oni su za dugo vremena ostali povezani sa razvojem čovečanstva. Tako je oni trebalo da izvode na čoveku važan rad i u sledećim ciklusima. Ovaj rad uvek deluje kao kalemljenje sopstvenosti. Degeneracija sopstvenosti u sebičnost mora se pripisati njihovoj aktivnosti, dok su, s druge strane, oni začetnici sve čovekove nezavisnosti. Bez njih čovek nikad ne bi postao samozaokruženo biće, "ličnost". Hrišćansko ezoterijsko učenje za njih koristi izraz "Prapočeci" (Arhaji), a u teozofskoj literaturi se oni označavaju kao Asure.

Nakon rada ovih duhova sledi oko sredine petog Saturnskog ciklusa rad "Sinova ogr ja", koji na ovom stupnju još imaju tupu slikovitu svest, sličnu čovekovoju Mesečevoj svesti. Oni stižu stanje čovečanstva tek na sledećoj planeti, Suncu. Njihov rad je zbog toga ovde do određenog stupnja nesvestan ili sličan snu. Ali kroz njih se oživljava aktivnost čulnih klica iz prošlog ciklusa. Svetle slike koje su stvorili "Ognjeni duhovi" sjaje prema van kroz ove čulne klice. Predak čoveka je time uzdignut do neke vrste sjajnog bića. Dok je inače život na Saturnu taman, čovek sada isijava u opštu tamu.

"Duhovi ličnosti" s druge strane, bili su već probuđeni do svog ljudskog postojanja u ovoj opštoj tami.

Samo ljudsko biće ne može iskoristiti svoju svetlost na Saturnu. Svetlost njegovih čulnih klica nije mogla izroniti ništa u sebi, ali je kroz nju bila data mogućnost drugim uzvišenijim bićima da pokažu sebe životu na Saturnu. Kroz izvore svetla čovekovih predaka, ova bića zrače nešto od svoje prirode dole na planetu. To su uzvišena bića iz ona četiri reda o kojima smo prethodno rekli da su izrasla iz svih povezanosti sa ljudskim postojanjem u svom razvoju. Bez ikakve potrebe za njih da to rade, oni sada zrače nešto od svoje prirode iz svoje "slobodne volje". Hrišćansko-ezoterijsko učenje ovde govori o otkrivanju "Serafima", "Duhova ljubavi". Ovo stanje traje do sredine šestog Saturnskog ciklusa.

Nakon ovog počinje rad onih bića koja na ovom stupnju imaju tupu svest kakva se danas nalazi kod čoveka dok je on u

dubokom spavanju bez snova. Ova bića su "Sinovi Poludana". U teozofiji se oni nazivaju Lunarni Pitrisi ili Barhishad Pitrisi. Oni stižu stanje čovečanstva tek na Mesecu. Na Zemlji su oni, kao i njihovi prethodnici "Sinovi ognja", već prerasli u stanje čovečanstva. Na Zemlji su oni viša bića koja hrišćansko ezoterijsko učenje naziva ANĐELI, dok za "Sinove ognja" koristi izraz ARHANĐELI. Ovi "Sinovi Poludana" razvijaju u čovekovim precima neku vrstu razumevanja, koju, međutim, u svojoj tuposti, svojoj tupoj svesti, oni sami još ne mogu koristiti.

Kroz ovo razumevanje sada se ponovo otkrivaju uzvišena bića, kao što su to pre radili Serafimi kroz čulne klice. Kroz ljudska tela sada izlivaju razumevanje na planetu oni duhovi koje hrišćansko ezoterijsko učenje naziva Heruvimi. Oko sredine sedmog Saturnskog ciklusa počinje novo delovanje. Čovek je sad dostigao tačku na kojoj on može nesvesno raditi na svom vlastitom materijalnom telu. Kroz svoju aktivnost u krajnjoj tuposti Saturnovog postojanja, čovek stvara prvu predispoziciju za klicu istinskog "duhovnog čoveka", koji dolazi do svog punog razvoja tek na kraju razvoja čovečanstva. U teozofskoj literaturi on se naziva ATMA. To je najviši član takozvane monade čoveka. U sebi je on sasvim tup i nesvestan na ovom stepeni.

Kao što se Serafimi i Heruvimi otkrivaju iz svoje slobodne volje u dva prošla ljudska stanja, tako sada sebe otkrivaju Prestoli, ona bića koja su na samom početku Saturnskog postojanja izračila iz svoje vlastite prirode ljudsko telo. Predispoziciju za klicu "duhovnog čoveka" (Atmu) potpuno prožima snaga ovih "Duhova volje", zadržavajući je kroz sva stoleća stanja razvoja. U svojoj tupoj svesti na ovom stupnju čovek još ne može shvatiti ništa o ovoj klici, ali se on dalje razvija i kasnije može da shvati, kasnije se ova predispozicija klice pojašnjava njegovoj vlastitoj svesti.

Ovaj rad još nije završen na kraju života Saturna, pa se nastavlja u prvom Sunčevom ciklusu. Treba shvatiti se da rad viših duhova, koji je ovde opisan, ne poklapa se sa početkom i krajem malog ciklusa (kruga), već da se on nastavlja od sredine jednog do sredine drugog. Njegovo najveće delovanje

se odvija u periodima odmora između CIKLUSA. Ono se povećava od sredine ciklusa (Manvantara) nadalje, postaje najjače u sredini perioda odmora (Pralava), a onda opada u sledećem. Već je spomenuto u prošlim poglavljima da život nikako ne prestaje tokom perioda odmora.)

Iz gornjeg takođe postaje očigledno u kojem smislu hrišćansko ezoterijsko učenje kaže da su se "u početku vremena" otkrili Serafimi, Heruvimi i Prestoli.

Iza toka Saturna sledi vreme u kojem se život razvija kroz period odmora i prelazi u Sunčevo stanje. O tome će biti reci u sledećim razmatranjima.

Da bi bilo jasnije, ovde ćemo dati pregled činjenica razvoja na prvoj planeti.

I Ova planeta je ona na kojoj se razvija najtuplja ljudska svest [duboka svest transa). Zajedno s njom razvijaju se prvi rudimenti fizičkog ljudskog tela.

II Ovaj razvoj prolazi kroz sedam podstanja [manjih ciklusa ili "krugova"). Na svakom od ovih stanja viši duhovi počinju svoj rad na razvoju ljudskog tela i to su u:

1. ciklusu - Duhovi volje [Prestoli),
2. ciklusu - Duhovi mudrosti [Gospodstva),
3. ciklusu - Duhovi kretanja [sile),
4. ciklusu - Duhovi oblika [vlasti),
5. ciklusu - Duhovi ličnosti [poglavarstva),
6. ciklusu - Sinovi ognja [Arhandeli),
7. ciklusu - Sinovi Poludana [Anđeli),

III U četvrtom ciklusu se Duhovi ličnosti uzdižu do stanja čovečanstva.

IV Od petog ciklusa nadalje sebe otkrivaju Serafimi.

V Od petog ciklusa nadalje sebe otkrivaju Heruvimi.

VI Od šestog ciklusa nadalje sebe otkrivaju Prestoli, istinski "Stvoritelji čoveka".

VII Kroz ovo poslednje otkrivanje, razvija se u sedmom ciklusu prve planete predispozicija za "duhovnog čoveka", za ATMU.

ŽIVOT NA SUNCU

Nakon velike kosmičke ere na Saturnu, koja je opisana na prethodnim stranama, sledi Sunčeva era. Između njih je period odmora (Pralava). Za vreme ovog perioda, sve ljudsko što se razvilo na Saturnu poprima karakter koji stoji u istom odnosu sa Sunčevim čovekom koji dalje treba da se razvija kao semenska s biljkom koja nastaje iz nje. Saturnski čovek je ostavio iza sebe svoju semenku, koja je utonula u neku vrstu uspavanosti, nakon koje će se razviti u Sunčeva čoveka.

Čovek sada prolazi kroz svoje drugo stanje svesti na Suncu. Ono je nalik onome u koje danas čovek potone za vreme mirnog spavanja bez snova. Ovo stanje, koje danas prekida čovekovo stanje budnosti, ostatak je sećanja na vreme Sunčanog razvoja. Možemo ga uporediti i sa tupim stanjem svesti u kojem danas postoji svet biljaka. Stvarno se danas u biljci mora gledati spavajuće biće.

Da bi se razumeo razvoj čovečanstva, mora se shvatiti da je u ovom drugom velikom ciklusu Sunce bilo još planeta, a da je tek kasnije napredovalo do postojanja zvezde stajačice. U smislu misterijske nauke, zvezda stajačica je ona koja šalje životne sile na jednu ili nekoliko planeta koje su okolo nje. Tokom drugog perioda to još nije bio slučaj sa Suncem. U to vreme ono je još sjedinjeno sa bićima kojima je davalo snagu. Ova bića, a takode čovek na njegovom nivou razvoja u to vreme, još su živela na njemu.

Planetarna Zemlja, odeljena od Sunca i Meseca, nije postojala. Sve u obliku supstanci, sila i bića koja danas postoje na Zemlji i u njoj, i sve što sada pripada Mesecu, bilo je još unutar Sunca. Ono je tvorilo deo njegovih supstanci, sila i bića. Tek za vreme sledećeg (trećeg) velikog ciklusa odelilo se od Sunca ono što se u misterijskoj nauci naziva Mesec. To nije sadašnji Mesec, nego prethodnik naše Zemlje, njeno prethodno utelovljenje (reinkarnacija). Ovaj Mesec je postao Zemlja, a nakon toga se ona odelila od svoje supstance i izbacila ono što

se danas označava kao Mesec. U trećem ciklusu su tako postojala dva tela umesto bivšeg planetarnog Sunca, naime, zvezda stajačica Sunce i odvojeni planetarni Mesec. Čovek i druga bića, koja su se razvila kao čovekovi preci tokom Sunčevog razdoblja, izvučeni su iz Sunca zajedno sa Mesecom.

Sunce je sada opskrbljivalo Mesečeva bića IZVANA sa onim silama koje su oni prethodno dobijali direktno od njega kao svog mesta stanovanja.

Nakon trećeg (Mesečevog) ciklusa je došlo do drugog perioda odmora (Pralava). Za vreme ovog perioda ujedinila su se dva odvojena tela (Sunce i Mesec) i zajedno prošla kroz stanje spavajuće semenke. U četvrtom ciklusu, Sunce i planetarni Mesec najpre su izronili iz tame spavanja kao JEDNO telo. Za vreme prve polovine ovog ciklusa naša Zemlja, zajedno sa čovekom i njegovim pratiocima, odvojila se od Sunca. Malo kasnije je ona izbacila sadašnji Mesec, tako da sada postoje tri člana kao potomci prethodne Sunčeve planete.

Na Sunčevoj planeti, čovek i druga bića, koja su spomenuta u toku razmatranja Saturna, prošli su kroz drugo stanje svog razvoja u drugoj velikoj kosmičkoj eri. Rudiment kasnijeg čovekovog fizičkog tela, koji se postepeno razvio na Saturnu, izronio je opet poput biljke iz semena na početku Sunčevog ciklusa. Ali ovde on ne ostaje u istom stanju u kojem je bio prethodno. On je prožet drugim, delikatnijim, ali u sebi snažnijim telom, eterskim telom. Dok je Saturnovo telo čoveka bilo neka vrsta automata (sasvim neživotno), sada kroz etersko telo koja ga postepeno potpuno prožima, ono postaje oživljeno biće.

Čovek time postaje neka vrsta biljke. Njegov izgled, međutim, nije onakav kakav je današnjih biljaka. On u svojim oblicima pre, na neki način, podseća već na današnjeg čoveka. Ali, rudiment glave, poput današnjeg korena biljke, okrenut je prema dole, prema središtu Sunca, a rudimenti stopala su okrenuti prema gore poput cveća kod biljaka. Ovaj organizam biljka-čovek nema još nikakve sposobnosti voljnog pokretanja. Ali čovek se tek razvija u ovaj oblik za vreme drugog od sedam manjih ciklusa (krugova) kroz koje Sunce prolazi. Jer tokom

prvog od ovih malih ciklusa nema još eterskog tela u ljudskom organizmu.

Tada se ukratko ponavlja sve što se dogodilo za vreme Saturnove ere. Fizičko telo čoveka još sadrži automatski karakter, ali u nečemu menja svoj prethodni oblik. Da je ono ostalo kakvo je bilo na Saturnu, ne bi bilo sposobno da u sebe primi etersko telo. Ono se promenilo na takav način da je moglo postati nosač ovog tela. Za vreme sledećih šest ciklusa etersko telo se sve više i više razvija i kroz svoje sile, koje deluju na fizičko telo, ono takode poprima sve savršeniji oblik.

Rad na pretvaranju koji se ovde izvodi na čoveku sprovode duhovi koje smo već spomenuli u vezi sa čovekom u našim razmatranjima o Saturnovom razvoju.

Tu se ne radi više o onim duhovima koji se nazivaju "Zračeci životi" ili "Plamenovi" (Prestoli). Oni su završili svoj rad što se ovoga tiče, za vreme prve polovine prvog Saturnskog ciklusa. Ono što se može posmatrati za vreme prvog Sunčevog ciklusa (kruga) jeste rad "Duhova mudrosti" (Gospodstva ili Kirioteti). Oni su se umešali u razvoj čoveka oko sredine prvog Saturnskog ciklusa (videti prethodno poglavlje). Oni sada nastavljaju svoj rad tokom prve polovine prvog Sunčevog ciklusa ponavljajući u uzastopnim stanjima mudar uređaj fizičkog tela. Malo kasnije ovom radu se pridružuju "Duhovi kretanja" (Dinami, Mahat). Time je ponovljen onaj period Saturnskog ciklusa tokom kojega je ljudsko telo primilo sposobnost kretanja. Ono tako ponovo postaje pokretno. Na isti način "Duhovi oblika" (Eksku-siji), "Duhovi tame" (Arhaji, Asure), zatim "Sinovi ognja" (Arhandeli) i na kraju "Sinovi Poludana" (Anđeli, Lunarni Pitrisi) jedan za drugim ponavljaju svoj rad. Time smo okarakterisali šest manjih perioda prvog razdoblja na Suncu (prvog solsticija).

U sedmom od ovim manjih perioda ponovo intervenišu "Duhovi mudrosti". Dok su u prošlom razdoblju dali mudru strukturu ljudskom telu, oni sada daruju udovima, koji su postali pokretni, sposobnost da njihovo kretanje postane usmereno mudročću. Pre je samo struktura bila izraz unutrašnje mudrosti, a sada kretanje takode postaje takav izražaj. Time se dolazi do kraja prvog Sunčevog ciklusa. On se sastoji od

sedam manjih ciklusa, od kojih je svaki ponavljanje Satumskog ciklusa (Saturnovog kruga). U teozofskoj literaturi udomaćio se naziv "kugle" za ovih sedam manjih ciklusa koji tvore "krug". (Krug se tako odigrava u sedam kugli.)

Sada, nakon perioda odmora (Pralava), nakon prvog Sunčevog ciklusa sledi drugi. Pojedini "najmanji ciklusi" ili "kugle" kasnije će biti pojašnjeni, a sada ćemo nastaviti do sledećeg razdoblja Sunčevog ciklusa.

Na kraju prvog ciklusa, ljudsko telo je već pripremljeno za primanje eterskog tela, jer su mu "Duhovi mudrosti" dali mogućnost kretanja ispunjenog mudročću.

Međutim, u međuvremenu, ovi "Duhovi mudrosti" sami su se dalje razvili. Kroz rad koji su izvršili, oni su postali sposobni da izliju svoju supstancu iz sebe kao što su "Plamenovi" izlili svoju na početku Saturnovog ciklusa i time dali fizičkom telu njegovu materijalnu bazu. Supstanca "Duhova mudrosti" je eter, to jest, pokretna i snagom ispunjena mudrost, drugim recima "život". Etersko ili životno telo čoveka je tako emanacija "Duhova mudrosti".

Ova emanacija se nastavlja do sredine drugog Sunčevog ciklusa, kada "Duhovi kretanja" mogu ponovo početi sa novim aktivnostima. Njihov rad se pre mogao širiti samo na fizičko telo čoveka, sada se on prenosi na etersko telo i usađuje aktivnosti u njega. To se nastavlja do sredine trećeg Sunčevog ciklusa. Tada počinje delovanje "Duhova oblika". Kroz njih etersko telo, koje je pre imalo samo pokretljivost sličnu oblaku, poprima određeni oblik (formu).

U sredini četvrtog Sunčevog razdoblja, od "Duhova oblika" poprima svest poput one koju će čovek imati na "Veneri", drugoj planeti na kojoj će se on pojaviti nakon zemaljskog postojanja. Ovo je superpsihička svest. Ovi duhovi to postižu kao plod svoje aktivnosti tokom trećeg i četvrtog razdoblja na Suncu. Time oni stiču sposobnost da transformišu čulne klice koje su se razvile za vreme i nakon Satumskog perioda, a koje su do ovog vremena bile jedini fizički instrumenti, u OŽIVLJENA čula posredstvom etera. Kroz sličan su proces "Duhovi tame" (Arhaji, Asure) u ovo vreme postigli nivo psihičke svesti. Time

su oni postali sposobni da deluju svesno iz astralnog sveta. Sada se na etersko telo bića može uticati iz astralnog sveta. "Duhovi tame" su to radili u odnosu na etersko telo čoveka. Oni su sada u njega usadili duh sopstvenosti (nezavisnosti i sebičnosti), kao što su to pre učinili u fizičkom telu. Može se videti kako su ova bića usadila egoizam u sve članove ljudskog bića.

U isto vreme su "Sinovi ognja" postigli stanje svesti koju čovek danas poseduje kao svoju budnu svest. Može se o njima reći da oni sada postaju LJUDI. Oni sada koriste fizičko ljudsko telo za neku vrstu saobraćaja sa spoljnim svetom. Na sličan način su "Duhovi ličnosti" koristili fizičko telo od sredine Četvrtog Saturnskog ciklusa nadalje. Ali oni su koristili čulne klice za neku vrstu percepcije. Priroda "Duhova ognja" je, međutim, takva da oni izlivaju toplotu svoje duše u svoju okolinu. Fizičko ljudsko telo je sada toliko napredovalo da oni to mogu uraditi kroz njega. Njihova toplina deluje približno kao što toplota kokoške deluje na jaja na kojima leži, to jest, ona ima životno-probuđujuće snage. Sve stoje od takve životno-probuđujuće snage, a leži u čoveku i u njegovim prcima, usadili su "Sinovi ognja" u etersko telo u to vreme. Mi ovde govorimo o izvoru one toplote koja je uslov za reprodukciju svih živih bića. Kasnije će postati očigledno da se dogodio jedan vid transformacije ove snage toplote kada se Mesec odelio od Sunca.

Okolo sredine petog ciklusa "Sinovi ognja" razvili su se tako daleko da u etersko telo mogu uneti sposobnost kojom su pre deiovali kroz fizičko telo. Oni sada zamenjuju "Duhove ličnosti" u radu na ovom eterskom polju, koje time postaje začetnik reproduktivne aktivnosti.

Oni u ovom razdoblju prepuštaju fizičko telo "Sinovima Poludana" (Anđeli, Lunarni Pitrisi). U međuvremenu su Anđeli stekli takvu tupu slikovitu svest kakvu će čovek imati na Mesecu. Na Saturnu oni su čovekovom pretku dali neku vrstu razumevanja. Sada oni dalje razvijaju fizičke instrumente ljudskog duha, koje će on svesno koristiti u kasnijim stanjima svog razvoja. Time se Serafimi već mogu otkriti na Suncu kroz ljudsko telo pre sredine petog ciklusa na potpuniji način nego što je to bilo

moguće ranije na Saturnu. Od sredine šestog razdoblja na Suncu pa nadalje, sam čovek je toliko napredovao da može nesvesno raditi na svom fizičkom telu. U ovom pogledu on sad zamenjuje

"Sinove Poludana". Kroz ovu aktivnost u tuposti, on stvara prve predispozicije za klicu životnog duhovnog bića, koji se naziva životni duh - Buddhi. Tek će na kasnijim stanjima svog razvoja on postati svestan tog duha života. Kao što su od sedmog Saturnskog ciklusa nadalje, Prestoli svojom voljom izrazili svoju snagu u predispoziciji za duhovnog čoveka koja se formirala u to vreme, tako Heruvimi sada izlivaju svoju mudrost koja otada ostaje sačuvana za životni duh čoveka kroz sve sledeće stupnjeve razvoja. Od sredine sedmog Sunčevog razdoblja nadalje ponovo se pojavljuje klica duhovnog čoveka (Atma) koja je već formirana na Saturnu. Ona se udružuje sa životnim duhom (Buddhi) i tako nastaje oživljena monada (Atma-Buddhi).

Dok u ovo vreme čovek deluje nesvesno na svoje fizičko telo, "Sinovi Poludana" preuzimaju ono što se sada mora učiniti na eterskom telu da bi se ono dalje razvilo. U pogledu toga oni su naslednici "Sinova ognja". Oni zrače slike iz svoje svesti u ovo etersko telo i time, u nekoj vrsti snolikog stanja, uživaju reproduktivnu snagu ovog tela, koju su stimulisali "Sinovi ognja". Oni time pripremaju razvoj užitka u ovoj snazi, koji će se kasnije (na Mesecu) pojaviti u čoveku i u njegovim bližnjim bićima.

Na Saturnu je formirano čovekovo fizičko telo. Ono je bilo potpuno beživotno u to vreme. Takvo beživotno telo misterijska nauka naziva mineral. Može se zbog toga reći i to da je na Saturnu čovek bio mineral, ili da je prošao kroz mineralno carstvo. Ovaj ljudski mineral nije imao oblik današnjeg minerala. Minerali onakvi kao što su sada nisu još postojali u to vreme.

Kao što je pokazano, ovaj ljudski mineral, koji je ponovo izronio iz tame spavanja kao iz klice, oživljen je na Suncu. On je postao ljudska biljka; čovek je prošao kroz biljno carstvo.

Ali nisu svi ljudski minerali oživljeni na ovaj način. To se nije moglo dogoditi, jer je biljki-čovjeku bila potrebna mineralna osnovu za njegov život. Kao što danas ne može biti biljaka bez mineralnog carstva iz kojeg one uzimaju svoje supstance, tako je to bilo i na Suncu u odnosu na biljku-čovjeka. Zbog njegovog kasnijeg razvoja, on je morao ostaviti deo ljudskih rudimenata iza sebe, na nivou minerala. Pošto su na Suncu bili sasvim drugačiji uslovi od onih na Saturnu, ovi minerali koji su bili gurnuti natrag, poprimili su oblike sasvim drugačije od onih koje su imali na Saturnu. Tako uz carstvo ljudske biljke nastaje drugo područje, posebno mineralno carstvo. Može se videti da se čovek uzdiže do višeg carstva tako što odguruje deo svojih sudrugova dole, u niže carstvo. Mi ćemo gledati kako se ovaj proces nastavlja i ponavlja mnogo puta u sledećim stanjima razvoja. On odgovara osnovnom zakonu razvoja.

Ovde ćemo ponovo, radi veće jasnoće, dati pregled činjenica razvoja na Suncu.

I Sunce je planeta na kojoj se razvija drugo ljudsko stanje svesti, ono spavanje bez snova. Fizičko ljudsko telo se uzdiže do jedne vrste biljnog postojanja kroz izgrađivanje eterskog tela u njemu.

II Ovaj razvoj prolazi kroz sedam podstanja (manjih ciklusa ili krugova):

1. U prvom od ovih ciklusa ponavljaju se razvojna stanja Saturna u odnosu na fizičko telo, u nešto drugačijem obliku.
2. Na kraju PRVOG ciklusa, "Duhovi mudrosti" počinju rad na eterskom telu. Oni izlivaju etersko telo.
3. U sredini DRUOG ciklusa, počinje rad "Duhova kretanja" na ovom telu.
4. U sredini TREĆEG ciklusa, počinje rad I DELOVANJE "Duhova oblika" na etersko telo.
5. Od sredine ČETVRTOG ciklusa nadalje, ovo telo prima sopstvenost kroz "Duhove ličnosti".

6. U međuvremenu, fizičko telo je toliko napredovalo kroz delovanje sila koje su radile na njemu još od ranijih razdoblja da su se kroz njega od ČETVRTOG ciklusa nadalje "Sinovi ognja" mogli uzdići do čovečanstva.

7. U sredini PETOG ciklusa "Sinovi ognja", koji su pre prošli kroz stanje čovečanstva, preduzimaju rad na eterskom telu. U to vreme su "Sinovi Poludana" delatni na fizičkom telu.

8. Oko sredine ŠESTOG ciklusa rad na eterskom telu se prenosi na "Sinove Poludana". Čovek sam radi sada na fizičkom telu.

9. Tokom SEDMOG ciklusa nastaje oživljena monada.

ŽIVOT NA MESECU

U univerzalnoj Mesečevoj eri, koja sledi iza Sunčeve, čovek razvija treće od svojih sedam stanja svesti. Prvo se razvilo tokom sedam Saturnovih ciklusa, drugo tokom Sunčevog razvoja, četvrto je ono koje čovek sada razvija tokom Zemaljskog razdoblja, tri druga će nastati na sledećim planetarna. Stanje svesti Saturnskog čoveka ne može se uporediti ni sa jednim stanjem svesti današnjeg čoveka, jer je ono bilo tuplje od spavanja bez snova, kao ni sa sadašnjom svesti spavajućeg biljnog sveta. A u svim ovim primerima se radi jedino o sličnosti. Bilo bi sasvim pogrešno misliti da se u velikim univerzalnim erama bilo šta ponavlja na potpuno identičan način.

Na taj način treba razumeti ako sada Mesečeva svest bude upoređena s onom koja ima neku sličnost, naime, sa spavanjem ispunjenim snovima. Čovek stiče takozvanu slikovitu svest na Mesecu. Sličnost se sastoji u tome da se u Mesečevoj svesti, kao i u svesti snova, uzdižu SLIKE unutar bića koje imaju određeni odnos sa objektima i bićima spoljnog sveta. Ali te slike nisu slike tih objekata i bića kao u današnjeg čoveka kada je on budan. Slike u snu su eho dnevnih iskustava, ili simbolički izrazi za događaje u okolini onog koji sanja, ili za ono što se događa u unutrašnjosti osobe koja spava.

Lako je dati primer za ova tri tipa iskustva sna. Prvo, svako zna za one snove koji nisu ništa drugo do zbrkane slike više ili manje udaljenih dnevnih iskustava. Primer druge vrste bi bio ako onaj koji sanja misli da doživljava klopavanje voza koji prolazi a onda, kad se probudi, shvati da je to bilo kucanje sata, koji je ležao pored njega, što je on percipirao u svojoj slici u snu. Primer treće vrste je da se nekome čini da je u sobi gde ružne životinje sede na stropu, a kad se probudi iz ovog sna, shvati da se to njegova vlastita glavobolja izrazila na ovaj način. Ako se sada želi steći pojam o Mesečevoj svesti na bazi tako zbrkanih slika u snu, mora se shvatiti daje tu takode prisutan slikoviti karakter, ali da prevladava potpuna pravilnost umesto zbrkanosti i samovoljnosti. Istina je da slike

Mesečeve svesti imaju čak manje sličnosti od slika iz snova sa objektima na koje se odnose, ali s druge strane postoji potpuno **PODUDARANJE** slike i objekta. Sada, u Zemaljskom razvoju, pojam je slika svog objekta, tako je recimo pojam "sto" slika samog stola. To nije slučaj sa Mesečevom svesti. Pretpostavite, na primer da se Mesečev čovek (mesečar) približava objektu koji mu je ugodan ili koristan. Tada u njegovoj duši nastaje obojena slika svetlih tonova; kada mu prilazi nešto štetno ili neugodno, on vidi ružnu, tamnu sliku.

Pojam nije slika, već **SIMBOL** objekta koji mu odgovara na sasvim određen i pravilan način. Zbog toga biće koje ima takve simboličke pojmove može u skladu s njima usmeriti svoj život. Unutrašnji život čovekovog pretka na Mesecu odvijao se tako u slikama koje su imale nepostojan, lebdeći i simboličan karakter, zajednički današnjim snovima, ali koje se razlikuju od ovih snova po svom potpunom pravilnom karakteru.

Osnova za razvoj ove slikovite svesti u čovekovim precima na Mesecu bilo je oblikovanje trećeg člana uz fizičko i etersko telo. Treći član se naziva **ASTRALNO** telo. Međutim, ovo se oblikovanje dogodilo tek u trećem manjem Mesečevom ciklusu (krugu). Prva dva Mesečeva okretaja moraju se gledati samo kao ponavljanje onoga što se dogodilo na Saturnu i Suncu. Ali ovo ponavljanje ne srne se zamisliti kao ponovo odigravanje onih događaja koji su se odigrali na Saturnu i Suncu. Ono što se ponavlja, naime razvoj fizičkog i eterskog tela, u isto je

vreme podvrgnuto takvoj transformaciji da u trećem Mesečevom ciklusu ova dva člana čovekove prirode mogu biti ujedinjena sa astralnim telom, u jedinstvo do kojeg nije moglo doći na Suncu.

U trećem Mesečevem periodu - stvarno proces već počinje oko sredine drugog - "Duhovi kretanja" izlivaju astralni element iz svoje vlastite prirode u ljudsko telo. Za vreme četvrtog ciklusa - od sredine trećeg nadalje - "Duhovi oblika" oblikuju to astralno telo na takav način da njegov oblik, njegova čitava organizacija može razviti unutarne procese. Ovi procesi imaju takode karakter onoga što se sada u životinjama i čoveku naziva instinkt, želja ili požudna priroda. Od sredine četvrtog Mesečevog ciklusa nadalje "Duhovi ličnosti" počinju sa svojim glavnim zadatkom.

U petoj Mesečevoj eri oni ucepljuju u astralno telo sopstvenost, kao što su to radili u prošlim kosmičkim erama u odnosu na fizičko i etersko telo. Ali da bi fizičko i etersko telo, u svojim odnosima, bilo tako napredno da može nositi u sebi nezavisno astralno telo, u naznačeno vreme, to jest, u sredini četvrtog Mesečevog ciklusa, ono se mora najpre dovesti do te tačke tako što će ga oblikovati duhovi u uzastopnim stanjima razvoja. Ovo se odigrava na sledeći način. Fizičko telo do potrebne zrelosti tokom prvog razdoblja (kruga) na Mesecu dovode "Duhovi kretanja", u drugom "Duhovi oblika", u trećem "Duhovi ličnosti", u četvrtom "Sinovi ognja", u petom "Sinovi Poludana".

Tačno rečeno, ovaj rad "Sinova Pokidana" se odvija od sredine četvrtog Mesečevog ciklusa nadalje, tako da u isto vreme kada su "Duhovi ličnosti" zaposleni na astralnom telu, isto je slučaj sa "Sinovima Poludana" u odnosu na fizičko telo. Na etersko telo se odnosi sledeće. Njegove nužne kvalitete ugradili su mu u prvom Mesečevom razdoblju "Duhovi mudrosti", u drugom "Duhovi kretanja", u trećem "Duhovi oblika", u četvrtom "Duhovi ličnosti", a u petom "Sinovi ognja". Tačnije, OVAJ rad "Sinova ognja" se odigrava istodobno sa radom "Duhova ličnosti" na astralnom telu, to jest, oko sredine četvrtog razdoblja na Mesecu nadalje do u peto razdoblje.

Ako se posmatra čitav čovekov predak kako se on razvija u to vreme, tu se mora reći sledeće. Počevši od sredine četvrtog Mesečevog ciklusa, čovek se sastoji od fizičkog tela na kome "Sinovi Poludana" izvršavaju svoj rad, od eterskog tela na kojem "Sinovi ognja" izvršavaju svoj, i na kraju od astralnog tela na kojem "Duhovi ličnosti" izvršavaju svoj.

To da "Sinovi Poludana" rade na fizičkom telu čoveka u ovom periodu razvoja, znači da se oni sada uzdižu na nivo čovečanstva, kao što su to uradili "Duhovi ličnosti" u istom ciklusu na Saturnu i "Sinovi ognja" na Suncu. Mora se zamisliti da "čulne klice" fizičkog tela, koje su se do tog vremena dalje razvile, "Sinovi Poludana" mogu koristiti od sredine četvrtog razdoblja na Mesecu nadalje da bi percipirali spoljne objekte i događaje na Mesecu. Tek na Zemlji čovek će toliko uznapredovati da će od sredine četvrtog ciklusa nadalje, moći koristiti ova čula. S druge strane, oko sredine petog razdoblja na Mesecu, on dospeva na tačku gde se može nesvesno angažovati na fizičkom telu. Kroz tu aktivnost u tuposti svoje svesti on stvara za sebe prvu predispoziciju za klicu onoga što se naziva "Duhovno ja" (MANAS).

Ovo "Duhovni ja" postiže svoj puni razvoj tokom sledećeg razvoja čovečanstva. U svom jedinstvu sa ATMOM "Duhovnim čovekom" i BUDDHIJEM "Životnim duhom", on kasnije stvara viši, duhovni deo čoveka. Kao što su na Saturnu Prestoli ili "Duhovi volje" proželi "Duhovnog čoveka" (Atma), kao što su na Suncu Heruvimi proželi Životni duh (Bud-dhi) sa mudročću, tako sada Serafimi to izvršavaju za "Duhovno ja" (Manas). Oni ga prožimaju i time u nj usaduju sposobnost koja na kasnijim stupnjevima razvoja - na Zemlji - postaje pojmovna sposobnost čoveka pomoću koje on, kao MISAONO biće, može ući u odnos sa svetom koji ga okružuje.

Od sredine šestog razdoblja na Mesecu nadalje, "Životni duh" (Buddhi), od sredine sedmog razdoblja "Duhovni čovek" (Atma), ponovo se pojavljuju, i oni se ujedinjuju sa "Duhovnim ja", tako da je na kraju čitave Mesečeve ere pripremljen "viši čovek". Tada zajedno sa svim što se razvilo na Mesecu, Mesec ulazi u san kroz razdoblje odmora (Pralava), da bi nastavio tok svog razvoja na zemaljskoj planeti.

Dok od sredine petog Mesečevog ciklusa nadalje u šesti, čovek radi na svom fizičkom telu u tuposti, "Sinovi Poludana" su zaposleni na njegovom eterskom telu. Kao što je pokazano, kroz njihov rad na fizičkom telu u prošloj epohi (krugu), oni su sebe pripremili za to da sada mogu zameniti "Sinove ognja" u radu na eterskom telu, a koji od "Duhova ličnosti" preuzimaju rad na astralnom telu. U ovo vreme su se ovi "Duhovi ličnosti" uzdigli do viših sfera.

Rad "Sinova Poludana" na eterskom telu znači da oni povezuju vlastita stanja svesti sa slikama svesti eterskog čoveka (tela). Oni time ugrađuju u te slike RADOST i BOL koje stvari uzrokuju. Na Suncu je scena njihove odgovarajuće aktivnosti još bila samo fizičko telo. Time su radost i bol tamo bili povezani samo sa funkcijama ovog tela i sa NJEGOVIIM stanjima. Sada to postaje drugačije. Radost i bol se vezuju za simbole koji nastaju u eterskom telu. U maglovitoj ljudskoj svesti Sinovi Pokidana tako doživljavaju svet emocija.

TO je isti svet emocija koji će čovek za sebe doživljavati u svojoj Zemaljskoj svesti. U isto vreme su "Sinovi ognja" delatni u astralnom telu. Oni ga osposobljavaju da prenosi aktivne percepcije i osećaj okoline. Radost i bol, takvi kakve su u eterskom telu proizveli "Sinovi Poludana" na upravo opisan način, imaju neaktivni (pasivni) karakter, oni se prikazuju kao neaktivna ogledanja spolnog sveta. Ali ono što "Sinovi ognja" proizvode u astralnom telu jesu žive EMOCIJE, ljubav i mržnja, bes, strah, užas, burna osećanja, instinkti, impulsi, itd. Pošto su "Duhovi ličnosti" (Asure) prethodno ucepili u astralno telo svoju vlastitu prirodu, ove emocije se sada pojavljuju sa karakterom sopstvenosti, odeljenosti.

Sada se mora sebi prikazati kako je u to vreme sastavljen predak čoveka na Mesecu. On ima fizičko telo kroz koje on u tuposti razvija "Duhovni ja" (Manas). On ima etersko telo, kroz koje "Sinovi Poludana" osećaju radost i bol i, na kraju, on poseduje astralno telo koje, kroz "Sinove ognja", pokreću impulsi, emocije, čuvstva. Ali ovim trima članovima Mesečevog čoveka još u potpunosti nedostaje svest, i to objektivna svest. U astralnom telu slike protiču i otiču, a u njima plamte

goreimenovane emocije. Kada se na Zemlji bude pokazala misaona objektivna svest, to astralno telo će biti podređen nosilac ili instrument pojmovnog mišljenja. Međutim, sada se ono razvija u svojoj vlastitoj potpunoj nezavisnosti na Mesecu. U sebi je ono ovde aktivnije, uzburkanije nego kasnije na Zemlji. Ako bismo ga se želili okarakterisati, može se reći da je to životinjski čovek. Kao takav, on je na višem nivou od današnjih životinja na Zemlji. On poseduje životinjske karakteristike na potpuniji način.

U određenom smislu one su divljije i neobuzdanije od današnjih životinjskih osobina. Zbog toga se na ovom stupnju njegovog postojanja čovek može nazvati bićem koje u svojem razvoju stoji između sadašnjih životinja i čoveka. Da je čovek nastavio napredovati pravolinijski duž svog razvojnog puta, on bi postao divlje neobuzdano biće. Razvoj Zemlje prikazuje ublažavanje, obuzdavanje animalnog karaktera u čoveku. To je uzrokovano misaonom svešću.

Ako je, takav kakav se razvio na Suncu, čovek nazvan biljka-čovek, Mesečev čovek se može nazvati životinja-čovek. Da se on može razviti pretpostavlja i to da se okolina takođe menja. Pokazano je da se biljka-čovek na Suncu mogao jedino razviti jer je ustanovljeno nezavisno mineralno carstvo uz carstvo ove biljke-čoveka. Tokom prve dve Mesečeve ere (kruga) ova dva ranija carstva, biljno i mineralno carstvo, ponovo izviru iz tame. Oni se menjaju jedino u tome što oba postaju nešto grublja i gušća. Tokom treće Mesečeve ere ovde se odvaja deo biljnog carstva. On ne sudeluje u prelazu na grublje stanje.

On time pribavlja supstancu iz koje se može oblikovati životinjska priroda čoveka. Ova životinjska priroda je ta koja, u jedinstvu sa više oblikovanim eterskim telom i sa novorazvijenim astralnim telom, proizvodi trostruku prirodu Čoveka kakvu smo ranije opisali. Čitav biljni svet koji se formirao na Suncu, nije se mogao razviti u životinjski. Jer životinjama su potrebne biljke za njihovo postojanje. Biljni svet je baza za životinjski svet. Kao što se Sunčani čovek jedino mogao uzdići u biljku odgurivanjem dela svojih pratilaca dole u grublje mineralno carstvo, tako je sada ovo slučaj sa

životinjskim čovekom na Mesecu. Deo bića koja su na Suncu još imala istu biljnu prirodu kao i on sam, on ostavlja iza sebe na nivou grubljeg biljnog postojanja.

Kao što životinja-čovjek na Mesecu nije poput današnjih životinja, već pre stoji na sredini između sadašnje životinje i sadašnjeg čoveka, tako je i mineral na Mesecu nešto poput biljke. Mesečeve stene nisu kamenje u današnjem smislu: one imaju oživljeni, klijujući, rastući karakter. Slično tome, Mesečeva biljka ima nešto od životinjskog karaktera.

Životinja-čovjek na Mesecu još nema čvrste kosti. Njegov kostur je hrskavičav. Njegova čitava priroda je meka, u poređenju sa onom danas. Otuda je i njegova pokretljivost različita. Njegovo kretanje nije hodanje, već pre skakanje, čak lebdenje. To je tako moglo biti jer Mesec toga vremena nije imao retku, vazдушnu atmosferu poput ove na današnjoj Zemlji, već je njegov omotač bio prilično gušći, čak gušći od današnje vode. Čovjek se pokretao napred i natrag, gore i dole u ovom žitkom elementu. U tom su elementu takođe živeli minerali i čak životinje koje je on apsorbirao za svoju hranu.

U tom elementu je bila čak sadržana snaga koja je kasnije na Zemlji potpuno prenesena u sama bića - snaga oplodivanja. U to vreme čovjek se još nije razvio u o-bliku dva pola, nego samo u jednom. On je bio napravljen iz ovog vodenog zraka. Ali pošto sve na svetu postoji u prelaznim stanjima, u poslednjim Mesečevim periodima već se razvijala dvopolnost kod nekih životinja-ljudi, kao priprema za kasnije stanje na Zemlji.

Šesti i sedmi Mesečev ciklus prikazuju neku vrstu isticanja svih procesa koje smo opisali, ali takođe i razvoj prezrelog stanja, sve dok ne uđe u period odmora (Pralava) da bi iza sna prešli u zemaljsko postojanje.

Razvoj ljudskog astralnog tela je povezan sa određenim kosmičkim procesom koji se takođe ovde mora opisati. Kada se, nakon perioda odmora koji sledi iza kosmičke ere na Suncu, Sunce ponovo budi - izvire iz tame, tada je sve što živi na tako razvijenoj planeti još nastanjuje kao celinu. Ali ovo

ponovo probuđeno Sunce ipak je različito od onoga što je bilo pre. Njegova supstanca nije više skroz naskroz sjajeća, kao što je bila ranije, ona sada ima neke tamne delove. Oni se odvajaju iz homogene mase. Od drugog ciklusa (kruga) nadalje, ovi delovi se pojavljuju sve više i više kao nezavisni član.

Sunčevo telo time postaje poput biokrita. Ono se sastoji od dva tela, jednog prilično većeg i jednog manjeg, koji su međutim još vezani jedno za drugo povezujućom sponom. U trećem ciklusu ova dva tela postaju potpuno odeljena. Sunce i Mesec su sada dva dela - dva tela, i Mesec se okreće oko Sunca po kružnoj putanji. Zajedno sa Mesecom sva bića čiji je razvoj ovde opisan napuštaju Sunce. Razvoj samog astralnog tela se odigrava na odeljenom Mesecu. Kosmički proces koji smo okarak-terisali je preduslov za goreopisani dalji razvoj. Sve dotle dok su bića koja pripadaju čoveku apsorbovala svoje sile iz svog vlastitog sunčanog mesta stanovanja, njihov razvoj nije mogao dostići stanje koje smo opisali. U četvrtom ciklusu (rundi) Mesec je nezavisna planeta, i ono što je opisano, a tiče se tog perioda, odigrava se na toj Mesečevoj planeti. Ovde ćemo ponovo prikazati razvoj Mesečeve planete i njegovih bića u preglednom obliku.

1. Mesec je ona planeta na kojoj čovek razvija slikovitu svest sa njenim simboličkim karakterom.
2. Tokom prva dva ciklusa (kruga) priprema se Mesečev razvoj čoveka kroz neku vrstu ponavljanja Saturnskog i Sunčevog procesa.
3. U trećem ciklusu nastaje ljudsko astralno telo kroz izlivanje "Duhova kretanja".
4. Uporedo sa tim procesom, Mesec se odvaja od ponovo probuđenog jedinstvenog Sunčevog tela i okreće se oko ostatka Sunca. Razvoj bića povezanih sa čovekom sada se odigrava na Mesecu.
5. U četvrtom ciklusu "Sinovi Poludana" nastanjuju ljudsko telo -fizičko - i time se uzdižu do nivoa čovečanstva.

6. "Duhovi ličnosti" (Asure) ucepili su nezavisnost u razvijeno astralno telo.

7. U petom ciklusu čovek počinje raditi u tuposti na svom fizičkom telu. Time se "Duhovno ja" (Manas) pridružuje već postojećoj monadi.

8. U eterskom telu čoveka razvija se neka vrsta radosti i bola tokom Mesečevog postojanja, a koja ima pasivan karakter. U astralnom telu, s druge strane, razvijaju se emocije besa, mržnje, instinkti, čuvstva, itd.

9. Dva bivša carstva, biljno i mineralno carstvo, koja su odgurnuta dole na niži nivo, sada se pridružuju životinjskom carstvu, u kojem u ovom vremenu egzistira čovek.

Idući prema kraju čitave univerzalne ere Mesec se sve više i više približava Suncu, a kada počinje vreme odmora (Pralava) ponovo se njih dvoje ujedinjuju u jednu celinu, koja tada prolazi kroz stanje sna da bi se probudila u novoj univerzalnoj eri, onoj Zemaljskoj.

ŽIVOT NA ZEMLJI

U prošlim je poglavljima pokazano kako su postepeno formirane komponente koje tvore "čovekovu nižu prirodu" - fizičko telo, etersko telo i astralno telo. Takođe je pokazano kako se, s pojavom novog tela, stara tela uvek moraju transformisati tako da mogu postati nosioci i instrumenti jednog kasnije formiranog tela. Napredovanje ljudske svesti takode je povezano s tim napretkom. Sve dok niži čovek ima samo fizičko telo, on poseduje samo krajnje tupu svest, koja nije čak ni ekvivalent sadašnjem spavanju bez snova, iako je za današnjeg čoveka ovo stanje svesti (spavanje bez snova) u stvari "nesvesno".

U vreme kada se pojavljuje etersko telo čovek poseduje samo krajnje tupu svest, sa eterskim telom on dolazi do svesti kakva je danas njegova svest u spavanju bez snova. Sa formiranjem astralnog tela, pojavljuje se slikovita svest, slična ali ne identična sa onom koju danas čovek pripisuje sebi kada sanja.

Četvrto, tekuće stanje svesti zemaljskog čoveka biće sada opisano.

Ovo sadašnje stanje svesti razvija se u četvrtoj velikoj univerzalnoj eri, onoj Zemaljskoj, koja sledi iza prošlih: Saturnove, Sunčane i Mesečeve ere.

Na Saturnu se čovekovo fizičko telo razvijalo u nekoliko stanja. U to vreme ono nije moglo biti nosilac eterskog tela. Etersko telo je pridodato tek tokom Sunčeva razdoblja. Fizičko telo je simultano tako transformisano u uzastopnim Sunčevim ciklusima da je moglo postati nosilac ovog eterskog tela, ili drugim recima, da je etersko telo moglo raditi na fizičkom telu.

Tokom Mesečevog razvoja pridodato je astralno telo, i ponovo su fizičko i etersko telo transformirano na takav način da su mogli pružiti pogodne nosioce i instrumente za astralno telo koje se tada pojavilo. Tako je čovek na Mesecu biće sastavljeno od fizičkog, eterskog i astralnog tela. Kroz etersko telo mu je omogućeno da oseća radost i bol; kroz astralno telo on je biće sa emocijama, besom, mržnjom, ljubavi itd.

Kao što je pokazano, viši duhovi aktivno rade na različitim članovima njegovog bića. Na Mesecu je etersko telo primilo sposobnost za radost i bol kroz "Sinove Poludana", "Sinovi ognja" su usadili emocije u astralno telo.

U isto vreme događalo se nešto drugo tokom tri velika ciklusa na Saturnu, Suncu i Mesecu. Za vreme poslednjeg ciklusa na Saturnu oblikovan je duhovni čovek (Atma) " pomoću "Duhova volje" (Prestoli). Za vreme predposlednjeg Sunčevog ciklusa pridružen mu je "Životni duh (Buddhi) uz pomoć Heruvima. Za vreme trećeg ciklusa od kraja Mesečevog ciklusa, "Duhovno ja" (Manas) sjedinjuje se s dva druga uz pomoć Serafima. Tako su stvarno formirana dva čovekova porekla za vreme ova tri velika ciklusa: nižeg čoveka, koji se sastoji od fizičkog, eterskog i astralnog tela, i od višeg čoveka koji se sastoji od "Duhovnog čoveka" (Atma), "Životnog duha" (Buddhi) i "Duhovnog ja" (Manas). Niža i viša priroda čoveka slede na početku odvojene puteve. Smisao zemaljskog razvoja jeste taj da udruži ova dva odvojena čovekova porekla.

Ali najpre, nakon sedmog malog ciklusa, celo Mesečevo postojanje ulazi u neku vrstu spavajućeg stanja (Pralava). Time sve zajedno postaje izmešano, takoreći u homogenu masu. Sunce i Mesec, koji su takode bili odvojeni u poslednjem velikom ciklusu, ponovo se sjedinjuju tokom poslednjih Mesečevih ciklusa.

Kada sve ponovo izroni iz spavajućeg stanja mora najpre ponoviti u njihovim osnovama Saturnsko stanje tokom prvog malog ciklusa, Sunčevo stanje za vreme drugog, i Mesečev ciklus za vreme trećeg. Za vreme ovog trećeg ciklusa bića na Mesecu, koji se ponovo odvojio od Sunca, opet poprimaju približno iste oblike postojanja koje su već imali na Mesecu. Tu je niži čovek, biće u sredini između današnjeg čoveka i životinje, biljke stoje u sredini između životinjskih i biljnih priroda današnjice, a minerali su tek na pola svog današnjeg beživotnog karaktera, dok su u ostatku još napola biljke.

Za vreme druge polovine ovog trećeg ciklusa, priprema se već nešto drugo. Minerali ogrubljuju, biljke postepeno gube životinjski karakter u svojoj senzibilnosti, a iz jedinstvene vrste životinje-čoveka razvijaju se dva dela. Jedan od ovih ostaje na nivou animalnosti, dok je drugi podvrgnut podeli astralnog tela u dva dela. Astralni deo se deli na niži deo, koji nastavlja da bude nosilac emocija, i viši deo, koji stiče određenu nezavisnost, tako da on može imati neku vrstu prevlasti nad nižim članovima, nad fizičkim, eterskim i nižim astralnim telom. Sada se "Duhovi ličnosti" povezuju sa ovim višim astralnim telom i usađuju u njega upravo onakvu nezavisnost kakvu smo već spominjali i s tim takode sebičnost.

"Sinovi ognja" sada izvode rad samo u nižim delovima ljudskog astralnog tela, dok su u eterskom telu aktivni "Sinovi Poludana", a u fizičkom telu počinje svoj rad ono moćno biće koje se može opisati kao stvarni čovekov predak. To je isto moćno biće koje je oblikovalo "Duhovnog čoveka" (Atmu) pomoću Prestola na Saturnu, "Životni duh" (Buddhi) pomoću Heruvima na Suncu i "Duhovno ja" (Manas) zajedno sa Serafimima na Mesecu.

Ali to se sada menja. Prestoli, Heruvimi i Serafimi se uzdižu do viših sfera a viši čovek sada prima pomoć od duhova mudrosti, kretanja i oblika. Oni su sada sjedinjeni sa "Duhovnim ja", "Životnim duhom" i "Duhovnim čovekom" (sa Manas, Buddhhi i Atma). Pomoću ovih bića ljudsko snažno biće gore okarakterisano, razvija svoje fizičko telo tokom druge polovine trećeg zemaljskog ciklusa. Ovde na najznačajniji način deluju "Duhovi oblika".

Oni formiraju ljudsko fizičko telo već tako da ono postaje neka vrsta preteče kasnijeg ljudskog tela u četvrtom ciklusu (sadašnjeg ili četvrtog kruga).

U astralnom telu životinjskih bića koja su ostavljena iza, ostaju isključivo "Sinovi ognja", a u eterskom telu biljaka "Sinovi Poludana". S druge strane, "Duhovi oblika" sudeluju u transformisanju mineralnog carstva. Oni ga otvrdnjavaju, to jest usađuju krute i fiksirane oblike u njega.

Međutim, ne srne se pomisliti da je sfera aktivnosti pomenutih duhova ograničena samo na ono što je okarakterisano. Uvek se spominje samo glavno usmerenje njihovih aktivnosti. Na podređeni način sva duhovna bića sudeluju svugde. Tako u naznačeno vreme "Duhovi oblika" takođe moraju obavljati određene funkcije u fizičkim biljnim i životinjskim telima, itd.

Nakon što se sve ovo dogodilo, oko kraja trećeg zemaljskog ciklusa sva bića - uključujući Sunce i Mesec - ponovo postaju ujedinjeni i tada prolazimo kroz kraće razdoblje stanja spavanja (mala Pralava; kod Tilaka Pralava znači Potop). U to je vreme sve ponovo jednolika masa (Haos), a na kraju ovog stanja počinje zemaljski ciklus u kojem smo mi sada.

Na početku, sve što je već bilo pre u mineralnom, biljnom, životinjskom i ljudskom carstvu, počinje da se odeljuje iz jednolike mase u obliku klice. Najpre kao nezavisne klice mogu ponovo izroniti samo oni ljudski preci na čijim su višim astralnim telima radili "Duhovi ličnosti" u prošlom malom ciklusu. Sva druga bića mineralnog, biljnog i životinjskog carstva ovde još ne stižu nezavisno postojanje. Na ovom stupnju sve je još u tom visokom duhovnom stanju koje se naziva "bezoblično" ili ARUPA stanje.

U sadašnjem stanju razvoja, jedino su najviše ljudske misli - na primer, matematički i moralni ideali - istkane iz te supstance koja je svojstvena svim bićima u stanju koje opisujemo. Ono što je niže od ovih ljudskih predaka jedino se može pojaviti kao aktivnost u visim bićima. Životinje postoje jedino kao stanje svesti "Sinova ognja", biljke kao stanje svesti "Sinova Poludana".

Minerali imaju dvostruko postojanje u mislima. Oni prvo postoje kao misaone klice u gorepomenutim ljudskim precima, a zatim kao misli u svesti "Duhova oblika". U svesti takode postoji "Viši čovek" ("Duhovni čovek", "Životni duh" i "Duhovno ja"), u svesti Duhova oblika.

Sada se sve pojavljuje po stupnjevima zgušnjavanja. Ali na sledećem stupnju gustoća još nije premašila gustoću misli. Međutim, u ovom stanju mogu izroniti životinjska bića koja potiču iz prošlog ciklusa. Oni se odeljuju iz svesti "Sinova ognja" i postaju nezavisna misaona bića. Ovo stanje se naziva "oblikovano" ili RUPA stanje. Čovek napreduje u njemu onoliko koliko su "Duhovi oblika" njegovo prethodno bezoblično, nezavisno misaono telo odenuli u telo grublje, formirane misaone supstance. Životinje kao nezavisna bića sastoje se ovde isključivo od te supstance.

Sada se odigrava dalje zgušnjavanje. Stanje koje se sada stiče može se uporediti s onim iz kojeg su istkani pojmovi snolike, slikovite svesti. Ovo se naziva "astralno" stanje. Ljudski predak napreduje dalje. Uz druge dve komponente, njegovo biće prima telo koje se sastoji od upravo okarakterisane supstance. On sada prima unutrašnju bezobličnu jezgru bića, misaono telo i astralno telo. Životinje primaju slično astralno telo, a biljke izvire iz svesti "Sinova Pokidana" kao nezavisna astralna bića.

U daljem toku razvoja sada napreduje zgušnjavanje do onog stanja koje se naziva fizičko. Prvo se tu radi o najprofinjenijem fizičkom stanju, o najprofinjenijem eteru. Od "Duhova oblika" ljudski predak prima najprofinjenije etersko telo kao dodatak njegovim ranijim komponentama. Ono se sastoji od bezoblične misaone jezgre, oblikovanog misaonog tela, astralnog tela i eterskog tela. Životinje imaju oblikovano misaono telo,

astralno telo i etersko telo, a minerali ovde prvo izvire kao nezavisni eterski oblici.

Na ovom stanju razvoja radi se o četiri carstva: mineralnom, biljnom, životinjskom i ljudskom carstvu. Međutim, uz ova carstva, u toku razvoja sve do ove tačke nastaju i tri druga carstva. U vreme kada se životinje odvajaju od "Sinova ognja" na misaonom stupnju (Rupa stupanj), "Duhovi ličnosti" takode izdvajaju određena bića iz sebe. Ona se sastoje od neodređene misaone supstance koja se skuplja zajedno, rastapajući se na način sličan oblaku, i tako teče okolo. O njima se ne može govoriti kao o nezavisnim ličnostima, bićima, nego samo kao o nepravilnoj, opštoj masi. Ovo je prvo elementarno carstvo. Na astralnom stupnju se nešto slično odvaja iz "Sinova ognja".

Ono se sastoji od senovitih slika ili fantoma koji su slični pojmovima snolike slikovite svesti. Oni tvore drugo elementarno carstvo. Na početku fizičkog carstva - stanja, izdvajaju se na kraju iz "Sinova Poludana" neodređena bića, poput slika. Ona takode nemaju nikakve nezavisnosti, ali mogu manifestovati sile koje su slične čuvstvima i emocijama ljudi i životinja. Ove zavisne, zujajuće emocije tvore treće elementarno carstvo. Kod bića koja su obdarena snolikom vidovitom svešču, ili svesnom slikovitom svešču, ove kreacije trećeg elementarnog carstva mogu se percipirati kao preplavljujuće svetlo, kao pahuljice boja, kao ukus, miris, kao različiti tonovi i zvukovi. Ali sve takve percepcije moraju se zamisliti kao da su fantomi, poput fantoma.

Mora se zato predstaviti da Zemlja, kada se zgušnjava kao profinjeno etersko telo iz svog astralnog preteče, postaje konglomerat eterske mineralne osnovne mase i eterskih biljnih, životinjskih i ljudskih bića. Stvorenja tri elementarna carstva ispunjavaju međuprostore i takode prožimaju druga bića. Ovu Zemlju nastanjuju viša duhovna bića, koja su, na najrazličitije načine, aktivna u spomenutim carstvima. Ona tvore duhovno zajedništvo, takoreći, duhovno stanje, a njihovo mesto stanovanja i njihovo polje delovanja je Zemlja, koju ona nose sa sobom kao što puž nosi svoju kućicu.

U svemu tome mora se imati na umu da je ono što je danas odvojeno od Zemlje kao Sunce i Mesec, tada još potpuno ujedinjeno sa Zemljom. Tek se kasnije oba nebeska tela odvajaju od Zemlje. "Viši čovek" ("Duhovni čovek", "Životni duh", "Duhovno ja" (Atma, Buddhi, Manas) nema još nikakve nezavisnosti na ovom stupnju. Kao što je ljudska ruka vezana za ljudski organizam kao zavisan član.

Prethodno smo govorili o oblikovanju Zemlje do početka njenog fizičkog stanja. U onome što sledi, pokazaćemo kako se sve u ovom stanju dalje razvija. Prethodni razvoj će tada preći u ono što je već bilo rečeno u prethodnim poglavljima Akaša hronike o napretku Zemlje.

Takva stanja razvoja kao ona koja smo ovde spomenuli kao bezoblično, oblikovano, astralno i fizičko stanje, koja tako tvore razlike u manjem ciklusu (krugu), nazivaju se u teozofskim tekstovima "kugle". U tom smislu se takode govori o Arupa, Rupa, astralnoj i fizičkog kugli. Neki su takvo određivanje smatrali za netačno. Ali ovde nećemo dalje pričati o stvarima nomenklature. Zaista, nije to ono što je važno, već su to same stvari. Bolje je nastojati opisati stvari koliko je to moguće bolje nego previše brinuti o imenima. Ona moraju posle svega UVEK biti netačna u određenom smislu. Jer činjenicama duhovnog sveta moraju se dati imena koja su došla iz sveta čula, i zbog toga se može govoriti jedino putem sličnosti.

Opis razvoja čovekovog sveta je doveden do tačke na kojoj Zemlja stiže na početak svog fizičkog zgušnjavanja. Sada se treba predočiti stanje razvoja ovog čovekovog sveta na tom stupnju. Ono što se kasnije pojavljuje kao Sunce, Mesec i Zemlja još je ujedinjeno u jednom jedinom telu. Ovo telo poseduje samo profinjenu eteričnu materiju. Jedino unutar ove materije postoje bića koja će se kasnije pojaviti kao ljudi, životinje, biljke i minerali. Za dalji napredak razvoja ovo jedno nebesko telo mora se najpre razdeliti u dva, od kojih jedno kasnije postaje Sunce, dok drugo sadrži kasniju Zemlju i kasniji Mesec u još sjedinjenom obliku.

Tek kasnije se odvija proces podele u ovom drugom nebeskom telu, ono što postaje današnji Mesec je izbačeno, a Zemlja ostaje samo kao mesto obitavanja čoveka i njegovih pratećih stvorenja.

Studentima uobičajene teozofske literature treba da bude jasno da se podela JEDNOG nebeskog tela u dva, odigrala u periodu u koji ova literatura smešta razvoj takozvane druge glavne ljudske rase. Ljudski preci ove rase su opisani kao oblici sa profinjenim eterskim telima. Ali ne sme se pomisliti da su se oni mogli razvijati na našoj današnjoj Zemlji nakon što se ona već odvojila od Sunca i izbacila Mesec. Nakon ovog odeljivanja, takva eterska tela nisu više bila moguća.

Ako se sledi razvoj čovečanstva u tom ciklusu do kojeg je sada došlo naše opisivanje, i koje nas vodi do sadašnjice, postaje se svestan niza glavnih stanja, od kojih je ovo naše tekuće, peto. Prethodna izlaganja iz Akaša hronike već su govorila o tim stanjima. Ovde ćemo samo ponoviti ono što je nužno za dalje produbljivanje diskusije.

Prvo glavno stanje prikazuje ljudske pretke kao visokoprofinjena eterička bića. Obična teozofska literatura u neku ruku netačno naziva ova bića prvom glavnom rasom. Ovo stanje se u osnovi nastavlja tokom druge epohe, u koju ova literatura smešta drugu glavnu rasu. Do ovog stanja razvoja Sunce, Mesec i Zemlja još su jedno nebesko telo. Sada se Sunce odvaja kao nezavisno nebesko telo. Ono time uzima sa Zemlje, koja je još sjedinjena sa Mesecom, sve one sile kroz koje su se ljudski preci mogli održati u svom eteričnom stanju. Sa odvajanjem Sunca dolazi do zgušnjavanja ljudskih oblika i oblika čovekovih pratećih stvorenja.

Ova stvorenja se moraju sada prilagoditi svom novom mestu stanovanja.

Ali to nikako nisu same materijalne sile koje su određene sa ovog mesta stanovanja. Duhovna bića, o kojima je rečeno da formiraju duhovno zajedništvo na JEDNOM nebeskom telu koje smo opisali, takođe odlaze u isto vreme. Njihovo postojanje ostaje intimnije povezano sa Suncem nego sa nebeskim telom koje je Sunce odgurnulo iz sebe. Da su ova bića ostala

sjedinjena sa silama koje se kasnije razvijaju na Zemlji i na Mesecu, ona sama se ne bi mogla dalje razvijati do svojih odgovarajućih nivoa. Njima je trebalo novo boravište za dalji razvoj. To im je pružilo Sunce nakon što je - takoreći - sebe očistilo od zemaljskih i mesečevih sila. Na stupnju na kojem su sada ova bića, ona su mogli delovati na zemaljske i mesečeve sile samo izvana, sa Sunca.

Može se videti razlog za opisano odeljivanje. Do ovog vremena, određena bića koja su viša od čoveka prošla su kroz svoj razvoj na JEDNOM gore karakteriziranom nebeskom telu i ona sada kao svoje pravo traže deo njega za sebe, a ostatak ostavljaju čoveku i njegovim pratećim stvorenjima. Posledica odvajanja Sunca bio je radikalni preokret u razvoju čoveka i njegovih pratećih stvorenja. Oni su pali sa višeg postojanja na niže. Oni su na to bili primorani, jer su izgubili neposrednu povezanost sa ovim višim bićima. Oni bi se našli potpuno u slepoj ulici kada je reč o njihovom vlastitom razvoju da se nisu desili drugi univerzalni događaji, kroz koje je nanovo stimulisan progres i usmeren razvoj u sasvim drugačije kanale.

Sa silama koje su sada ujedinjene u odvojenom Mesecu, a koje su u to vreme bile još unutar Zemlje, bio je nemoguć dalji napredak. Današnje čovečanstvo ne bi moglo nastati sa takvim silama, već bi, umesto toga, opstala samo neka vrsta bića u kojima bi se emocije besa, mržnje, itd., koje su se razvile tokom trećeg velikog ciklusa Mesečevog postojanja, narasle do tačke neumerenosti i animalnosti.

Tokom određenog perioda, to je u stvari i bio slučaj. Neposredna posledica odvajanja Sunca bila je nastanak trećeg glavnog stanja čovekovih predaka, koje se u teozofskoj literaturi označava kao treća glavna rasa, Lemurska. Ponovo, oznaka "rasa" za ovo stanje razvoja nije naročito srećna. Jer, u stvarnom smislu, ljudski preci toga vremena ne mogu se uporediti sa onim što se danas označuje kao "rasa".

Treba u potpunosti pojasniti činjenica da su evolucionarni oblici udaljene prošlosti i budućnosti tako potpuno različiti od ovih današnjih, da naši današnji nazivi mogu jedino služiti kao

provizorni, a uistinu gube sve značenje u odnosu na ove udaljene epohe.

Stvarno, može se tek početi govoriti o "rasama" u vezi sa razvojem dostignutim u drugoj trećini trećeg glavnog stanja koje je gore identifikovano (Lemursko). Tek tada se formira ono što se danas naziva "rasa". Ovaj rasni karakter je sadržan u periodu atlantskog razvoja i dalje u naše vreme petog glavnog stanja. Ali već na kraju naše pete ere, reč "rasa" ponovo će, izgubiti svaki smisao. U budućnosti čovečanstvo će biti podeljeno na delove koje će biti nemoguće označavati kao "rase". U ovom pogledu, obična teozofska literatura je izazvala mnogo zbrke.

To je naročito učinjeno Sinetovim "Ezoterijskim budizmom", knjigom koja, s druge strane, ima veliku zaslugu što je prva koja je popularisala teozofski pogled na svet u poslednje vreme. U toj knjizi je opisan univerzalni razvoj kao da se, kroz kosmičke cikluse, "rase" uvek nanovo ponavljaju na isti način. Ali to nikako nije slučaj. Ono što zaslužuje da se nazove "rasa" takode nastaje i propada. Izraz "rasa" treba koristiti samo za određeno razdoblje u razvoju čovečanstva. Pre i posle toga postoje evolucionarni oblici koji su nešto potpuno drugačiji od "rasa".

Jedino zbog toga što pravo dešifriranje Akaša hronike potpuno ovlašćuje čoveka da načini takvu primedbu, mi smo sebi dopustili da to ovde napravimo. U ovome, onaj koji dešifruje zna da je on sam u potpunom skladu sa pravim okultnim istraživanjima. Inače se njemu nikada ne bi dogodilo to da prigovori protiv zaslužnih knjiga teozofske literature. On bi takode mogao napraviti stvarno sasvim površnu primedbu da nadahnuća velikih učitelja koji su spomenuti u "Ezoterijskom budizmu" nisu suprotna onome stoje ovde napisano, ali taj nesporazum je nastao jedino zbog toga stoje autor te knjige promenio poredak mudrosti ovih nadahnuća, koja se teško, na svoj vlastiti način izražavaju u modernom svakodnevnom ljudskom jeziku.

Treće glavno stanje razvoja čovečanstva prikazuje se kao ono u kojem najpre nastaju "rase". Do tog događaja je došlo

odvajanjem Meseca od Zemlje. Ovo odvajanje je praćeno poćecima dvopolnosti. U opisima iz Akaša hronike više puta se ukazuje na ovo stanje razvoja ćovećanstva. Kad se Zemlja, još sjedinjena sa Mesecom, odvojila od Sunca, muški i ženski polovi još nisu postojali unutar ćovećanstva. Svako ljudsko biće je bilo sastavljeno od dva pola unutar svog, još visokoprofinjenog te^a.

Međutim, mora se zapamtiti da su „ovi“ dvopolni ljudski preci bili na niskom nivou razvoja u poređenju sa današnjim ćovekom. (Sveti Anđeo ćuvar je dvopolno biće i to na nivou biljke. Zato mu se mora dugo i usrdno govoriti - prizivati ga da bi izrastao unutar bića.) Niži impulsi su delovali sa neizmernom energijom, a ništa od duhovnog razvoja još nije postojalo. Da je duhovni razvoj stimulisan i da su time niži impulsi limitirani unutar odrećdenih granica, to je povezano s ćinjenicom da je, u isto vreme u kojem su se Zemlja i Mesec razdvojili, Zemlja došla u sferu uticaja drugih nebeskih tela. Ovaj ekstremno zajednićki rad Zemlje sa drugim nebeskim telima, njeno susretanje sa stranim planetarna u vreme koje teozofska literatura naziva Lemursko, biće razmotreni u sledećem poglavlju Akaša Hronike.

Isti tok razvoja biće opisan još jednom, ali sa drugaćije taćke gledišta. To se radi iz sasvim odrećdenih razloga. Nikada nije na odmet gledati na istine o višim svetovima sa više aspekata. Treba shvatiti da je sa bilo kojeg aspekta moguće dati samo najgrublju skicu. A kada se gleda na istu stvar sa najrazlićitijih aspekata, dojmovi koji se primaju na ovaj naćin će tek postepeno nadopuniti jedan drugog da bi tvorili jednu življu SLIKU. Samo takve slike, a ne suvi, shematski pojmovi, mogu pomoći ćoveku koji želi prodreti u više svetove. Sto su slike življe i obojenije, to se ćovek moće više nadati priblićavanju višoj stvarnosti.

Oćito je da su upravo slike iz viših svetova one koje danas dovode do sumnji. Osoba je sasvim zadovoljna ako joj se daju pojmovne sheme i klasifikacije - sa što je moguće više imena - Devahana - razvoja planeta, itd., ali njoj postaje teško kada se neko usudi opisati natćulne svetove kao što putnik opisuje pejzaže Južne Amerike. Ipak, treba shvatiti da se samo kroz

sveže, žive slike čoveku daje nešto korisno, a ne kroz mrtve sheme i imena.

ČETVOROSTRUKI ZEMALJSKI ČOVEK

U ovom opisivanju uzećemo čoveka za našu polaznu tačku. Pošto on živi na Zemlji, današnji čovek se sastoji od fizičkog tela, eterskog ili životnog tela, astralnog tela i Ja. Ova četvorostruka ljudska priroda ima u sebi dispozicije za viši razvoj. Ja, svojom vlastitom inicijativom transformira "niža" tela, i time inkorporira u njih više delove ljudske prirode. Oplemenjivanjem i pročišćavanjem astralnog tela Ja izaziva razvoj "Duhovnog Ja" (Manas), transformacija eterskog ili životnog tela stvara "Životni duh" (Buddhi), a transformacija fizičkog tela stvara pravog "Duhovnog čoveka" (Atma).

Transformacija astralnog tela je u punom napretku u sadašnjem periodu zemaljskog razvoja, dok svesno pretvaranje eterskog i fizičkog tela pripadaju kasnijim vremenima, sada je ono započelo samo među iniciranima - onima koji su obučeni u duhovnoj nauci i njihovim iniciranima. Ovo trostruko pretvaranje čoveka je svesno, pre njega su bila manje ili više nesvesna za vreme prošlog razvoja Zemlje. U ovom nesvesnom pretvaranju astralnog, eterskog i fizičkog tela treba tražiti početak čulne duše, razumske duše i duše svesti.

Mora se sada pojasniti koje je od tri čovekova tela (fizičko, etersko i astralno telo) na svoj način najsavršenije. Može se lako doći u napast da se fizičko telo posmatra kao najniže i zbog toga najmanje savršeno. Međutim, to bi bilo pogrešno. Istina je da će astralno i etersko telo u budućnosti postići visok stupanj savršenosti, ali sada je fizičko telo savršeniije, NA SVOJ NAČIN, nego što su ona na njihov. Samo zbog toga što čovek ima ovo fizičko telo zajedno sa najnižim prirodnim carstvom na Zemlji, mineralnim carstvom, moguće je da dođe do pomenute greške. Jer čovek ima etersko telo zajedno sa višim biljnim carstvom, a astralno telo sa životinjskim carstvom.

Sada je istina da je čovekovo fizičko telo sastavljeno od istih supstanci i sila koje postoje u širem mineralnom carstvu, ali način na koji ove supstance i sile deluju međusobno u

Ljudskom telu jeste izraz mudrosti i savršenstva u strukturi. Čovek će se uskoro uveriti u istinu ove izjave ako se upusti u studiranje te strukture, ne samo sa suvim intelektom već sa svojom celom osećajnom dušom. Može se uzeti bilo koji deo fizičkog tela kao predmet posmatranja, na primer, najviši deo gornje bedrene kosti. To nije amorfn masa supstance, već je ona pre spojena zajedno na najumetničkiji način, iz sićušnih greda koje idu u različitim smerovima. Niti jedna moderna inženjerska veština ne bi mogla sastaviti most ili nešto slično sa takvom mudrošću. Danas su takve stari još izvan dosega najsavršenije ljudske mudrosti.

Kost je konstruisana na ovaj mudri način tako da se kroz razmeštaj ovih malih greda, može postići potrebna sposobnost za nošenje i podršku ljudskog torza sa najmanjom količinom supstance. Najmanja količina materije se koristi da bi se postigao najveći mogući efekat u terminima sile. Ispred takvog majstorskog dela prirodne arhitekture može se samo ostati bez daha u divljenju. Ništa manje ne može biti divljenje čudesnoj strukturi ljudskog mozga ili srca, ili sveukupnosti ljudskog fizičkog tela. Treba se sa tim uporediti stupanj savršenstva koje je, na primer, astralno telo postiglo na sadašnjem stupnju razvoja čovečanstva.

Astralno telo je nosilac ugone i neugode, čuvstva, impulsa, želja itd. Ali ono što napada ovo astralno telo jeste ono što se čini protiv mudrog uređenja fizičkog tela! Veliki deo stimulanata koje čovek uzima su otrovi za srce. Iz ovog se može videti da se aktivnost koju stvara fizička struktura srca nastavlja na mudriji način od aktivnosti astralnog tela, koje se čak protivi ovoj mudrosti. Istina je da će astralno telo u budućnosti napredovati do više mudrosti, sada, međutim, ono nije onako savršeno na SVOJ NAČIN kao što je to fizičko telo. Može se pokazati da je nešto slično istina i za etersko telo i takode za Ja, ono biće koje se iz trenutka u trenutak mora, tapkajući u mraku, boriti i kročiti prema mudrosti kroz grešku i iluziju.

Ako se uporede nivoi savršenstva delova ljudskog bića, lako će se otkriti da je sada fizičko telo na svoj način najsavršenije, da je etersko telo manje savršeno, astralno telo još manje, a daje

na svoj način sada najmanje savršen deo čoveka - Ja. To je posledica činjenice da je tokom planetarnog razvoja ljudskog boravišta najduže rađeno na fizičkom telu čoveka. Ono što čovek danas nosi kao svoje fizičko telo živelo je kroz sva razvojna stanja Saturna, Sunca, Meseca, Zemlje, sve do sadašnjeg zemaljskog stanja. Sve sile ovih planetarnih tela su jedne za drugima radile na ovom telu, tako da je ono postepeno moglo postići svoj sadašnji stupanj savršenstva. Ono je tako NAJSTARIJI deo sadašnjeg ljudskog bića.

Etersko telo. kakvo se sada pojavljuje u čoveku, nije uopšte postojalo tokom Saturnovog razdoblja. Ono je dodato tek tokom Sunčevog razvoja. Zbog toga sile četiri planetarna tela nisu na njemu radile kao na fizičkom telu, nego su samo tri radile, naime, Sunčeve, Mesečeve i Zemaljske. Zbog toga tek u budućem periodu razvoja ono može postati na svoj način tako savršeno kao što je sada fizičko telo. Astralno telo se pridružilo fizičkom i eterskom telu tek tokom Mesečevog razdoblja, a Ja je to uradilo tek za vreme Zemaljskog razdoblja.

Mora se sebi predočiti da je fizičko ljudsko telo postiglo određeni stupanj svog razvoja na Saturnu, i da je ovaj razvoj prenesen dalje na Sunce na takav način da je od tog vremena fizičko telo moglo postati nosilac eterskog tela. Na Saturnu je ovo fizičko telo dostiglo tačku gde je postojalo kao jedan, ekstremno kompleksan mehanizam, kojim međutim u sebi nije imao ništa od života.

Komplikovanost njegove strukture na kraju je uzrokovala njegovu dezintegraciju. Jer, ta komplikovanost je došla do tog stupnja da se to fizičko telo nije više moglo održavati pomoću samih mineralnih sila koje su delovale u njemu. Kroz ovaj kolaps ljudskog tela došlo je do propadanja Saturna. Od sadašnjih prirodnih carstava, mineralnog, biljnog, životinjskog i ljudskog carstva, Saturn je imao jedino ovo poslednje. Ono što danas poznajemo kao životinje, biljke i minerale još nije postojalo na Saturnu. Od sadašnja četiri prirodna carstva, postojao je na tom nebeskom telu jedino čovek u svom fizičkom telu, a to fizičko telo je bilo u stvari jedna vrsta komplikovanog minerala. Druga carstva su nastala na sledećim

nebeskim telima jer nisu sva bića mogla postići razvoj u svoj punoći.

Takođe samo deo ljudskih tela koja su se razvijala na Saturnu postigao puni Saturnov cilj. Ona ljudska tela koja su postigla taj cilj bila su probuđena, takoreći, do novog postojanja u svom starom obliku tokom Sunčevog perioda, a ovaj oblik je prožet eterskim telom. Oni su se time razvili do višeg nivoa savršenstva. Oni su postali neka vrsta biljki-ljudi. Onaj deo ljudskih tela, međutim, koji nije mogao postići pun cilj razvoja na Saturnu morao je nastaviti tokom Sunčevog razdoblja ono što prethodno nije završio, ali pod sraz-merno nepogodnijim uslovima od onih koji su postojali za OVAJ razvoj na Saturnu. Oni su zbog toga pali iza onog dela koji je postigao puni cilj na Saturnu. Tako je na Suncu nastalo drugo prirodno carstvo uz ljudsko carstvo.

Bilo bi pogrešno verovati da su se svi organi u sadašnjem ljudskom telu već počeli razvijati na Saturnu. To nije slučaj. Može se reći posebno za čulne organe u ljudskom telu da su oni ti koji imaju svoj začetak u to drevno vreme. Prvi rudimenti ušiju, očiju itd. imaju tako rani začetak; ti rudimenti koji su formirani na Saturnu su, nekako na isti način kao "beživotni kristali", sada formirani na Zemlji; odgovarajući organi su tada postigli svoj sadašnji oblik ponovnim transformisanjem u smislu većeg savršenstva u svakom od sledećih planetarnih stanja - razdoblja. Na Saturnu su oni bili fizički instrumenti, i ništa više. Na

Suncu su transformirani zbog toga što ih je proželo etersko ili životno telo. Oni su time uvedeni u životni proces. Oni su postali OŽIVLJENI fizički instrumenti. Njima su dodati oni delovi ljudskog fizičkog tela koji se ne mogu uopšte razviti osim pod uticajem eterskog tela, organi rasta, hranjenja i reprodukcije. Naravno da prvi rudimenti ovih organa, kao oni što su se razvili na Suncu, takođe nisu ni nalik po savršenstvu obliku koji danas imaju.

Najviši organi koje je ljudsko telo u to vreme steklo kroz interakciju fizičkog tela i eterskog tela bili su oni koji su se sada razvili u ŽLEZDE. Fizičko ljudsko telo na Suncu je tako

sistem žlezda, u koje su utisnuti čulni organi na odgovarajućem nivou razvoja.

Razvoj se nastavio na Mesecu. Fizičkom i eterskom telu dodato je astralno telo. Time je integrisan prvi rudiment nervnog sistema u žlezdano-čulno telo. Može se videti da fizičko ljudsko telo postaje sve više i više komplikovano u uzastopnim planetarnim razvojnim periodima. Na Mesecu je ono sastavljeno od živaca, žlezda i čula. Čula imaju iza sebe dvostruki proces transformisanja i usavršavanja, dok su živci na svom prvom stupnju. Ako se gleda na Mesečevog čoveka kao celinu, on se sastoji od tri dela: fizičkog, eterskog i astralnog tela. Fizičko telo je trodelno: NJEGOVA podela je rezultat rada Saturnovih, Sunčevih i Mesečevih sila. Etersko telo je samo dvodelno. Ono u sebi ima samo posledicu rada Sunca i Meseca, a astralno telo je jednodelno. Samo su Mesečeve sile radile na njemu.

Kroz upijanje astralnog tela na Mesecu, čovek je postao sposoban za Život oseta za određenu unutrašnjost. Unutar ovog astralnog tela on može tvoriti SLIKE onog što se odvija u njegovoj okolini. Ove slike se u određenom pogledu mogu uporediti sa snolikim slikama sadašnje ljudske svesti, ali su one življe, obojenije i, što je najvažnije, one su povezane sa događajima spolnog sveta, dok sadašnje snolike slike samo predstavljaju eho dnevnog života ili su inače NEJASNA odslikavanja unutrašnjih ili spoljašnjih događaja. Slike Mesečeve svesti su potpuno odgovarale onome s čime su spolja bile povezane.

Pretpostavite, recimo, da se Mesečev čovek, takav kakav je upravo okarakterisan, približio drugom Mesečevom biću. Istina je da on njega nije mogao percipirati kao prostorni objekat, jer je to postalo moguće tek u čovekovoј zemaljskoј svesti; ali unutar astralnog tela nastala bi slika koja je svojom bojom i oblikom sasvim tačno izražavala da li je drugo biće sklono ili nesklono ovom Mesečevom čoveku, da li je ono za njega korisno ili opasno. Kao rezultat, Mesečev čovek je mogao ravnati svoje ponašanje potpuno u skladu sa slikama koje su nastale u njegovoj slikovitoј svesti. Te slike su bile za njega potpuno sredstvo orijentacije. Fizički instrument koji je

astralnom telu bio potreban da bi ušlo u odnos sa nižim prirodnim carstvima bio je nervni sistem, integrisan u fizičko telo.

Da bi bila moguća ovde opisana transformacija čoveka za vreme Mesečevog perioda, bila je potrebna pomoć velikog univerzalnog događaja. Integracija astralnog tela, i s njim povezani razvoj nervnog sistema u fizičkom telu jedino je omogućen činjenicom da se ono što je prvo bilo JEDNO telo, Sunce, podelilo u DVA - u Sunce i Mesec.

Sunce je napredovalo do stanja zvezde stajačice, a Mesec je ostao planeta - što je i Sunce bilo - i počeo se okretati oko Sunca, od kojeg se odvojio. Kroz to se odigrala značajna transformacija u svemu što je živelo na Suncu i Mesecu. Ovde ćemo za trenutak slediti ovaj proces transformacije samo onoliko koliko se on tiče života na Mesecu. Čovek, koji se sastoji od fizičkog i astralnog tela ostao je ujedinjen sa Mesecom kada se on odelio od Sunca. On je time ušao u potpuno nove uslove postojanja. Jer, Mesec je uzeo sa sobom deo - samo jedan deo sila sadržanih na Suncu, i ovaj deo je sada delovao na čoveka sa njegovog vlastitog nebeskog tela. Sunce je zadržalo drugi deo sila unutar sebe. Ovaj drugi deo se sada šalje izvana na Mesec, a time i njegovom stanovniku, čoveku.

Da je prethodni odnos nastavio da postoji, da su sve Sunčeve sile nastavile dolaziti do čoveka sa njegove vlastite scene aktivnosti, taj unutarnji život koji se pokazuje u nastajanju slika astralnog tela ne bi se mogao razviti. Sunčeva snaga je nastavila svoju aktivnost na fizičko i etersko telo IZVANA, a već je pre delovala na oboje. Ali ona je oslobodila deo od ova dva tela za uticaje koji su zračili sa Meseca, odvajanjem stvarnog nebeskog tela. Tako je na Mesecu čovek bio pod dvostrukim uticajem, Sunčevim i Mesečevim. Uticaju Meseca treba se pripisati to da su se iz fizičkog i eterskog tela razvili oni delovi koji dozvoljavaju utiskivanje astralnog tela. Astralno telo može stvarati slike jedino kada Sunčeve snage dolaze izvana a ne sa njegove vlastite planete. Mesečevi uticaji su transformisali čulne rudimente i žlezdane organe na takav način da se nervni sistem u njih mogao integrisati, a Sunčevi uticaji su doveli do toga da su slike, za koje instrument

predstavlja nervni sistem, odgovarale spoljašnjim Mesečevim događajima na goreopisani način.

Razvoj je na taj način napredovao samo do određene tačke. Da je ova tačka pređena, Mesečev čovek bi otvrdnuo u svom unutrašnjem životu slika i time bi izgubio svaku povezanost sa Suncem. Kada je došlo vreme, Sunce je ponovo apsorbiralo Mesec, tako da su ponovo za neki period njih dvoje bili JEDNO telo. Jedinstvo je trajalo sve dok čovek nije dovoljno daleko napredovao tako da se ovo stvrđivanje, do koga bi došlo na Mesecu, moglo sprečiti novim stanjem razvoja. Kada se ovo dogodilo došlo je do novog odvajanja, ali ovog puta je Mesec uzeo sa sobom Sunčeve snage koje pre nije primio.

Kroz to je došlo do drugog odvajanja nakon nekog vremena. Ono što se poslednje odvojilo od Sunca, bilo je nebesko telo koje je sadržavalo sve sile i bića koje sada žive na Zemlji i Mesecu. Tako je Zemlja još unutar sebe zadržavala Mesec koji sada kruži oko nje. Da je Mesec ostao sa njom, ona nikad ne bi postala scena bilo kojeg ljudskog razvoja, uključujući i ovaj sadašnji. Sile sadašnjeg Meseca najpre su morale biti izbačene, i čovek je tako morao ostati na pročišćenju zemaljskoj sceni i nastaviti tu svoj razvoj. Na ovaj način su se razvila tri nebeska tela iz starog Sunca. Snaga dva od ovih nebeskih tela, novog Sunca i novog Meseca, šalje se na Zemlju a time i njenom stanovniku - izvana.

Kroz ovaj napredak u razvoju nebeskih tela postalo je moguće da se u trodelnu ljudsku prirodu, kakva je bila još na Mesecu, integriše ČETVRTI deo, JA. Ova integracija je povezana sa usavršavanjem fizičkog tela, eterskog i astralnog tela. Usavršavanje fizičkog tela se sastojalo u tome da je u njega ugrađen sistem srca u sklopu pripremanja za TOPLU KRV. Naravno, sada su se čulni sistem, žlezdani sistem i nervni sistem morali transformisati na takav način da u ljudskom organizmu budu usklađeni sa novododatim sistemom tople krvi. Čulni organi su bili tako transformisani da se iz same slikovite svesti starog Meseca mogla razviti objektivna svest, koja omogućuje percepciju SPOLJNIH objekata, a čovek je sada poseduje od trenutka kada se ujutro probudi dok naveče ne zaspi.

Na starom Mesecu čula još nisu bila otvorena prema van, slike svesti su nastajale iznutra i upravo je ovo otvaranje čula prema van, postignuće zemaljskog razvoja.

Ranije je rečeno da nisu sva ljudska tela koja su oblikovana na Saturnu postigla svoj cilj koji je za njih tamo bio postavljen, i da se na Suncu, pored ljudskog carstva u njegovom obliku tog vremena, razvilo drugo prirodno carstvo. Mora se shvatiti da su na svakom od uzastopnih razvojnih stanja, na Suncu, Mesecu i Zemlji, uvek postojala bića koja nisu ostvarila svoje ciljeve i da su tako nastala niža prirodna carstva. Životinjsko carstvo, koje je najbliže čoveku, već je palo natrag na Saturnu, ali je delimično napredovalo pod nepovoljnim uslovima na Suncu i Mesecu, tako da, mada ono na Zemlji nije tako napredovalo kao čovek, delimično još ima sposobnost da primi toplu krv kao i on. Jer topla krv nije postojala NI U JEDNOM prirodnom carstvu pre Zemaljskog razdoblja.

Sadašnje hladnokrvne (ili promenljivo tople) životinje i određene biljke su nastale jer određena bića nižeg Sunčevog carstva nisu ponovo mogla postići stanje koje su druga bića ovog carstva postigla. Sadašnje mineralno carstvo je poslednje nastalo, u stvari tek za vreme Zemaljskog perioda.

Četvorostruki čovek na Zemlji prima sa Sunca i Meseca uticaje onih sila koje su ostale povezane sa tim nebeskim telima. Sa Sunca dolaze one sile koje unapređuju napredak, rast i nastajanje, sa Meseca dolaze otvrdnjavajuće, oblikujuće sile. Da je čovek ostao samo pod uticajem Sunca on bi se rastopio u neizmerno brzom procesu rasta. Iz tog razloga je on ranije, nakon određenog vremena, morao da napusti Sunce i primi nazadovanje ovog prebrzog razvitka, na odeljenom starom Mesecu. Ali da je on tada stalno s njim ostao povezan, ovo nazadovanje njegovog rasta bi ga stvrdnulo u kruti oblik. Zbog toga je on napredovao do razvoja na Zemlji, unutar kojeg se dva uticaja uravnotežuju na odgovarajući način. U isto vreme se dospelo do tačke gde je nešto više - duša - integrisano kao unutrašnje biće unutar četvorodelnog ljudskog tela.

U svom obliku, u svojim aktivnostima, pokretima, itd., fizičko telo je izraz i posledica onoga što se događa u drugim delovima, u eterskom i astralnom telu i Ja. U opisima iz Akaša hronike koje smo prešli do ove tačke postaje očito da se, tokom razvoja, ovi drugi delovi ljudskog bića postepeno mešaju u oblikovanje fizičkog tela. Tokom Saturnovog razvoja nijedan od ovih drugih delova nije još bio udružen sa fizičkim ljudskim telom. Ali, prvi korak njegovog razvoja načinjen je u to vreme. Međutim, ne srne se pomisliti da sile koje su kasnije delovale na fizičko telo iz eterskog tela, astralnog tela i Ja, nisu već delovale na njega u Saturnovom razdoblju. One su već tada delovale, ali u određenom smislu izvana, ne iznutra.

Drugi delovi u to vreme, nisu još bili oblikovani, nisu još bili ujedinjeni sa fizičkim telom kao individualni entiteti, ali sile koje su kasnije sjedinjene u njima, delovale su kao iz okoline - atmosfere - Saturna i formirale prvi početak ovog tela. Ovaj začetak je tada transformisan na Suncu, jer je deo ovih sila sada formirao odvojeno ljudsko etersko telo i delovao na fizičko telo više ne samo izvana, već iznutra. Isto se dogodilo na Mesecu u odnosu na astralno telo. Na Zemlji je fizičko telo transformisano po četvrti put time što je postalo boravište Ja, koje sada radi unutar njega.

Može se videti da, za oko duhovnog naučnika, fizičko telo nije nešto fiksirano, nešto stalno u svom obliku i načinu delovanja. Ono je u stalnom procesu transformisanja. A takva transformacija se takođe odvija u tekućem zemaljskom periodu telesnog razvoja. Čovečji život se može jedino razumeti sa stanovišta stvaranja pojma o ovoj transformaciji.

Posmatranje ljudskih organa sa tačke gledišta duhovne nauke pokazuje da su oni na vrlo različitim stupnjevima razvoja. Postoje organi u ljudskom telu koji su, u njihovom sadašnjem obliku, u silazećem, i drugi koji su u uzlazećem razvoju. U budućnosti će ovi prvi sve više i više gubiti svoju važnost za čoveka. Vreme cvetanja njihovih funkcija je iza njih, oni će atrofirati i na kraju nestati iz ljudskog tela. Drugi organi su u uzlazećem razvoju, oni sadrže mnogo onoga što je sada samo u stanju klice, a u budućnosti će se oni razviti u savršenije oblike sa visim funkcijama. Među prve organe spadaju, na

primer oni koji služe za reprodukciju, za nastajanje sličnih bića. U budućnosti će njihova funkcija preći na druge organe a oni sami će postati nevažni. Doći će vreme kada će oni biti prisutni na ljudskom telu u atrofnom stanju i tada će se na njih gledati samo kao na svedočanstvo prethodnog čovekovog razvoja.

Drugi organi, na primer, srce i okolne tvorevine, u određenom su pogledu na početku svog razvoja. Ono što sada leži u njima u stanju klice postignuće svoj puni procvat tek u budućnosti. Jer, kada je reč o pojmovima duhovne nauke, srce i njegova povezanost sa takozvanom cirkulacijom krvi se vide kao nešto sasvim različito od onoga što savremena fiziologija, koja je u ovom pogledu potpuno zavisna od mehaničko-materijalističkih pojmova, vidi u njima. Na taj način, ova duhovna nauka uspeva da baci svetlo na činjenice koje su dobro poznate savremenoj nauci, ali za koje ona raspoloživim sredstvima ne može dati zadovoljavajuće objašnjenje. Anatomija pokazuje da su u svojoj strukturi mišići ljudskog tela dvovrsni. Postoje oni čiji su najmanji delovi glatke trake, i oni čiji najmanji delovi pokazuju pravilnu poprečnu prugavost.

Glatki mišići su uopšte oni koji su sada u svom pokretanju nezavisni od ljudske volje. Recimo, glatki mišići creva guraju svarenu hranu u pravilnom ritmu, na šta ljudska volja nema uticaja. Mišići koji se nalaze u rožnjači oka povećavaju ženicu oka kada je izloženo maloj količini svetla. Ovi mišići su takode glatki i oni dovode do povećanja ženice oka pri manjem osvetljenju. Ti pokreti su takode nezavisni od ljudske volje. S druge strane, prugasti mišići su oni koji posreduju kod pokreta pod uticajem ljudske volje, recimo, mišići pomoću kojih se pokreću noge i ruke. Srce, koje je povrh svega takode mišić, izuzetak je iz ovog opšteg stanja. Na sadašnjem stupnju ljudskog razvoja, srce nije podvrgnuto volji u svojim pokretima, a ipak je poprečno-prugasti mišić. Duhovna nauka naznačava razlog za to. Srce neće uvek ostati takvo kakvo je sada. U budućnosti će ono imati sasvim drugačiji oblik i promenjenu funkciju. Ono je na putu da postane voljni mišić. U budućnosti će ono izvoditi pokrete koji će biti posledice unutrašnjih duševnih impulsa čoveka. Ono već pokazuje kakvo će značenje imati u budućnosti, kada pokreti ljudskog srca budu isto

onoliko izraz ljudske volje koliko i podizanje ruke i pokretanje stopala danas.

Ova koncepcija srca je povezana sa obuhvatnim uvidom duhovne nauke u odnos srca sa takozvanom cirkulacijom krvi. Mehaničko-materijalistička doktrina o životu vidi u srcu mehanizam pumpe koji tera krv kroz telo na pravilan način. Ovde je srce uzrok pokretanja krvi. Uvid duhovne nauke pokazuje nešto sasvim drugačije. Za ovaj uvid, pulsiranje krvi, čitava njena unutrašnja pokretljivost, jesu izraz i posledica duševnih procesa. Duša je uzrok ponašanja krvi. Kad se pobledi zbog osećaja straha, ili pocrveni pod uticajem osećaja srama, to su grube posledice duševnih procesa u krvi. Ali sve što se događa u krvi je samo izraz onoga što se događa u životu duše. Međutim, povezanost između pulsacije krvi i impulsa duše je duboko misteriozna. Pokreti srca nisu uzrok već posledica pulsiranja krvi. U budućnosti će srce, kroz voljne pokrete, prenositi ono što se događa u ljudskoj dusi u spoljni svet.

Drugi organi koji su u sličnom uzlaznom razvoju jesu organi disanja u njihovoj funkciji kao instrumenta govora. Sada čovek pomoću njih može transformirati svoje misli u vazdušne (zračne) talase. On time utiskuje u spoljni svet ono što doživljava unutar sebe. On transformiše svoje unutrašnje doživljaje u vazdušne talase. Ovo talasao kretanje vazduha jeste prikaz onoga što se događa unutar njega. U budućnosti će on na ovaj način dati spoljni oblik sve većem i većem delu svog unutarnjeg bitka. Krajnji rezultat u ovom smeru će biti taj da će čovek kroz svoje govorne organe, koji su postigli vrhunac svog savršenstva, proizvesti svoju vlastitu vrstu. Tako govorni organi sada sadrže unutar sebe buduće organe za reprodukciju u stanju klice. Činjenica da se mutacija glasa događa u muškarcu u vreme puberteta jeste posledica misteriozne povezanosti između instrumenta govora i reprodukcije.

Čitavo ljudsko fizičko telo se na ovaj način može posmatrati sa gledišta duhovne nauke. Ovde nameravamo dati samo nekoliko primera. U duhovnoj nauci, postoji obe - i anatomija i fiziologija. Anatomija i fiziologija današnjice će morati sebi dopustiti da se ophode sa anatomijom i fiziologijom duhovne

nauke u ne tako dalekoj budućnosti, a tada će se čak potpuno transformisati u ovu drugu.

Na ovom području postoje naročito vidljivo da se rezultati kao što su ovi gore dati ne smeju izgrađivati na samim zaključcima, na spekulacijama kakva su zaključivanja po analogiji, već se jedino srne poći dalje putem pravog istraživanja duhovne nauke. Ovo nužno mora biti naglašeno, jer se prečesto događa da, kad su jednom postigli neke uvide, revnosne pristalice duhovne nauke nastavljaju vrtiti te svoje ideje u praznom prostoru.

Nije ni čudo da se na taj način stvaraju samo fantasti i, u stvari, njima obiluje ovo područje istraživanja. Može se, na primer izvući sledeći zaključak iz gore datog opisa. Posto će ljudski organi za reprodukciju u svom sadašnjem obliku u budućnosti biti prvi koji će izgubiti svoju važnost, oni su znači prvi koji su je dobili u prošlosti, i otuda su oni u nekom smislu najstariji organi ljudskog tela. Upravo je suprotno od ovoga istina. Oni su bili poslednji koji su poprimili svoj današnji oblik i biće prvi koji će ga ponovo izgubiti.

Ono što se prikazuje duhovno-naučnom istraživanju jeste sledeće. Na Suncu se fizičko ljudsko telo u određenom pogledu uzdiglo do nivoa biljnog postojanja. U to vreme ono je bilo prožeto samo eterskim telom. Na Mesecu je ono preuzelo karakter životinjskog tela, jer je bilo prožeto astralnim telom. Ali nisu svi organi učestvovali u ovoj transformaciji u životinjski karakter. Brojni delovi su ostali na nivou biljke. Na Zemlji su nakon integracije Ja, kada se ljudsko telo uzdiglo do sadašnjeg oblika, brojni delovi još nosili nesumnjivo biljni karakter. Ali se ne srne pomisliti da su ovi organi stvarno izgledali poput naših današnjih biljaka.

Organi za reprodukciju pripadaju ovim organima. Oni još pokazuju biljni karakter na početku zemaljskog razvoja. Ovo je bilo poznato mudrosti starih misterija. Prikazuje tako stara umetnost, koja je tako mnogo zadržala od tradicije misterija - hermafrodite sa organima za reprodukciju poput lista biljke. To su preteče čoveka koje su još imale staru vrstu reproduktivnih organa (koji su bili dvopolni). Recimo, ovo se može jasno

videti na figuri hermafroditau Kapitolskoj kolekciji u Rimu. Kada se posmatraju ove stvari takođe će se, na primer, razumeti pravi razlog za prisutnost smokvinog lista na Evi.

Prihvatiće se prava objašnjenja za mnoga stara prikazivanja, dok su savremene interpretacije, posle svega, samo rezultat mišljenja koje nije dovedeno do svog zaključka. Mi ćemo samo u prolazu naznačiti da gorespomenuta figura hermafrodita prikazuje još neke druge biljne priveske. U doba kada je ona napravljena još je postojalo predanje da su u vrlo udaljenoj prošlosti određeni ljudski organi promenili biljni u životinjski karakter.

Sve ove promene ljudskog tela su samo izraz transformacijskih sila koje leže u eterskom i astralnom telu i Ja. Transformacije fizičkog ljudskog tela se zbivaju istovremeno sa delovanjima u višim delovima čoveka. Tako se struktura i aktivnost ovog ljudskog tela mogu razumeti jedino ako se bavimo Akaša hronikom, koja pokazuje kako se odigravaju više promene duhovnih i mentalnih delova čoveka. Sve fizičko i materijalno nalazi svoje objašnjenje kroz duhovno. Svetlo se baca čak i na budućnost fizičkog ako se studira duhovno.